

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Tizenhatodik évfolyam
2005. december

12

Tartalom

Tanulmány

Boross Géza: A profetikus igehirdetés. (16.) IV. A profetikus igehirdetés – inspiráció. I. Hálás életre	567
---	-----

Prédikációk az adventi vasárnapokra

Lukácsné Dandi Margit Melinda: Az én Uram jön. Lukács 1,43	571
Máthé-Farkas Zoltán: Isten országának hirdetése. Ézsaiás 42,1–4.....	572
Tamás Ernő: Változás előtt... Példabeszédek 10,28a	574

Prédikációk karácsony nagyhétére

Lőrincz István: Mária, a Jézus anyja	576
1. Akit Isten az ő kegyelmébe fogadott. Lukács 1,26–28	576
2. A hívő hajadon. Lukács 1,29–35	577
3. Mária találkozása Erzsébettel. Lukács 1,38–45	579
4. Isten eszközei vagyunk. Lukács 2,1–7.....	581
5. Mária és Simeon találkozása. Lukács 2,22–35	583
6. Mária és a keleti bölcsek. Máté 2,11	585

Prédikációk karácsony ünnepére

Józsa Ferenc: Megtartó született. Lukács 2,9–11	587
Kassay Géza: Betlehem – a Kenyér háza. Máté 2,6	590
Lakatos Péter: Az Ige testté lett. János 1,1–5.14.....	593
Oláh József: Vendégfogadó ház és jászolbölcső. Lukács 2,7	597
Papp Tibor: Növekedjetek a kegyelemben... 2Péter 3,14–18.....	600
Sikó Piroska: Karácsonyi beteljesedés. Lukács 2,25–31	601

Prédikáció ősztendei istentiszteletre

Gáll Miklós János: Vezérel téged az Úr szüntelen. Ézsaiás 58,11	603
Ravasz László: Imádság ősztendő napján.	605

A Genezáret partján

Lelkigondozás lelkipásztoroknak

Jerry Bridges: Hálás élet.	606
---------------------------------	-----

Alkalmi prédikációk

<i>Igehirdetés FIKE istentiszteletre:</i>	
Bartos Károly: Dávid, a forrófejű kamasz. 1Sámuel 17,32–42.....	610
<i>Rádióprédikáció:</i>	
Sikó Csaba: Méltó – nem méltó. Lukács 7,1–10.....	616
<i>Keresztelési igehirdetés:</i>	
Felházi Zoltán: A legnagyobb Ajándék. Máté 28,18–20.....	617
<i>Esketési igehirdetés:</i>	
Szűcs Zoltán: A szeretet győzelme. 1Korinthus 13,4a.7	618
<i>Temetési igehirdetés:</i>	
Szép Eduárd: Gyász és világosság. Ézsaiás 60,19–20.....	621
<i>Karácsonyi versek Túrmezei Erzsébetből .....</i>	<i>623</i>

A címlapon Orth István *Karácsony fénye és árnya* című grafikája látható
A hátlapon Martin Bubertől *Haszid történetek*

Tanulmány

Boross Géza

Budapest

A profetikus igehirdetés (16.)

IV A profetikus igehirdetés – inspiráció

1. Hálás életre

A Szentírás bizonyágtétele szerint Krisztus egyháza istentiszteletének egyik lényeges mozzanata a hálaadás aktusa, sőt folyamata. A hálaadás istentiszteleti jelentősége jól látható már az Ószövetség különböző rendelkezéseiben. Az újabb írásmagyarázók szerint már Káin és Ábel áldozata is hálaáldozat volt az Úrnak. Ugyancsak hálaáldozat volt Noé égőáldozata is az özönvízből való szabadulás után (vö. Gen 8,15 s köv.). Ugyancsak hálaáldozatnak tekinthető Jákob bétheli oltárépítése (Gen 35,7). Megállapíthatjuk tehát, hogy már a kijelentéstörténet hajnalán fontos szerepe van a hálaadásnak Isten és népe kapcsolatában.

A hálaadás istentiszteleti jelentőségét még jobban kidomborítja Izráel istentiszteletének a nép által történt szabályozása. Nehémiás könyvében olvassuk, hogy az Úr iránti hála kifejezésére már nem volt elég a hálaáldozat és a hálaadó imádság, hanem e két hálaadó eszköz mellett szükség volt egy harmadik szervre, a hálaadó énekkar rendszeres istentiszteleti szolgálatára. Érdeemes itt szószerint is idézni azt, amit Neh 12-ben olvassunk: „Azután felvívém Juda fejedelmeit a kőfalhoz és rendelék két nagy hálaadást éneklő sereget és csapatokat, az egyik jobbkéz felé méne, a hálaadást éneklő sereg pedig átellenben megy vala (31. és 38. versek), majd megáll a hálaadást éneklő mindkét sereg az Isten házánál, és én, s a fejedelmeknek fele velem (40. vers), és zengedeznek vala az énekesek (42)” Az 1Krn 25-ben olvasható énekkarszervezés is, amikor Dávid huszonnégy csoportba rendezi el az éneklő papok seregét, az Istenhez méltó, az Őt megillető hálaadás folytonosságának és színvonalának biztosítására történik. Ezután nem is csodálkozhatunk a Zsoltárok könyve világos rendelkezésén: „Hálával áldozzál az Istennek és teljesítsd a Felségesnek fogadásaidat.” (50,14) Ami nyilván nem azt jelenti, hogy a bikák és bakok vére helyett (13. v) érezzen hálát az ószövetségi hívő ember, hanem azt jelenti, hogy a bakok vére és a bikák húsa hálaadás nélkül semmit sem ér. Csak a hálával bemutatott áldozat kedves az Úrnak. Mert úgymond: „Aki hálával áldozik, az dicsőít engem.”

Jézus Krisztus életének és istentiszteletének ugyancsak jelentős mozzanata a hálaadás. Mielőtt megvendégné az ötezer embert a pusztában, kézbe veszi a kenyeret és hálát ad Istennek (Jn 6,11). Amikor megáll Lázár sírjánál, mielőtt a halotthoz szólna, előbb Istenhez fordul, mondván: „Atyám hálát adok néked, hogy meghallgattál engem.” (Jn 11,41) Hogy pedig itt nem valamiféle alkalmi felbuzdulásról van csupán szó, hanem arról, hogy Jézus az Atya iránti hála állandó magatartásában él, mi sem mutatja jobban, mint a Mt 11,25 s köv., az újabb jézuskutatás által oly sokra becsült locus, ahol is Jézus azért ad hálát az Atyának, hogy az ő isteni titkait egyedül neki, a Fiúnak jelentette ki, elrejtve azt a bölcsek és értelmesek elől.

Pál apostol a hálaadásnak ezt az alaphangját viszi tovább leveleiben, egyrészt úgy, hogy ő maga is állandóan gyakorolja. Leveleinek többször visszatérő tartalmi eleme a gyülekezetekért való hálaadás (Róm 1, 8 – 1Thessz 1,2). A Római levél egyik csúcs-

pontja az, amikor megvallja a maga emberi nyomorúságát, de a vallomást doxológiával folytatja: „Hálát adok Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által” (7,25). Másrészt azonban úgy, hogy állandóan biztatja, ösztökéli, inspirálja a gyülekezeteket az Isten iránti hálaára. Az 1Kor 15,57-ben a Krisztus által kapott diadalban látja a hálaadás impulzusát. A Fil 4,6-ban az Isten előtt kedves, az embert minden aggódástól felszabadító imádság egyik lényeges elemének tartja a hálaadást. A 2Kor 4,15-ben arról beszél, hogy az egész üdvtörténetnek célja az, hogy „A kegyelem sokasodva sokak által bőségessé tegye a hálaadást az Isten dicsőségére.” Mindezt pedig mintegy summázza az 1Thessz 5,18-ban: „Mindenben hálát adjatok, mert ez az Isten akarata tihozzátok.”

Az újabb bibliakutatás szerint az első keresztyén gyülekezetek hálaadása különösen is felerősödött az úrvacsora sákramentumának kiosztása alkalmával. Victor János még 1926-ban tett megállapítása szerint: „Annyira áthatotta az úri szent vacsora szertartását eleitől fogva a hálaadás ünnepi érzése, hogy a régi idők keresztyénei görög szóval egyenesen eucharisztániának, hálaszertartásnak nevezték el ezt a sákramentumot” (A szentek szentjében, 26.). A Szentírás után a legrégebbi keresztyén iratban, az első század utolsó évtizedében írt Didachében¹ is erőteljes hangsúlyt nyer a hálaadás kötelessége. A Didache mintaimádságot is közöl, hogyan kell úrvacsora vétele után imádkozni. Íme, a kenyér vétele után így: „Hálát adunk neked Atyánk az ételért és ismeretért, mellyel megismertettél bennünket a te Fiad a Jézus Krisztus által. Neked legyen dicsőség mindörökké. Amint ez a darab kenyér szét volt szórva a dombokon és összegyűjtve eggyé vált, úgy gyűjtessék a te egyházad a világ minden tájáról a te országodba. Mert tiéd a dicsőség és a hatalom Jézus Krisztus által mindörökké.” – A kehely felett pedig így kell imádkozni: „Hálát adunk Neked Atyánk a te Fiadnak, Dávidnak szőlőtőjéért, amelyet megismertettél velünk a te Fiad által. Neked legyen dicsőség mindörökké.” Majd az úrvacsorai szertartás végén: „Hálát adunk Neked szent Atyánk, a te szent nevedért, amelyet szívünkbe ültettél, és a tudásért, a hitért és halhatatlanságért, melyet kinyilatkoztattál nekünk Jézus, a te Fiad által. Dicsőség neked mindörökké. Te mindenható Úr, Te teremtetted a mindenséget a te nevedért és italt adtál az emberek élvezetére, hogy hálát adjanak neked, nekünk pedig lelki ételt és italt, és örök életet ajándékoztál a te Fiad által. Mindezekelőtt hálát adunk Néked, mert hatalmas vagy, dicsőség neked mindörökké.”

A hálás keresztyén élet szépségére és jelentőségére figyelmeztet az első idők áldott emléké mártírjának, Policarpusnak a hálaímaja is. Ezt a szent azért mondta, hogy Isten méltónak találta őt a mártírok közé sorolni: „Mindenható Úristen, Atyja a te szeretett és áldott Fiadnak, Jézus Krisztusnak, aki által megismerünk Téged, Isten az angyaloknak és hatalmaknak és az egész teremtett világnak és az igazak népének, akik színed előtt élnek: áldalak téged, mert méltónak ítéltél arra, hogy megérjem ezt a napot és ezt az órát, hogy a Te vértanúid közé sorozzanak, hogy részem legyen Krisztus kelyhében a lélek és a test örök életre való feltámadására a Szentlélek romolhatatlanságában, hogy így felvétessem színe elé a mai napon, mint gazdag és neked tetsző áldozat, amint ezt Te előre elkészítetted, kinyilatkoztattad és beteljesítetted. Te a hamisság nélküli igaz Isten! Ezért és mindenért dicsérlek Téged, áldlak Téged, dicsőítelek Téged az örök Főpap, Jézus Krisztus, a te szeretett Fiad által, Neked, Vele és a Szentlélekkel együtt dicsőség most és mindörökké. Ámen.”

A középkori keresztyénség történetében Clairveauxi Bernátnál bukkan fel újra erőteljesen a hálaadás témája. A tíz bélpoklos perikópáját (Lk 17,11–19) magyarázva – többek között – ezt mondja: Boldog az, aki a kegyelem minden egyes ajándékáért visszatér ahhoz, Akiben minden kegyelem teljessége lakozik. Mert amikor hálát adunk azért, amit

¹ Kulcsár Flóris: *Az apostoli atyák*. Bp. 1944. 33.

kaptunk, helyet teremtünk magunknak a további kegyelemnek, hogy még nagyobb ajándékokban részesülhessünk. Csak hálátlanságunk akadályozza meg azt, hogy előrehaladjunk az életszentségben. Az ajándékozó ugyanis elveszettnek tekinti azt, amit egy hálátlannak adott, óvakodni fog attól, hogy már annyival többet veszítsen, amennyit a hálátlannak adna... Kérem ezért testvéreim, alázzuk meg magunkat egyre inkább Isten mindenható keze alatt, és tartsuk magunkat távol a hálátlanság hibájától... És ne csak szóval vagy nyelvvél, hanem testtel és igazsággal fejezzük ki hálánkat, mert a mi Urunk Istenünk nem beszédet, hanem tevékeny hálaadást vár tőlünk.

A hálaadás témája a maga teológiai jelentőségét azonban újra a reformációban nyeri vissza. A Heidelbergi Káté a háládatosságot a boldog élet és halál egyik döntő feltételének tartja. Amikor azt kérdezi, mit kell tudnod ahhoz, hogy az egyetlen vigasztalásban boldogan élhess és halhass, így felel: Hármat. Először, hogy milyen nagy az én bűnöm és nyomorúságom, másodszor, mimódon szabadít meg Isten minden bűnömből és nyomorúságomból. Harmadszor, milyen hálával tartozom Istennek e megváltásért. Kálvin az Intitúcióban úgy beszél a hálaadásról, mint a Káté, Isten iránti tartozásnak nevezi. „Bár Istennel szemben számtalan tartozásunk van – írja a második könyv nyolcadik fejezetének tizenhatodik pontjában –, enemű kötelességeinket összefoglalhatjuk négy főpontban. Az első az imádás, melyhez mintegy függelékként hozzájárul lelkiismeretünk belső engedelmissége. A második a bizalom. A harmadik a segítségül hívás. A negyedik a hálaadás.” Ugyanitt lejjebb: „A hálaadás olyan hála, amellyel minden jóért való dicsőretet Neki tulajdonítunk.” A Harmadik Könyv huszadik fejezetének huszonnyolcadik pontjában pedig ezt írja: „Bármerre tekintünk is, az ő jótéteményeinek oly nagy és oly kiterjedt bősége borít el bennünket, hogy sohasem fogyunk ki az okokból és anyagból arra, hogy őt dicsőítsük és neki hálát adjunk.” Kálvin az Intitúcióban számos bibliai locust is érint a hálaadással kapcsolatban. Mi itt a Fil 4,6-hoz írott Kommentárját idézzük röviden. „Tudnunk kell – írja –, hogy minden könnyörgés helytelen és bűnös, ha nincs összekötve hálaadással... Mivel ugyanis sok embert a megszokás, az unalom, türelmetlenség, a fájdalom keserűsége és a félelem visz arra, hogy imákat mormoljanak, azért az apostol parancsa szerint akként kell mérsékelni az indulatokat, hogy a hívők, ha nem nyerték el azt, ami kívánnak, azért épp oly vidáman dicsőítsék Istent. Ha tehát ennek a kapcsolatnak még a majdnem ellentétes dolgokban is meg kell lennie, akkor mennyivel erősebb kötelékekkel kötelez bennünket Isten az ő dicsőségének éneklésére, valahányszor a mi kéréseinket teljesíti.”

Milyen hát a református hálaadás?

1. A református hálaadás alapja az emlékezés. Isten jótéteményeinek számbavétele. Az alapkérdés, mid van, amit ne kaptál volna? (1Kor 4,7) A református ember az élet minden eseményében Isten kezét látja. Pállal vallja: „Azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van.” (Róm 8,28) A református életszemlélet istenközpontú. Ezért mindennért, akár jó, akár rossz, az Istennek adja a dicsőséget. A református hálaadás kötelessége állandóan szemmel tartani Isten ajándékait.

2. A református hálaadás önvizsgálat is. Megfelel-e életvitelünk, kegyességgyakorlásunk, egész gondolkodásunk és érzésvilágunk Isten akaratának? Nincs-e hamis képünk önmagunkról, olyan, ami messze elüt Isten rólunk alkotott gondolatától? Kiábrázolódik-e bennünk a Krisztus? Követjük-e Krisztust, Istentisztelet-e a mindennapi életünk, avagy istenkáromlás?

3. A református hálaadás harc, és pedig győzelmes harc. „Hála az Istennek, aki a diadalmat adja nekünk a Krisztusban” – írja Pál az 1Kor 15 végén. De mi felett ad diadalt? Nemcsak sorsunk különböző próbatételei felett, hanem még a halál felett is. A református

tus hálaadás annyi, mint minden helyzetben egyértelmű, félreérthetetlen, Isten melletti döntés. A református hálaadásban a hívő ember újra meg újra megvívja a hitnek harcát a szívében feltámadó kétségekkel, az emberek részéről kapott sérelmekkel, az áradó ellenérőkkel.

4. A református hálaadás – tett. Isten ügyének, Isten országának a szolgálata. S e tett elsősorban az imádság aktusa, majd a szeretet által munkálkodó hit praxisa.

Dehát hogyan vigyük most már szószerűre a hálaadás témáját? Hogyan prédikáljunk profétikus módon a hálaadásról? Van-e klasszikus paradigma a keresztyén igehirdetés történetében a hálaadás profétikus prédikálására? Igen, van! Az egyik ilyen, szerintünk legeklektánsabb példa Albert Schweitzer 1904 november 20-án a Jel 4,11 alapján mondott betakarítási ünnepi istentiszteleten elhangzott hálaadó prédikációja. Íme néhány részlet: „Miért van szüksége Istennek a mi hálánkra?...Vajon végiggondoltátok-e már, milyen nagy ügy a hálaadás...” – „A köszönet, amely az emberektől Isten felé árad, bizony a legnagyobb esemény az ég és föld között. Ám a legtöbb ember csak úgy éli életét, hogy semmit sem tud erről a legmagasztosabb eseményről és nem sejtí, hogy élete elveszett Isten számára, mert semmi hála nem áradt belőle...” – „De a hálaadás nem csupán oly esemény, amely az egész világ végső célját magában foglalja, hanem élmény is. Aki szívből jövő köszönetet mond Istennek, átél valamit: saját maga meggazdagszik... Figyeljétek meg magatokat: a belső szegénységet olyankor érzitek, amikor nincs bennetek Isten iránti hálaadás. Amit az élet nyújt, önmagában nem értékes, csak az Isten iránti hála ad neki értéket... lelki boldogságunk sem attól függ, hogy mit élünk át, hanem attól, hogy mit élünk meg az Isten iránti háládatosságban. ... Nincs Istennel való közösségünk, mert nem vagyunk háládatosak. Ezért érezzük távolinak: hiányzik a hálaáldozat, amely megbékéltet és összeköt vele. Ismerjük az Igét: Hívj segítségül engem a nyomorúság idején, és megszabadítlak téged, s te dicsőítesz engem.” De elfeledkezünk a másik Igéről: „Hálaadással áldozzál az Istennek... sokan azért nem jutnak Istennel igazi imaközösségre, mert nem a hálaadással kezdik...” – „Ezért ha gyengének, fáradtnak és boldogtalanoknak érzed magad, kezdj el hálaimát mondani, így fordítsd életedet jobbra. Kényszerítsd rá a szívedet. S ha szíved ingerülten megkérdezi, mit köszönjek meg? Ne hagyj neki nyugtot, kényszerítsd, hogy keresse meg, mi az, amiért ebben a pillanatban köszönetet kell mondanod... Mindent köszönj meg. Ha nehéz perceid vannak, ha már azt hiszed, hogy nem tudsz megbirkózni a nehézségekkel, akkor is keresd meg, hogy mi van ebben, amiért mégis köszönetet mondhatsz Istennek, mert vakságunk sokszor nem engedi látni Isten akaratát, és szemek csak akkor nyílnak meg, ha megpróbálunk hálát adni Neki...”²

---

² Albert Schweitzer az igehirdető. Bp. 1985, 30.

Prédikációk az adventi vasárnapokra

Lukácsné Dandi Margit Melinda

Bodonkút

Az én Uram jön

Alapige: Lukács 1,43
Bibliailvasás: Ézsaiás 12

Egy találkozásnak vagyunk szem- és fültanúi ebben a történetben. Látszólag két áldott állapotban levő asszony találkozik egymással, de ez a találkozás egy sokkal mélyebb találkozást rejt magában, aminek mi tanúi vagyunk, de részesei is lehetünk.

Izráel népében ott él az az ígélet, amit Isten adott, hogy elküldi a Messiást, aki megszabadítja népét. Azt, hogy melyik évben fog megszületni a Messiás, senki sem tudta pontosan, legfennebb csak találgatások voltak.

Abban az időszakban, amikor történetünk játszódik, sok furcsa esemény követte egymást. Zakariás papnak egy angyal hírül adja, hogy fia fog születni, felesége, Erzsébet meddő volta ellenére, ő pedig a gyermek születéséig néma marad. Később Máriának is megjelent egy angyal, aki hírül adta, hogy a megszületendő Szabadítónak ő lesz az édesanyja.

A történet szerint Mária, aki már várandós volt, meglátogatja rokonát, Erzsébetet, aki felől az angyaltól hallott. Erzsébetet eltölti az öröm, amikor meglátja Máriát és a magzat is repes benne örömben. Erzsébet szájából halljuk ezt a felkiáltást: „És honnan van ez nékem, hogy az én Uramnak anyja jön énhozzám?”

Erzsébet első találkozása ez Jézussal. Még nem tud felőle semmit, még nem is látta a szemeivel, a véghez vitt csodákat sem látta, tanításait sem hallotta, mégis megérez valamit, és Uramnak szólítja. Ez a megszólítás nem egyszerű udvariassági forma, hanem nagyon mély értelmet hordoz. Az Úr az, akinek elsősorban hatalma, ereje van. Hatalma van minden felett, a teremtmények és az egész föld felett. Másodsorban az Úr a birtokos, a tulajdonos. Erzsébet érzi azt, hogy ennek a megszületendő gyermeknek hatalma van, isteni hatalma van. Másodsorban érzi azt is, hogy személyesen felette is hatalma van. Ő is az Ő birtokához tartozik. Karácsonykor ez a hatalmas Úr közeledik felénk. A kérdés az, hogy felismered-e Jézusban az Urat, akihez te is tartozol, aki tud rólad és számon tart téged is? Jézus hatalma nem valami hideg hatalmat jelent, hanem épp a melegséget, szeretetet és gondoskodást árasztja magából. Ő az, aki szeretetéből vállalja a kereszthalált, azért, hogy minket megváltson, aki gondoskodik rólunk, akinek a számára fontosak vagyunk.

Mária az, akin keresztül Erzsébet meglátja az Urat: „Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a Te méhednek gyümölcse.” Mindannyian, akik itt vagyunk a templomban Krisztus nevét hordozzuk, hiszen keresztyének vagyunk. A mi ünnepre való készülődésünkön vajon meglátszik-e az, hogy mi az Urat várjuk? Nemcsak egy szép ünnep közeledte van benne a lázas készülődésünkben, hanem a mi Urunkkal való találkozásnak az öröme. Meg tudjuk-e mutatni a világnak azt, hogy Akit mi várunk, az valóban Úr? Lát-szik-e az örvendezésünkön az, hogy Aki felénk közeledik az adventben az nem közömbös számunkra?

Honnan fakad Erzsébetben ez a felismerés: „És honnét van ez nékem, hogy az én Uramnak anyja jön énhozzám?” Pál apostol azt mondja az 1Kor 12,3-ban: „... És senki sem mondhatja Úrnak Jézust, hanem csak a Szent Lélek által.” Valóban azt olvashatjuk

a történet elején, hogy Erzsébet betelt Szentlélekkel. A Szentlélek volt az, aki kimunkálta Erzsébetben, hogy már a megszületendő csecsemőben felismerje Isten ígését, a Messiást, és érezze azt, hogy neki is köze van ehhez a Messiáshoz, hiszen neki is Ura. Imádkozunk Istenhez, hogy mi is meglássuk a Szentlélek által azt, hogy nemcsak egy gyermek született karácsonykor, hanem a mi Urunk, a mi Megváltónk. Ámen.

Máthé-Farkas Zoltán

Uzdiszentpéter

Isten országának hirdetése

Alapige: Ézsaiás 42,1–4

Bibliailvasás: 1Királyok 19,1–12

A babiloni fogságban lévő néphez szóló próféciaik között található az az „ének”, amelyek az Úr szolgájáról szólnak. Kicsoda ez az Úr szolgája? Az Ószövetség így nevezi Mózeset, Dávidot, egyes prófétákat, Ézsaiás pedig Izráelt. Azonban ezek az ének nem egyértelműen találnak Isten népére, hiszen a szolgának Izráelt is meg kell térítenie az Úrhoz (49,5). Ma talán nem is lehet teljes bizonyossággal megállapítani, hogy kire gondolt a próféta, amikor ezeket a szövegeket megfogalmazta. Úgy gondolom, hogy az üzenet szempontjából fontosabb azt megvizsgálni, hogy ez az Úr szolgája mit tesz, és mi okból teszi, hogyan végzi az Istentől kapott feladatát, végül pedig hogy egyáltalán mi szükség van az ő szolgálatára.

1. A Szolgát az Istennel való közösség indítja a biznyságtételre

Az első versben egy mennyei trónterem képe jelenik meg előttünk, ahol Isten bemutatja az ő szolgáját a jelenlévőknek. Mindaz, amit az Úr elmond szolgájáról, egy bizalmi és bensőséges kapcsolatot tesz nyilvánvalóvá. A bemutatott személy a kiválasztott szolga, akit Isten a sajátjának nevez – az én szolgám, az én választottam. Őt támogatja és őt kedveli, őt bízza meg a törvény hirdetésével, és ezért lelkét adja a szolgának.

Valamely feladat végzéséhez szükségünk van indítóokra, motivációra. Ez az indítóok lehet a szükség – meg kell valamit tennem, mert kényszerít a helyzet: kényeret kell keresnem, megélhetésemet kell biztosítanom, ezért dolgozom. Talán olyan munkát is elvállalok, ami nem tetszik, de szükséges így cselekednem. Lehet indítóok az érdek – valamilyen célt el akarok érni, ami nem szükséges ugyan, de nekem fontos, ezért áldozatot hozok érte, mert tudom, hogy végül hasznom lesz belőle – például, amikor túlórára vállalom azért, hogy későbbre biztosítsak egy szabadnapot. Végül lehet az indítóok a szeretet: azért vállalom el egy feladatot, mert szeretem azt, aki megkért az elvégzésére. Megtörténhet, hogy ez a feladat egyáltalán nincs a kedvemre, de megteszem azért, mert fontos nekem az, akinek segíthetek. Ezek azok az esetek, amikor önmagunkról lemondunk, mert valaki más fontosabb a saját érdekünkénél.

Nem részletezi a próféta azt, hogy mennyire bensőséges a kapcsolat az Úr és az Ő szolgája között, de minden bizonnyal ez a szolga indítóoka a feladatvállalásra: megtapasztalta Isten szeretetét, közelségét, és ez elég indok az engedelmességre. A tanúskodás „kényszerhelyzete” ez, amiről Pál beszél a korinthusiaknak. Isten a Lelkét adja a szolgába. A prófétákról és az apostolokról is olvassuk, hogy Istennek Lelke erőt adott nekik a szolgálatuk végzésére, felruházta őket olyan hatalommal, amely által volt bátorságuk szólani és cselekedni az Úr nevében.

A feladat: a törvényt hirdetni a népeknek. A törvények valamely országnak a rendjét biztosítják. Egyértelműen itt Isten országának a meghirdetéséről van szó: a szolga az Úr

törvényét, azaz akaratát beszéli a népeknek. Isten törvénye Istent magát tükrözi. A szolga Istenről fog bizonytságot tenni, őt fogja megmutatni a világnak. Mindaz, amit megtudunk arról, ahogyan a szolga a kapott feladatot elvégzi, Istenről mond el valamit.

2. A szolga munkája halkán és szelíden történik

A 2–3. versekben negatív megfogalmazással van leírva a szolga cselekvése: nem hangoskodik, és nem erőszakoskodik. Megjeleníti a törvényt, de ehhez nem csap szenzációt, nem készít reklámot, nem dübörög el az összetörtek és gyengék mellett, hanem igazán – a valóságnak megfelelően jelenti ki Isten akaratát.

A negatív megfogalmazásokból kiérződik, hogy itt valami egészen szokatlan történik. Ha valaki törvényt hirdet, akkor az erélyesen kell hogy megtörténjen. A törvényhez ragaszkodni kell, és nem lehet tekintettel lenni minden „kivételre”. Ézsaiás próféciai Babilonban fogalmazódtak meg és hangzottak el – azok számára, akik megtapasztalták Isten haragját, ítéletét. A templom lerombolása Nabukodonozor által, és a nép fogságra vitele azt az érzést keltette Izráelben, hogy Isten – megérdemelten ugyan, de – elhagyta őket. Úgy is fogalmazhatunk: a büntető Isten képét alakították ki magukban. Ez kétségbeeséshez vezette őket. Voltak olyanok is, akik „más istent” kerestek maguknak a száműzetésben. És minden bizonnyal olyanok is voltak, akik közönyöseké váltak. Mai magatartások is ezek: nem tudok kilábalni valamilyen nyomorúságból, mert érzem Isten haragját a bűneim miatt. Zsarnoknak látom őt, aki eltapos. Más, „kényelmesebb” istent keresek, aki kompenzálni tudja megfosztottságomat, vagy pedig Istent alakítom az én képeimre és hasonlatosságomra – gondoljunk a divatos, reklámozott világvallásokra és szektákra. Vagy pedig megtanulok a semmiből is Isten-kérdést alkotni, mert így nem kell sem Istennel, sem magammal szembenéznem. A végeredmény: Istentől való elidegenedés.

Az Úr szolgálja azonban egy más Isten-képet láttat. Neki nincs szüksége hangoskodásra – ez az erőszakosok megnyilvánulása. Ő nem töri el a megrepedt nádat, nem oltja ki a pislogó gyertyabelet. Kikről van itt szó? A képek a „majdnem vége” állapotot fejezik ki. Azok, akiknek már nem kell sok, hogy összetörjenek, kialudjanak. Az ilyenekkel szokott megtörténni, hogy valaki „még rátesz egy lapáttal” a nyomorúságukra. A diktatúra tesz így az áldozataival. A győztes azzal, aki vesztett. Az erős a gyengével. Sok idegösszeroppanásnak és öngyilkosságnak ez a kiváltó oka: a körülvalók nem voltak tekintettel a helyzetére, talán észre sem vették a nyomorúságát. Az Istentől küldött szolga magatartásában azonban óvatosság, együttérzés, szeretet van. A törvényt – és azon keresztül Istent – igazán jelenti meg.

3. A szolga feladatának fontossága

A 4. vers eleje arra utal, hogy a szolga is ki van téve annak, hogy a pislogó gyertya élete kialudjon és a nádszál élete megtörjön. Olyan feladatot vállalt, amelynek ez a kockázata. A hangoskodó és erőszakos hatalmak világában el lehet nyomni a halkán és nem látványosan végzett szolgálatot. De az Úr szolgálja véghezviszi a tanúbizonyosság feladatát. Ennek biztosítéka a kapott isteni támogatás és Lélek.

Az ige szerint a szolga hirdeti a törvényt a népeknek a földön, és a szigeteknek. Miért fontos ez a szolgálat? Mert a szigetek várnak tanítására. Mert vannak megtört nádak és pislogó mécsesek. Mert félreértjük Istent. Mert van egy „Isten-alakú úr” bennünk, még akkor is, ha nem veszünk róla tudomást. Tulajdonképpen Isten az, aki tudja ezt az igényünket, és elküldi a szolgát.

Lehet, hogy már vártátok, hogy kimondjam – a próféta a Messiásról beszél ezekben a versekben, hogy az eddig elhangzottak alapján Jézus Krisztus alakja rajzolódik ki előt-

tünk. Ézsaiás beszél valakiről, aki az Úr szolgájaként tökéletesen megmutatja Isten akaratát a világnak. Ézsaiás után még sokszor vélte felfedezni Izráel a Messiást. De egyik sem volt olyan, hogy talált volna rá mindaz, amit a próféta meghirdetett az Isten szolgájáról szóló énekekben. El kellett telnie egy fél évezrednek, hogy valaki Isten országának elközelítését hirdesse, hogy az irgalomról és ne az áldozatról beszéljen, hogy hatalommal tanítson, hogy valósággal a nyomorultak, lelki szegények, betegek egész serege keresse őt –, hogy végül Máté kimondja róla: a Názareti teljesítette be Ézsaiásnak ezeket a szavait.

János azt írja: „az Istent soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, aki az Atya kebelében van, az jelentette ki őt” (Jn 1,18). Krisztus is beszél arról, hogy ő az Atyánál volt a világ teremtése előtt (Jn 17,5). A Úr szolgája arról tesz bizonyosságot, amit az Istennel való közösségében tapasztalt, és ezért hiteles Istent mutat fel nekünk, hogy higgyünk benne, és közösségünk legyen vele. És ezután az Izráel feladata, a szolga feladata, a Krisztus feladata a miénk is – „mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését” (Róm 8,19). Lehet, hogy összetör, kiolt, keresztre feszít ez a világ – ez már a mi sorsunk. A halk és csendes szolgálat mindig is az árral szemben való úszást jelent. Ezt nem érdemes vállalni meggyőződés nélkül. De ha megtapasztaltuk azt, hogy mit jelent az a szeretet, amikor Isten az ő szolgálóinak, választottjainak, szíve kedveltjeinek nevez, akkor ezt tovább kell adni, és ezt az Istent meg kell mutatni a reá váró világnak. Ámen.

Tamás Ernő

Szucság

Változás előtt...

Alapige: Példabeszédek 10,28a

Bibliaolvasás: Máté 25,1–13

Olykor naponta többször is figyelmeztetnek arra, hogy mennyi mindentől félünk vagy félnünk kell. Hogyha nincs árvízveszély, akkor bizonyára járványveszély van. Vagy ha nem az éhhaláltól kell tartanunk, akkor az elhízástól, felesleges idegeskedéstől és a stresszoroktól. Méltán érezzük azt, hogy ennek a világnak – és ezen belül a gazdasági és politikai hatalmaknak – célja állandó félelemben tartani a tömegeket. Amikor pedig „pangás” van a sokkoló, illetve megfélemlítő témák sorában, rögtön rémisztetni kezdenek a globális felmelegedéssel, légszennyezettséggel és az erózióval. Mire számíthatunk mindezek után? Van-e valami vagy valaki, aki megnyugtasson, bátorítson, megvidámítson és nem a depresszió, elszigetelés és az élettől, világtól való megundorodás alapköveit letegye? Az előbbiek alapján nincs. És nem is lesz, hogyha „percemberkék” maradunk és csak arra figyelünk, nehogy elessünk. Egyeseknek elegendő, hogyha észrevétlenül, de talpon maradnak. Másoknak az a fontos, hogy észrevegyék őket. Hogyha ennyi elegendő nektek is, akkor nincs értelme Isten ígését tovább magyaráznom. Akkor rögtön kimehetünk a templomból és beszélgethetünk bármiről.

Én azt hiszem, hogy jelenlétetek, ittlétetek jelenti azt is, hogy mást, többet akartok. És akkor megéri ismét meghallani és elraktározni Isten mai üzenetét.

I.

Vasárnapról vasárnapra haladva egyre közelebb kerülünk a karácsonyhoz. És ez jó, mert gyermek, felnött egyformán várja. Egyáltalán mindenki várja-e a karácsonyt? Saj-

nos nem. Ugyanis azok, akiknek nem hozott, nem jelentett semmit az előző, és előrelátóan ez sem fog, azok nem várják vagy nem úgy, nem annyira várják, mint mi. Megértem az egyedül élő, aki egyedül, magányosan töltötte az előző pár karácsonyt, és ezt is így fogja tölteni. Isten léte, jelenléte nem egyértelmű számára. Sajnálom is. Megértem a társadalom peremére szorultat, vagy éppen szorítottat, aki tapasztalatból tudja, hogy a „szeretet ünnepe” sem számíthat másra, többre. És vannak még – sajnos – sokan mások, akiket nem viselne meg, hogyha idén nem volna karácsony.

De most szóljunk inkább azokról, akik várják az ünnepet. És ünneppé válik az advent.

II.

Még akkor is terhes a várakozás, amikor tudjuk, hogy miért tesszük. Nem tanultuk meg és nem szoktunk hozzá, hogy a sebesség évszázadában is vannak dolgok, amelyekre várni kell. És vannak, amelyeket érdemes kivárni. Ilyen – többek közt – Isten jutalmazása. Az, aki hisz ebben, életerős hittel rendelkezik. Ám, bár fontos a hit, gyakran önmagában nem elegendő a jutalom kiérdemléséhez. Olyan emberben kell lakozzon a hit, aki Isten elvárásainak, feltételeinek megfelel. A Szentírás ezeket „igazaknak” nevezi.

Kik az igazak és hogyan válhatunk azokká?

A zsoltáros (Zsolt 37,30) azt vallja, hogy igaz az, aki „bölcsséget beszél” De tudjuk, hogy ennek kezdete az Úr félelme. És nemcsak szól az igaz, hanem cselekvéseiben távol tartja magát a gonosztól (Péld 16,17). Az Istennel való járás és az Isten szerinti járás az, ami legtömörebben határozza meg az igazak milyenségét, de mindezek után se gondolja senki, hogy ez valamilyen privilegizált helyzetet, titulust jelent. A megpróbáltatásokat ők is ki kell hogy állják (Zsolt 11,5), és nem is akárhogy! Csak mindezek után kapnak „szabad utat” (Zsolt 1,6).

Amint látjátok, ez egy folyamat és egy folyamatos munka, küzdelem. Nem könnyű eljutni a végére. Kell-e nekünk? Akarjuk-e? Ne nekem válaszoljatok, hanem magatoknak. És önmagatokkal szemben vállaltjátok az *igen* vagy a *nem* folytatását.

III.

De mielőtt válaszolnátok, ismét felolvasom a textust: „Az igazak várakozása örömmre fordul”

Mit vártok? Biztonságot, jólétet, békességet, változást? Vagy talán azt, hogy egy év elmúltával az anyaország mégis kitarja ölelő karjait?

Kit vártok? Betegségben a „csodadoktort”, magányban és egyedülletben az „ideális társat”, vagy talán munka után a „bökezűt”, aki duplán méri a fizetséget?

Nem ezt ígéri. Szerintem ennél többet. Örömet! Ez azt jelenti, hogy meglehet az, hogy az álmunk, vágyunk, kitérített célunk nem teljesül, de mégis örömben lesz részünk, „várakozásunk örömmre fordul” Hogyan lehetséges ez? Egyszerű: megkapjuk Őt, Jézus Krisztust, aki által megérkezik az öröm az életünkbe, és ott is maradhat. Ő megváltoztatja most adventünket, de karácsonyra való felkészülésünket is. Próbáljuk ki! Ámen.

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely

Mária, a Jézus anyja

1. Akit Isten az ő kegyelmébe fogadott

Alapige: Lukács 1,26–28

A tavaly József, Jézus édesapja állott figyelmünk középpontjában, most hadd forduljon tekintetünk Mária, Jézus édesanyja felé. Általában két szélsőség fenyeget az ő személyével kapcsolatban. Az egyik az, amibe a római katolikus egyház esik, az, hogy őt isteníti, a menny királyasszonyának nevezi, közbenjárói minőséget ad neki. A másik az, amibe a protestáns egyházak esnek, hogy egyáltalán nem foglalkoznak az ő személyével. Pedig ez sem helyes, hisz mi tisztelettel kell Mária felé fordulnunk, sok mindent tanulhatunk tőle, hisz Isten őt méltatta arra, hogy Fiának anyja legyen. A mai estén hadd szójunk néhány szót az ő származásáról. Mária királyi családból származott, a Dávid családjából. Ez a család ebben az időben nagyon elszegényedett. Dávid házának a dicsősége odalett. És az egész vidék is elmaradottnak számított, egész Názáret és környéke. De az, hogy Mária épp Názáretben, távol a világ zajától nőtt fel, az Isten kezében csodálatos eszköz lett az ő lelki formálódásában. Úgy tűnik, hogy Máriát nagyon érdekelték az Ószövetség Igéi, főleg a zsoltárok. Nagyon sokat kívülről is tudott azok közül. Hiszen ha megvizsgáljuk magasztaló énekét, akkor abban legalább négy zsoltáridézetet találhatunk.

Miközben Isten igéjét olvasta, egy dolog világossá lett számára: hogy ő is egy bűnös ember. Hogy az ő szíve is tele van tisztátalansággal. Ez a leány kereső lélekke lett, elkezdte keresni Isten kegyelmét és meg is találta azt. Hiszen az angyal így üdvözlöi: örülj kegyelembe fogadott. Megkegyelmezett, kegyelembe fogadott csak az lehet, aki bűnösnek érzi magát, és kegyelemért könyörög Istennek. Ha ő igaznak, tökéletesnek érezte volna magát, akkor szóba sem jöhetett volna, hogy ő kegyelembe fogadott kellene legyen. De hogy itt az angyal egymás után kétszer is kegyelemről beszél, ez azt mutatja, hogy Mária is kegyelemre szoruló bűnös volt.

Éppúgy bűnös volt, mint minden más ember. Itt feltétlenül ellene kell mondanunk a katolikus testvéreinknek, akik Mária büntelenségét, szeplőtelenségét bizonygatják. Mindezenetre, ilyenről nem tud a Szentírás.

De most lássuk meg, hogy mi ennek az üzenete a mi számunkra. Azt mondtuk, hogy Mária királyi család leszármazottja volt, de az már időközben nagyon elszegényedett. Mi is hasonló helyzetben vagyunk. Eredetileg mi is ilyen királyi méltósággal bírtunk, hiszen Isten az embert a maga képére és hasonlatosságára teremtette. De ez az eredeti méltóság és dicsőség odalett. Isten képe elhalványult rajtunk és bennünk. A bűn megrabolta a mi dicsőségünket. A királyi gyermekek nyomorult rabszolgák lettek. A bűn, a Sátán rabszolgái. De nem kell azok maradjunk. Hisz Jézus épp azért jött, hogy Isten képét újra helyreállítsa bennünk.

A másik dolog, amit tanulhattunk Mária életéből, hogy abban sok csend volt, sok elmélyedés az Isten igéjében. Milyen jó lenne, ha ez a mi életünkben is ott lehetne. Az ún. csendes óra, vagy ha nem is óra, legalább csendes percek. De hány embernek nincs már

ideje a lelkével is törődni, Isten igéjében elmélyedni. Csak fut és rohan az ember, nincs megállás. Néhány hete egy olyan falun mentünk át szombat este 9 órakor, ahol kirakodóvásár van, s az volt a megdöbbentő, hogy még késő este is ott voltak. Meg is jegyeztem: miért nem csukták már délben be az üzletet, és készülnének vasárnapra. A Bibliára fordított idő nem eltékozolt idő, hiszen az Isten igéje, abban az üdvösség útja áll előttünk. Aki a Bibliát olvassa, az egyre inkább megérzi, itt rólam van szó, az én életemről, az én bűneimről, az én megváltásomról. Az ilyen ember azt ismeri meg először a Szentírásból, hogy ő bűnei miatt el kellene vesszen, hogy büntetést, halált és kárhozatot érdemelne, de megismeri azt is, hogy van kegyelem és van bűnbocsánat. Az ilyen ember kereső lesz és nem nyugszik meg addig, amíg meg nem találja a Krisztusban megjelent kegyelmet és szabadulást.

Olvasod-e a Szentírást, van-e csendes órád, elmélkedsz-e az olvasottak felett? Megláttad-e már bűnös, elveszett voltodat, de megláttad-e már, hogy Isten téged is üdvözíteni akar? Ámen.

[Az igehirdetés után elszavalásra ajánljuk.]

Túrmezei Erzsébet

Követség

Lukács 1,26–38

Egyszerűen élt, csendesen, szerényen,
igénytelen és észrevételen.
De jött a követ káprázatos fényben,
s a kiválasztó égi kegyelem.

Megremegett a különös igékre,
mint liliom sebes zápor alatt.
A hihetetlen oly hirtelen érte.
Időtelemné lett a pillanat.

Aztán ... halkán ... csendült a felelet.
Azóta zeng a századok felett,
s aki magát Isten kezébe szánja,

máig is tőle tanultatja mind:
„Legyen énnékem beszéded szerint.
Ímé, az Úrnak szolgálóleánya!”

2. A hívő hajadon

Alapige: Lukács 1,29–35

Hadd szóljunk most először egy pár szót Mária fiatalágáról. Ő is olyan fiatal volt, mint minden más leány. Az ő szívében is ott volt a vágy, hogy egyszer megtalálja élete párját, hogy egyszer neki is férje lehessen, hogy ő is családot alapíthasson. Jól van ez így. Hisz maga Isten mondotta már a teremtés hajnalán: nem jó az embernek egyedül lenni, szerzek néki segítő társat, hozzá illőt. Ez az idő a Mária életében is elkövetkezett.

Isten Máriának is rendelt egy csendes, istenfélő segítőtársat, Józsefet, aki ács volt. Egy nagyon csendes, békés, hűséges embernek tudjuk ezt a Józsefet elképzelni, aki nagyon jól talált Máriához. Isten vezette őket egymáshoz, Isten rendelte őket egymás számára. És ha Isten vezet egymáshoz két fiatalt, akkor az egy jó házasság lesz. Ezért kell a fiataloknak sokat imádkozni azért, hogy Isten rendeljen nekik társat, hogy az ő házasságuk valóban Isten által egybeszerkesztett házasság lehessen egykor. Hány fiatal nem gondol erre, csak földi szempontokat vesz figyelembe, a gazdagságot, a karriert. Az, hogy Istennek mi az akarata, az a legkevésbé sem érdekli őket. Nem csoda, ha az ilyen házasságok hamar felbomlanak, szétesnek.

Máriának nagy szüksége volt támaszra. Nemsokára eljött az idő, amikor fel kellett kerekedni és el kellett indulni egy hosszú útra. Mi lett volna Máriával a József segítségével nélkül? Kidőlt volna az úton. Az, hogy Máriának jegyese volt, az az Isten szerető gondviselése volt. Mennyire kellene bízunk mi is ebben! Hányszor megtapasztaltuk már mi is azt, hogy Isten gondot visel rólunk. Mennyire rá kell bízunk a jövőnkönket, egész sorsunkat. Mária hitt Isten gondviselő szeretetében. Azt már láttuk, hogy Isten kegyelmét is megtapasztalta. Elhitte azt, hogy Isten kegyelme az ő életére nézve is érvényes. Ő kegyelmet keresett és talált Istennél. Isten csak ilyen embereket tud felhasználni az ő szolgálatában: akik először összetörtek bűnük súlya alatt, de azután menedéket nyertek Isten kegyelmében. Furcsa háztartás az Istené, mondta Isten egyik áldott embere, mert abban csak törött edények vannak. Mária megragadta Isten kegyelmét, és mint ilyen lett alkalmas Isten nagy tervének a végrehajtására. Mária olyan üzenetet hallhatott, amelyet soha azelőtt és soha azután sem hallott emberfia. Hisz azt hallja, hogy Ő adhat életet Jézusnak, a Magasságos Isten Fiának, a megígért Messiásnak. Ebben egyedülálló Mária az egész történelemben. De azért ez bizonyos értelemben ránk is illik. Mert ez a Megváltó, aki Mária testéből és véréből született, meg akar születni minden embernek a szívében is. Mert ahogy a nagy egyházatya mondta: hiába született volna meg ezerszer is Betlehemben, ha egyszer a te szívedben nem születik meg. Az a nagy kérdés, hogy megszületett-e Jézus már a te szívedben? Milyen sokszor ünnepeltél már karácsonyt, és talán mégsem született meg benned ő, a Megváltó?

Mimódon lesz ez, teszi fel Mária a kérdést? Ez nem a hitetlenség kérdése. Egyszerűen ő ezt még nem tudja megérteni, és ezért kérdez, hogy egész életét a kapott tanács szerint rendezze be. Az angyal válaszol: „a Szentlélek száll tereád és a Magasságosnak ereje árnyékoz meg téged”. Ahogy Isten az első Ádámot teremtette, úgy teremti Ő a második Ádámot is az ő embersége szerint. Mi ebből többet nem érthetünk meg. Értelmünkkel nem tudjuk megérteni, hogy hogyan fogantatott Jézus, de hitünkkel ezt a csodát mégis el tudjuk fogadni. Azért is el tudjuk ezt hitben fogadni, mert bennünk is valami hasonló dolog játszódik le. Hiszen az, hogy egy ember újonnan születik, az szintén Isten Lelkének a munkája. És Pál azt mondja, hogy ha valaki Krisztusban van, az új teremtés. A kegyelemnek ugyanaz a csodája megy végbe az újjászületett emberben, mint ami Mária testében is megtörtént. Nem az a fontos, hogy mi ezt megértjük, hanem az, hogy ez megtörténjen bennünk is. Nem az a fontos, hogy megértsem azt, hogy hogyan működik az elektromos áram, hanem az, hogy az meghajtja az én mosógépemet, rádiómat és annak így élvezője vagyok. Az a fontos, hogy hálát adjunk ezért a csodáért és az bennünk is megtörténjen.

Isten Máriát nem könnyű, hanem egy nagyon is nehéz feladatra hívja el. Az a csodálatos, hogy Mária egyetlen szóval sem tiltakozik. Nem mentegetőzik, nem próbálja másnak átpasszolni ezt a feladatot. Egy percig sem kételkedik abban, hogy ha Isten őt kiválasztotta erre a nagy feladatra, akkor Ő ehhez erőt is fog adni. Hányan tiltakoztak, rúgkaptak Isten megbízatása ellen. Gondoljunk csak Mózesre, Jeremiásra. Vajon te kire ha-

sonlítás? Hányszor próbálunk mi is minden kibúvót megtalálni, csak épp Isten parancsát végre ne kelljen hajtanunk. Mintha Istennek nem lenne elég kegyelme a mi számunkra. Hadd tanuljuk meg egyszer s mindenkorra Máriának ezt az odaadó alázatát, az ő szolgálatkészségét. Bárcsak mi is mindig így tudnánk szólni: Ímhol az Úr szolgáló leánya, legyen nékem a te beszéded szerint. Ámen.

Túrmezei Erzsébet

Mária

Szép liliom, zsenge mirtuszág:
szíve alatt hordja Jézusát,
szíve mélyén őrzi szent nevét.
Boldog! – vallja minden nemzedék.

Egek gyümölcseivel ékes ág:
nevelgeti kicsi Jézusát
mind e kerek világ üdvére,
legyen minden ember testvére!

Búba hajló, sötét cipruság:
sírva nézi vérző Jézusát.
Mért kell átok fáján halnia?
Mért lesz áldozattá szent Fia?

Fényben fürdő, áldott, lombos ág:
újra látja élő Jézusát.
Végetért az éjjel! Kél a nap!
Anyai szív nincsen boldogabb!

3. Mária találkozása Erzsébettel

Alapige: Lukács 1,38–45

Mária szívét szent öröm töltötte be ebben a pillanatban. És ez az öröm olyan nagy volt, hogy úgy érezte, hogy valakivel meg kell osztania azt. De ki legyen az, akivel örömet megoszthatja, akinek szívét kitárhatja. Jegyesének, Józsefnek nem szólhatott erről, hisz ő teljességgel értetlenül állt volna e titok előtt. Ezért úgy gondolta, hogy egyik kedves rokonát, Erzsébetet fogja felkeresni, annál is inkább, mert hallotta, hogy ő is áldott állapotban van. Ezért felkerekedett, hogy meglátogassa Erzsébetet.

Milyen jó ezt nekünk is megtenni. A hitéletünket nem tudjuk magunkban megélni. Közösségre van szükségünk. Közösségben erősödik és tartatik meg a hit. Szükségünk van arra, hogy egymás hite által megerősödjünk. Szükségünk van arra, hogy hitbeli meg tapasztalásainkat megosszuk egymással.

Amikor belépett a házba, elmondta köszöntését, akkor egy különös dolog történt. Erzsébet beteljesedett Szentlélekkel és prófétai látással meglátta, megismerte, hogy most az ő Urának édesanyja közeledik hozzá. Ezért lelkesen köszönti: áldott vagy te az asszo-

nyok között és áldott a te méhednek gyümölcse. És honnét van ez nékem, hogy az én Urannak anyja jön énhozzám?

Milyen különös érzés lehetett ez Mária számára! Hogy még el se mondta a hírt, és barátnője már ezt tudta. Milyen nagy megerősítés, megpecsételés volt ez hite számára. És milyen nagy szüksége volt most erre. Ebből is megbizonyosodhatott, hogy nem képzélet, nem álom, hanem valóság volt az angyali jelenés, hogy valóban őt választotta ki Isten erre a nagy és dicső feladatra. Ő mindent tud. A Lélek bepillantást engedett abba az órába, amikor az angyal Máriához lépett. Erzsébet azt is tudja, hogy Mária nem kételkedett, mint az ő férje, Zakariás. Ismeri azt a szolgálatkészséget, amivel Mária az isteni küldetésnek megadta magát. Igen, ilyen csodálatosan vezet a Szentlélek. Betekintést enged Isten csodálatos munkájába és terveibe. Ezt láthatjuk Simeonnál is, aki szintén karjaira veszi a kisgyermeket, és Máriát, mint a világ Megváltójának az anyját ismeri fel.

Mennyire szükségünk van Isten Szentlelkére! Hányszor van szükségünk arra, hogy meg tudjuk különböztetni a lelkeket. Hiszen a Sátán világosság angyalává is tudja változtatni magát, hogy becsapjon bennünket. Milyen szükségünk van világos lelki látásra manapság, amikor annyiféle tévtanítás és tévtanító működik ebben a világban. Milyen lelki éleslátásra van szükségünk! Mennyire isteni szempontok szerint kellene az embereket megítélnünk. Mi azonban azt nézzük, ami a szemünk előtt van. Csak emberi látás szerint gondolkodunk. Pedig a Szentlélek arra akar megtanítani, hogy Isten szemével lássuk a dolgokat. Hogy ne az legyen fontos, hogy kinek milyen a származása, milyen a társadalmi pozíciója, hanem az, hogy Isten gyermeke-e vagy sem.

Máriának és Erzsébetnek a találkozásából meg kell tanulnunk, hogy a Szentlélek által olyan dolgokat láthatunk meg, ami földi szemekkel meg nem látható. Máriának a szívéből egyszerre kitor a magasztaló ének. Ebben a dicsőítő énekben az a csodálatos, hogy Mária magát olyan kicsinynek, Istent pedig olyan nagynek látja. Isten kegyelmét magasztalja, aki őt olyan csodálatos mennyei magasságokba emelte. Ez az egész ének egy Istenre mutató ujj. Ő, Ő és megint csak Ő. Mária az Úrral van tele, Őt magasztalja, benne örvendez.

Mi hányszor csak magunkkal vagyunk eltelve. Én, én és megint csak én. Magáról semmit sem mond, hanem mindent Istennek tulajdonít. Arról az Istenről tesz bizonyosságot, aki nagy dolgokat cselekszik, aki a történelemnek az Ura, hiszen ő szegényeket felmagasztalhat, hatalmasokat ledönthet az ő trónjukról.

Az, hogy ki kiről beszél, elárulja azt, hogy mi van a szívében. Tedd fel magadnak a kérdést: te miről, kiről beszélsz szívesen? Arról, amivel tele van a szíved. Ha nem beszélsz az Úrról, akkor ez azt jelenti, hogy a te szívedet még nem Ő tölti be. Még csak a földi dolgok foglalnak le téged. Bárcsak egyre többet tudnánk beszélni róla. Mert ilyen hatalmas, szabadító Istenünk van! Ámen.

Túrmezei Erzsébet

Látogatóban

Lukács 1,39–45

Megy a hegyek közé, fel Erzsébethez,
s a szíve alatt visz már Valakit.
Az anemónák mind piros vércseppek.
Színtük a napsugárban úgy vakít.

Talán a titkot a virág is tudja
s a zúgó erdő és a madarak.
Hisz mindenütt, amerre elvisz útja,
ujjongó háladalra gyűjtanak.

Erzsébet fut elébe, hogy köszöntse:
„Áldott vagy és áldott méhed gyümölcse!”
Hallgatja álmélkodva, meglepetten.

Aztán – két termő ág – összeborulnak.
Ó, boldog, boldog, aki hitt az Úrnak!
És ők ilyen boldogok mind a ketten.

4. Isten eszközei vagyunk

Alapige: Lukács 2,1–7

Mária azt is meg kell lássa, hogy mindenki csak eszköz Isten kezében. A hatalmas és rettegett római császár is csak eszköz a még hatalmasabb Istennek a kezében. Hisz ki gondolta volna akkor, amikor az összeíratásra való parancs kiadatott, hogy mindennek azért kellett így történnie, hogy Isten tervei és ígéretei beteljesedjenek. Mert Mária nem Betlehemben lakott, hanem Názáretben, márpedig Mikeás próféta úgy jövendölte meg, hogy a Messiásnak Betlehemben kell megszületnie. De hogyan valósulhat ez meg? Miért indulna el egy mindenórás édesanya egy nagy útra, hogy egy számára idegen helyen szülje meg gyermekét. Ez emberileg teljesen lehetetlen és elképzelhetetlen. Nos, úgy lett ez lehetséges, hogy Augusztus császár egy parancsot ad ki, hogy birodalmának népét össze kell írni. Ilyen még sohasem történt a Római Birodalomban. Ezért mindenkinek oda kellett mennie, ahova való volt. Akkor még nem volt központosított számítógépes nyilvántartás, mint manapság, ezért így volt a legegyszerűbb, hogy mindenki a születése helyén írástassék be.

El tudjuk képzelni, hogy mennyire megrettent Mária, amikor ezt a hírt meghallotta. Mennyire félhetett az út fáradalmaitól. De mégis ez az Isten útja volt.

Isten nem mindig olyan úton vezet bennünket, amelyet mi elképzelünk. Nem mindig könnyű az Isten útja. De mégis ez a jó a mi számunkra. „Mind jó az, mit Isten téssen” – mondja egyik szép énekünk. Isten sokszor nehéz úton vezet minket.

Azt is meg kell látnunk ebben a történetben, hogy Isten még azokat is felhasználhatja az Ő terveinek véghezvitelében, akik Őt nem is ismerik. Még egy ilyen pogány és magabiztos császár is csak eszköz az Ő kezében. Nem véletlenül valljuk Istenről, hogy Ő a Királyok Királya és Uraknak Ura. A történelem irányítása is az Ő kezében van. Nem a Nabukodonozorok, a Ciruszok, Nagy Sándorok, Napóleonok, Hitlerek, Sztálinok kezében van a történelem kereké, hanem Isten hatalmas kezében.

Ha Isten indít el valakit egy útra, akkor Ő ahhoz erőt is fog adni. Nem ismerjük az út részleteit, hogy hányszor kellett útközben megszálljanak, hogy milyen veszélyekkel kellett szembenézzenek, de azt tudjuk, hogy megérkeztek a célba. Milyen jó ezt nekünk is tudni. Hogy meg fogunk érkezni a célba. Milyen jó, hogy Isten gyermekei nem csak a jelen nehézségeit látják, hanem tudhatják, hogy biztos a cél és biztos a megérkezés. Ha csak a jelen nehézségeit látnánk, akkor bizonyára nagyon sokszor kétségbeesnénk, elcsüggednénk. Akkor azt gondolnánk, hogy ennek az útnak már sohasem lesz vége. Elvihetetlen lenne számunkra az út. Milyen jó tudni azt, hogy Ő elvezet minket a célig.

Milyen jó, hogy a megérkezés dicsősége már most bearanyozza utunkat, erőt ad a mának küzdelmeihez és harcaihoz.

De Máriának még a megérkezés után sem könnyebbedett a sorsa. Hisz Betlehemben olyan nagy volt a zsúfoltság, hogy már a vendégfogadó háznál egyetlen hely sem volt üresen. El lehet képzelni Máriának a keserűségét és szívfájdalmát. Eddig minden olyan szép volt, talán azt gondolta, hogy Isten itt is nagyszerű körülményekről fog gondoskodni. Isten Fia csak nem születhetik meg egy nyomorult istállóban? Ez volt Mária hitének az egyik legnagyobb próbája. Még több is következett majd, de ez volt az első nagy próba. Isten mindig próbára teszi gyermekeinek a hitét. Mindnyájan ismerjük Ábrahám történetét, hogy Isten milyen kemény próba elé állította őt. Mert a próbában derül ki az, hogy igazi-e a hit vagy sem. Könnyű hinni, amikor minden jól megy, amikor elkérülnek minket a bajok és nehézségek. De nehéz akkor, amikor jön egy-egy nagy próba. Ilyenkor derül ki az, hogy kösziklára épült-e a hitünk, vagy pedig csak homokra. De azt hiszem, hogy még van egy oka annak, hogy Isten az övéit is súlyos próbáknak tesz ki. Így kell nyilvánvalóvá legyen az emberek előtt, hogy Isten gyermekeinek van egy csodálatos erőforrása. Hogy nekik van hova menekülniük, van kiben bízniuk, van kitől szabadulást és megoldást várniuk. A világ fiait sokszor épp az indíthatja el Isten felé, hogy láthatják azt, hogy Isten gyermekei milyen másképp tudnak egy nehéz helyzetet elhordozni. Ilyenkor feltehetik a kérdést: neked honnan van erőd, hogy nem omlasz össze, hogy nem esel kétségbe? Ilyenkor nagyszerű alkalom adódik a bizonyágtételre. Ilyenkor elmondhatod másoknak: nekem van egy erőforrásom, az Istenben való hit és az imádság. Én tudom azt, hogy Isten vezet engem és minden az én javamat és üdvösségemet kell szolgálja.

Mária azonban tudja azt is, amit majd Pál apostol fogalmaz meg: Isten nem hagy minket felettébb kísértetni, minthogy azt elszenvedhetnénk, mert a próbával együtt a kimenekedést is meg fogja majd adni. És adja is a kimenekedést. Mert nemsokára megérkeznek a pásztorok és leborulva imádják a kis Jézust. Isten újra gondoskodik arról, hogy a próbában is ott legyen az Ő gyöngéd szeretetének a jele. Így van ez a mi életünkben is. A legnehezebb próbában is van kegyelem. Ámen.

Túrmezei Erzsébet

Betlehem

Lukács 2,1–7

Végre, végre Betlehem házai!
Nagy, nehéz út volt, szinte végtelen!
Csak legyen hol fejük lehajtani!
Hiszen ... talán ... ezen az éjjelen ...

Mária arca halotthalavány.
A kapukat sorra megzörgetik.
Kinyílik és bezárul mindahány.
Zár csikordul. Sehol sincs hely nekik.

Légy áldott, kedves barlang, kis istálló,
zizegő széna, pihenést kínáló!
De jó a kínban leroskadni rád!...

S Szűz Mária már boldogan ringatja,
odafekteti egyszerű jászladra
a testté lett Igét, Isten Fiát.

5. Mária és Simeon találkozása

Alapige: Lukács 2,22–35

Negyven nappal Jézus születése után felkerekedik József és Mária, hogy a törvény előírása szerint tisztulási áldozatot mutassanak be. A törvény ilyenkor egy egyéves bárány égőáldozatként való bemutatását és egy galamb engesztelő áldozatként való bemutatását kérte. De a szegény embereknek engedményt adtak, és így csak két galambot kellett bemutatniuk. Ez is sokatmondó. Jézus szülei olyan szegények voltak, hogy csak a szegény emberek áldozatát tudták bemutatni. Ebben is be kellett teljesednie annak, amit majd Pál apostol így fejez ki: szegénnyé lett mi értünk, hogy mi az ő szegénysége által meggazdagodjunk.

Amikor megérkeznek a templomba, hogy a galombokat feláldozzák, akkor a Szentlélek indíttatására az agg Simeon is eljön a templomba, akinek Isten megígérte, hogy addig nem fog meghalni, amíg meg nem látja a Messiást. Milyen komoly üzenete van ennek a mondatnak is a mi számunkra. Addig meg nem halni, amíg nem találkozunk Jézussal. Milyen jó lenne, ha ez mindenkinek az életében így lehetne. Jaj annak az embernek, aki csak a halála után találkozik Jézussal. Mert az már csak az ítélő Bíróval találkozik. Rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni úgy, hogy előbb nem találkoztam Jézus Krisztusban a kegyelemmel. A Szentlélek téged is el akar vezetni a Jézussal való találkozásra. Ezért ünnepelünk ismét karácsonyt. Ha már találkoztál Krisztussal, akkor újra és újra találkozhatsz vele, de ha még nem találkoztál vele, akkor itt a nagy lehetőség.

Amikor Simeon meglátja Mária karján a kisgyermeket, a Lélek azonnal megjelenti neki, hogy ez a megígért Messiás. Azonnal megszólal, áldja az Istent és azt mondja: mostan bocsátd el a te szolgádat a te beszéded szerint békével. Mert látták az én szemem a te üdvösségedet. Amikor József és Mária hallották e beszédeket, igen elcsodálóztak. Miért csodálózott el Mária? Hát nem tudta ő már Erzsébettől, a pásztoroktól, és magától az angyaltól, hogy ez a megígért Messiás? Tudta, de most mégis szüksége van ezt újra hallani. Mária is csak egy ember volt, akinek újra és újra szüksége volt a bátorításra és vigasztalásra. Mi is tudjuk az igét, de mégis szükségünk van arra, hogy minden nap újra halljuk. Szükségünk van arra, hogy évente újból és újból karácsonyt ünnepeljünk. Egész életünkön át. Nem mondhatjuk el soha: óh, én ezt már mind tudom. Egyre jobban kell tudnom, egyre mélyebben kell átélnem, egyre inkább valóság kell legyen az életemben.

Miután az agg Simeon a gyerekekről szólott, most Máriához fordul és nagyon súlyos mondatokat mond neki: ímé, ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izráelben. És jegyül, akinek sokan ellene mondanak. Sőt a te lelkedet is általhatja az éles tör, hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek. Mit akar ezzel Simeon mondani? Hát először is azt, hogy Jézus két részre osztja az egész emberiséget. Benne nyilvánvalóvá lesz, hogy ki hova áll. Lesznek olyanok, akik elfogadják Őt, és lesznek olyanok, akik elutasítják Jézust. Jézus mellett senki sem mehet el közömbösen. Egy ige hirdető egyszer ezt így szemléltette: Jézus úgy áll benne a világtörténelemben, mint egy hídnak a pillére a vízben. A víz beleütközik a pillérbe, és az egyik része bal felől, a másik része pedig jobb felől hömpölyög el mellette. Gondoljunk csak Pilátusra. Még neki is szembe-

sülnie kellett Jézussal. Pedig őt egyáltalán nem érdekelte ez az egész ügy. Látszik is, hogy unja az egészet. De mégis foglalkoznia kell Jézussal. Neki is döntenie kellett. Neked is döntened kell. Jézussal szemben nem lehet közömbösnek, semlegesnek maradni. Vagy mellette vagy ellene – harmadik lehetőség nincs. Döntöttél-e már? Jézus elestedre, kárhuzatodra lesz-e, vagy pedig feltámadásodra, üdvösségedre?

De vajon mit jelentsen az éles tör, amiről Simeon beszél? Az írásmagyarázók közül sokan ezt úgy magyarázzák, hogy itt Simeon Jézus haláláról beszél. Mária majd ott fog állni Jézus keresztye alatt és végig kell néznie mindazt a gyalázatot, csúfolódást, amiben ott Jézusnak része lesz. Bizonyára ez volt a legélesebb tördőfés, amit Máriának el kellett hordoznia. De nem csak ez volt ebben. Hiszen ennek a törnek a fájdalma egy egész életen át végigkísérte. Hisz Jézus nagyon keményen bánt anyjával. Olyat is mondott, hogy mi közöm neked hozzád? Miért volt ez így? Hát azért, hogy Mária meglássa azt, hogy ez a Fiú neki nem elsősorban fia, hanem Jézus az ő Megváltója is. Anyai érzéseit halálba kellett adnia. Hogy Jézust mint Megváltóját ismerhesse és elfogadhassa. Ebben Mária helyzete egyedülálló az üdvtörténetben, de van azért ennek a mi számunkra is egy üzenete. És ez az, hogy meg kell találni a helyes viszonyt Jézushoz. Ez a mi életünk legnagyobb feladata is. Máriának meg kellett tanulni azt, hogy anyai érzését háttérbe kell szorítania, hogy a Jézus iránti szeretet legyen számára a legfontosabb. Nekünk is mindenképp felett Ő kell legyen a legfontosabb. Készek kell lennünk mindent odaadni érte, hogy Ő legyen az Első, hogy Ő legyen az életünk középpontja.

Ez a helyes viszony az, hogy én nyomorult bűnös vagyok, aki teljességgel rá vagyok utalva az Ő kegyelmére és bocsánatára. Hogy Ő az én Királyom és Uram, és én teljességgel át kell adnom magam neki. Én nem rendelkezhetem magammal, mert teljességgel Ő rendelkezik velem. Ez az egyetlen helyes viszonyulás. Meghódolni előtte. Tamással együtt mondani: én Uram és én Istenem. Ő nem Jézuska, akit én oda teszek, ahova akarok, hanem Ő az én parancsoló Uram, aki teljességgel rendelkezik az én életemmel és sorsommal.

Ez egy életen át tartó feladat. Ezt nem lehet eléggé megtanulni. Ezért van szükség az éles törre. Feladni magamat, lemondani az én terveimről, gondolataimról, kedvenc bűneimről. Ez fájdalmas dolog. De így leszel alkalmas eszközzé, egyre használhatóbb eszközzé az Ő kezében. Ámen.

Túrmezei Erzsébet

Simeon

Lukács 2,21–35

Mennyi emlék! Még most is megremeg,
ha az agg Simeonra visszagondol,
ahogyan elébükfehéredett
galamb-őszén a homályos templomból.

A Gyermecket hogyan ölelte át!
Ráncos arcán hogyan pergett a könnye!
Látta a Messiást, Isten Fiát,
és alig talált szót, hogy megköszönje!

„Most bocsásd el szolgálodat békességgel!”
Ó, egy szavát se felejtette még el!
Megőrizte és elrejtette jól,

s most mindegyiket szívében forgatja.
„Az éles tör még lelked is áthatja.”
Megborzong, s a Gyermekek fölé hajol.

6. Mária és a keleti bölcsek

Alapige: Máté 2,11

Karácsony este van. Az év legszebb estéje. Ezen a bűnbánati héten Máriával, Jézus édesanyjával foglalkoztunk. Hadd álljon még a mai estén is az ő élete figyelmünk középpontjában. Egy kedves kép tárulkozik itt elénk. A keleti bölcsek érkeznek meg a betlehemi istállóba, hogy ők is hódoljanak Jézusnak. Milyen újabb megerősítése ez Mária hitének. Mennyire szüksége volt erre, hisz ezek után a próbák egész sorozata következett el életében. A három bölcset leborulva imádta a megszületett Jézust és ajándékokat hoztak neki: aranyat, tömjént és mirhát. Mit jelent ez a három ajándék a mi számunkra? Hisz talán a legtöbben, akik itt vagyunk, azt mondjuk: nekem nincs sem aranyam, sem tömjénem, sem mirhám, mit adjak én Jézusnak? De ennek a három ajándéknak jelképes jelentése van. Az arany a Szentírásban a hitnek a képe. Az igazi hit hasonlít a tűzben megpróbált aranyhoz. Tehát a legnagyobb ajándék az, ha hiszek Őbenne. Mindenki hihet az Úr Jézusban. Már a kicsiny gyermekek is, akik a mai estén itt vannak, hihetnek Őbenne. Már ők is megérthetik azt, hogy Isten Jézust érettük is küldte. Érettük is adta. Hinni pedig azt jelenti, hogy rábízom az életem. Rábízom magamat, családomat, gyermekeimet, jelenemet és jövőmdömet, örömdömet és bánatomat. Ez azt jelenti, hogy minden pillanatban van segítőd, van oltalmazód, van tanácsadód. Neki mindent elmondhatsz, elébe hozhatsz kérdéseidet, rábízhatod azt is, ami nagyon fáj. Hozd hát aranyadat, higgy az Úrban, ez lesz a legszebb ajándék.

A bölcsek tömjént is hoztak. A tömjén a Szentírásban az imádságnak a képe. Lehet imádkozni az Úrhoz. Milyen nagy dolog az, hogy imádkozhatunk, és tudhatjuk, hogy Ő meghallgatja imádságunkat. De ne csak akkor imádkozzunk, amikor nagy bajban vagyunk. A legtöbb ember csak ilyenkor imádkozik. Isten, bajban vagyok, segíts rajtam. Add meg nekem most ezt meg ezt. Mennyivel kedvesebb Isten előtt, amikor hálaadó imádságot mondunk. Amikor mindent megköszönünk neki. És mennyi minden megköszönőnk van. Nektek is gyermekek, hogy vannak szüleitek, akik gondoskodnak rólatok, akik dolgoznak értetek, szeretnek titeket, hogy van házuk, hiszen hányan vannak hajléktalanok, akik az utcákon alusznak, hogy megvan a mindennapi eledelünk, hiszen hányan éheznek ezen a világon. De még nagyobb ok a hállára, hogy mi ismerhetjük Istent, hogy hallhatunk róla, hogy ismerhetjük az Úr Jézus Krisztust, hogy járhatunk valóságára, hogy van templomunk. Milyen nagy dolog, hogy imádkozhatunk Istent, hogy Vele lehetünk, hogy kezünkben van a Szentírás. Az imádság azonban azt jelenti, hogy időt kell szakítani. Szükség van az elcsendesedésre. Milyen jó lenne, ha a mai estén minden családban egybegyűlnének a karácsonyfa körül, elolvasnák a karácsonyi történetet és elénekelnék a kedves karácsonyi énekeket, és utána mindenki imádságban megköszönné Istennek a nagy ajándékát, Jézus Krisztust, és egymásnak is megköszönnék az ajándékokat.

A bölcsek harmadik ajándéka a mirha volt. A mirha egy keserű növény, és a szenvedést jelképezi. Bizony talált ez Jézushoz és talált ez Máriához is és talál ez hozzánk is, hisz a szenvedés elkerülhetetlen az életben. Jézus azért született, hogy szenvedjen értünk. Hogy szenvedésével megváltson minket. De akik Jézust követik, azoknak szintén szenvedniük kell. Mária is szenvedett, hiszen nemsokára menekülnie kell Heródes haragja elől, és azután is szenvedett, mert ő nem mindig értette Jézust. Már hallottuk, hogy anyai érzését is halálba kellett adja, hogy Jézust mint Megváltóját megtalálhassa. Végig kellett szenvedje a kereszt alatt azt, hogy fia keserves halállal, emberektől elhagyatva meghal. De végre megértette azt, hogy nem volt hiábavaló az ő szenvedése. Ekkor és még inkább Jézus feltámadásakor megértette, hogy így kellett ennek lennie. És végül ott találjuk Jeruzsálemben, a tanítványok között várva a Szentlélek kitöltését. Bizonyára még sokaknak lehetett áldására. A hagyomány úgy tartja, hogy Jézus mennybemenetele után még tizenhét évet élt szolgálva és Istent dicsőítve.

Máriát Isten nagy feladatra választotta ki, de nekünk is nagy feladatot ad, jobban mondva nagy kiváltságot: hogy Jézus Krisztus élete legyen láthatóvá a mi halandó testünkben. Nemcsak most karácsonykor, hanem egész életünkben. Ámen.

Túrmezei Erzsébet

Megváltóm Anyja, Mária

Hegyek között, völgyek felett,
hol illatos, zengő szelek
ölelnek át, kerestelek,
Megváltóm Anyja, Mária,
s találkozott lelkem veled.

Völgyek felett, kék ég alatt
igék, ragyogó sugarak
világánál megláttalak,
Megváltóm Anyja, Mária,
s mélyen szívembe zártalak.

Idők felett, korok felett
időtelen követtelek ...
s életről énekelek,
Megváltóm Anyja, Mária.
Fuvalljatok, Lélek-szelek!

Prédikációk karácsony ünnepére

Józsa Ferenc

Arad–Mosócz

Megtartó született

Alapige: Lukács 2,9–11

Bibliaalvasás: Lukács 2,1–8

Kedves Testvéreim! Karácsony van, az Úr Jézus Krisztus születésének örömtünnepe. 2000 esztendővel ezelőtt Isten beteljesítette az Ő ígését! A betlehemi istálló jászlában megszületett a várva várt Messiás, a világ Megváltója. Az Ige testté lett, Isten az Ő Fiában emberré lett, eljött közénk, hogy örömmel megtapasztaljuk és vallhassuk: „Immánuel” – Velünk az Isten! Aláhajolt a Földre, hozzánk jött, bűnös emberekhez, hogy szeretettel magához emeljen, a szívére öleljen. Eljött, hogy nekünk szabadulást, megváltást, örök életet szerezzen és ajándékozzon úgy, hogy magára vette bűneinket, szenvedett helyettünk és meghalt értünk a golgotai kereszten. De hogyan is indult el ez az egész? Úgy, hogy az Úr anyala megjelent Máriának és közölte vele Isten üzenetét, a boldogító örömmüzenetet: Örülj, kegyelembe fogadott, boldog vagy te az asszonyok között, mert szentlélek beárnýékoz, fogansz a te méhedben, és szülsz fiat, és nevezd az Ő nevét Jézusnak, mert Ő szabadítja meg az Ő népét annak bűneiből.

Isten első ígérete Jézus születésére vonatkozólag a Paradicsomban hangzott el. Az elbukott bűnös emberpárnak, Ádámnak és Évának az ítélet közepette ígérte: „az asszony magva a kígyó fejére fog taposni” (1Móz 3,15). Majd később Mózes által hirdeti: „Prófétát támaszt néked az Úr, a te Istened te közüled, azt hallgassátok.” Ézsaiás próféta ízig-vérig ható erővel kiálltja népe szívébe és a világba: „Nem lesz mindig sötétség ott, ahol most szorongatás van. A nép, mely sötétségben jár lát nagy világosságot... Mert, egy gyermek születik nekünk, Fiú adatik nekünk és az uralom az Ő vállán lészen...uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége a Dávid trónján. A seregek Urának buzgó szerelme művelendi ezt.” (Ézs 9,1–7) Egy lélegzetvétel után pedig így folytatja: És származik egy vesszőszál Isai törzséből és gyökereiből egy virágszál (termő ág) nevedik, Akin az Úrnak lelke megnyugszik... és gyönyörködik az Úrnak félelmében... igazságban ítélné... , mert „derekának övedzője az igazság lészen és veséinek övedzője a hűség” (11,1–5). De szép és csodálatos képet ad Isten a születendő, a Szabadító Jézusról. Milyen gazdag áldást hoz magával, milyen áldottak és boldogok lesznek, akik várják és befogadják! Én azért jöttem, hogy életük legyen és bővölködjének, mondja majd később Jézus (Jn 10,10). Az énekíró is így ír erről: Már lehozta az életet, mely Istennél volt készített, / Hogy ti is Véle éljete, boldogságban örvendjete.

Mikeás próféta az Úr Jézus születése helyét is leírja: „De te, Efratának Betleheme, bár kicsiny vagy a Júda ezrei között, belőled származik nekem, aki Uralkodó az Izráelen, akinek származása eleitől fogva, öröktől fogva van.” (5,2) Ezek az ígérek teljesedtek be, amikor Jézus megszületett a betlehemi jászolban, azon az első karácsonyon. Megint csak az énekre hivatkozom: „Hogy eljött az idők teljessége, bétölt minden szentek reménysége, az Isten Fia szüztől született, az örök igazság megszerzetett.”

Öröm tölti el a mennyet, örül az Atya, örülnek az angyalok, örülnie kell a földnek, minden népnek. Hallja meg a világ, tudja meg mindenki, hogy szeret az Isten, aki nem feledkezett meg népéről, népének tett ígétéről. Amint Máriának angyal vitte a jó hírt, ugyanúgy angyal hozza a pásztoroknak is, akik kinn a mezőn tanyáztak, vigyázva a nyáj-

ra. A titok többé már nem lehet titok, az ajándék nem maradhat elrejtve. Isten gondoskodik arról, hogy ez az ajándék minden emberhez eljusson. Milyen csodálatos! Nem a királyokhoz, nem a főpapokhoz, nem a hivatalosokhoz érkezik először Jézus születésének híre, hanem az egyszerű pásztorokhoz. Nekik jelent meg az angyal, a követ. Őket vette körül Isten dicsőségének fénye. Ők vehették először az örömhírt, ők hallhatták az angyalok énekét: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és a földön békesség és az emberekhez jóakarát.” Ők láthatták az Úr Jézust legelőször. Ők adhatták az örömhírt tovább, ők áldhatták érte elsőként Istent, az Atyát.

Akik, amint az Úrnak anyjala hozzájuk jött és az Úr dicsőségének fénye körülvette őket, nagy félelemmel megfélemlének, hátrahököltek, hanyatt estek. Ekkor szólt hozzájuk az angyal: „Ne féljete!” Jézus születése után ezek voltak Istennek első szavai az Ő népéhez. Ez a drága biztatás, bátorítás: „Ne féljete!” Ezt üzeni Isten ma nekünk is: „Ne féljete!” És megismétli még 365-ször a Bibliában egyes vagy többes számban. Tehát az év minden napján biztat: „Ne féljete!” Ha eddig valamiért, valamitől, vagy valakitől féltetek, többé ne féljete. Olyan sok mindentől fél az ember. Félnék a bajoktól, betegségtől, rossz szándékú emberektől, egymástól, magunktól, a mindennapi gondoktól, a haláltól, az ítélettől és még sorolhatnánk. Tele vagyunk nyugtalansággal és félelemmel, de milyen jó, hogy Istentől halljuk most: „Ne féljete!” Te félsz-e valamitől testvérem? Meg tudod-e mondani, hogy mitől? Fel tudod-e sorolni félelmeid okát? Isten azt mondja neked: ne félj. Higgyél Bennem, bízd magad reám és nyugalmat találsz a te lelkedben. Kinek szíve Reá támaszkodik, megőrzi azt teljes békességben (Ézs 26,3-4). Ő megnyugvást, örömet ad neked, és nem csak neked, hanem minden embernek, aki várja, aki hittel befogadja, aki szívébe zárja Őt. Aki viszont nem teszi, annak van miért félnie. Ne féljete, örüljete! Ma nem félni, örülni kell, és örüljön is minden ember! Örüljünk mindnyájan (Fil 4,4), kicsik és nagyok, szegények és gazdagok, egészségesek, betegek és akik gyászoltok.

Mire alapozza az angyal eme kijelentését és felhívását? Arra, amit az Igéből hallotunk: „Mert született néktek ma a Megtartó!” Ma Betlehemben megszületett egy kisgyermek, aki a világ Szabadítója, Megváltója, Megtartója. Isten megkönyörült az Ő népén és elküldte Egyszülött Fiát, a megígért Messiást, aki az Úr Krisztus. Általa Isten jött el hozzánk. Benne az Atya van velünk, amint akkor, ma is, most is, és lesz továbbra is minden napon, a világ végezetéig. (Mt 28,20)

Mit mond Róla az angyal? Először is, hogy *Ő Megtartó, a mi Megtartónkként született*. De mitől tart Ő meg minket, kérdezzük. A bűntől és haláltól. Attól, hogy az örök kárhozatra ne jussunk. A pokoltól, az örökös szenvedéstől.

Mi, Ádám ivadékai, mindannyian bűnben fogantattunk és születünk, ahogy olvassuk az 51. zsoltárból. Bűnben éltünk, távol az Istentől. Képtelenek voltunk a jóra, képtelenek Isten akarata szerint élni és cselekedni. Nélküle csak vétkezni tudtunk és tudunk. Így napról-napra sokasítjuk bűneinket, „büntetést és halált érdemlünk” De Isten az Ő iránunk való szeretetéből megoldotta a bűn és halál kérdését. És hogyan oldotta meg? Jézusban, a Fiúban. „Úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Reá vetette minden bűneinket, Ő szenvedte el helyettünk bűneink büntetését, az Ő vére folyt ki, Ő halt meg, Ő áldozta fel drága, szent életét, hogy minket megváltson, hogy az élet és örök élet számára megtartsa. Így lett a mi Megtartónk, és úgy, hogy mi Őt befogadtuk. Megszületett a mi szívünkben és bennünk él. Jézus Zákeus házában így fogalmazza meg föld-rejövételének, születésének célját: „Azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett.” (Lk 19,10) A Mt 20,28-ban pedig így szól: „Valamint az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem, hogy Ő szolgáljon és adja az

Ő életét váltságul sokakért.” Neki köszönhetjük hát életünket, megtartásunkat és örök-életünket.

Másodszor azt mondja Róla az Ige, hogy Ő Úr, a mennyből a földre szállott örökkévaló Úr. Az Uraknak Ura, a királyok Királya. Úr mennyen és földön, életen és halálón. Mindenek fölött való, aki tiszteletet, hódolatot és engedelmisséget parancsol, ahogy a lábmosás történetében olvassuk: „Ti engem így hívtok: Mester és Uram. És jól mondjátok, mert az vagyok. Azért... amiképpen én cselekedtem veletek, ti is akképpen cselekedjetek. Bizony, bizony mondom néktek: a szolga nem nagyobb az Ő uránál... Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket.” (Jn 13,13–17)

De nem csak Jézus mondja magáról, hogy Ő Úr, hanem a tanítványok is mondják Róla. Mikor útja a feltámadáson át a dicsőség felé ível, Tamás Urának és Istenének ismeri el. Hittel mondja: „Én Uram és én Istenem.” Az első pünkösdkor, a Szentlélek kitöltetésekor megalakul az egyház, a gyülekezet, mely a tovább élő és szolgáló Krisztus a földön. Mivel kezdődött az egyház szolgálata és bizonyágtétele? A Jézusról szóló bizonyágtétellel, úgy, ahogy azt a Péter első prédikációjában megtaláljuk: „Bizonyal tudja meg Izráelnek egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette Őt az Isten, azt a Jézust, akit ti megfeszítettetek.” (ApCsel 2,36) Ő a dicsőség Ura, életünk, örömünk forrása, akiben hiszünk, akinek nevére minden térd meghajol és minden nyelv vallja: „Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére!”

Minden élet, szolgálat Benne találja meg tartalmát, értékét és célját. Jézus ma mindnyájunk Ura akar lenni. Kérjük, hogy az legyen és mondjuk: Uram, Jézus, boldogan leszek a Te szolgád és boldogan szolgálak is egész életemben, teljes szívemből. Testvéreim! Csak ez a hit és ennek a hitnek a megvallása szerez megtartást, üdvösséget és örökéletet. Ő Úr, az én Uram, mert a megtartó hatalom Nála van, amint mondja:

„Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön.” (Mt 28,18)

Harmadjára azt mondja Róla az angyal, hogy Ő Krisztus. A Heidelbergi Káté 31. kérdése-felelete azt mondja el, hogy mit jelent a Krisztus név magyarul. Azt jelenti, hogy Felkent. Mert Őt az Atya rendelte és Szentlelkével felkente a mi legfőbb prófétánkká és tanítónkká, egyetlenegy főpapunkká és örökkévaló királyunkká. Tanító, Főpap és Király, e három tisztségével tart meg bennünket bűnnel és halállal szemben. Hogyan? Mint Tanító, beszél nekünk a bűnről, annak következményeiről és a bűnből való szabadulásról. Mint Főpap, magára vette bűneinket, önmagát feláldozta, hogy nekünk örök váltságot és üdvösséget ajándékozhasson. Mint Király, gondoskodik rólunk, Igéjével és Szentlelkével vezet, és a számunkra megszerzett váltságban oltalmaz és megtart. Szenvedésem, fájdalmaim nehéz óráiban lehajlik hozzám, felemel, erőt ad és megőriz. Halálom idején mellém áll, velem lesz és kézen fogva átvezet a túlsó partra, a mennyeire. Bevezet örökségünkbe, az Ő országába, hogy Vele egyesülve örökké együtt legyünk és elköltözött szereteteinkkel is, ott, ahol Isten, a mi Atyánk lesz minden mindenkben.

Boldog ember az, aki Isten iskolájában Őt hallgatja, aki elfogadja golgotai áldozatát, a bűn és halál feletti győzelmét. Uram add, hogy ma legyen én is ez az ember. Legyek győztes, legyek boldog!

Honnan tudom, hogy Jézus megszületett, hogy Ő az én Megtartóm, Uram és Krisztusom? Először is az Ő Igéjéből, onnan, hogy ezt nekem is elmondta az angyal, akárcsak a betlehemi pásztoroknak: Ne félj! Ímé, hirdetek néked nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz, mert született néked ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus a Dávid városában. Meghallottam és elfogadtam e boldogító örömhírt. Elfogadtam Jézust Megtartómnak, Uramnak, Krisztusomnak. Ettől a pillanattól Ő az enyém is. Beleszületett szívem jászlába, életembe, bennem él, vezet, hordoz, megőriz és bennem munkálkodik. Ő az enyém, én meg az Övé vagyok, az Ő gyermeke. Ezért nem félek, és soha nem fog félni a

szívem. Örülök és nagyon hálás vagyok. Hálámat pedig azzal fejezem ki Isten és a megtartó Úr Jézus Krisztus iránt, hogy életemet, erőmet az Ő szolgálatára szentelem, a Róla való bizonyágtétellel és ezáltal a lelkek megmentésére. Célom az Ő célja: üdvösségre juttatni minden embert. Isten nem akarja a bűnös ember halálát, hanem azt akarja, hogy minden ember megtérjen Hozzá és éljen. Ezért kérek, kedves testvérem, kérjed az Urat, szülessen meg a te életedbe is, hogy örömmel mondhassad: Jézus az én Megtartóm, Uram és Krisztusom. Kérjed az énekíróval:

„Ó, én szerelmes Jézusom!
Édes megváltó Krisztusom!
Jövel, csinálj csendes ágyat.
Szívemben magadnak házat.

Én lelkemnek rejtékébe,
Zárkózz emlékezetébe,
Hogy el ne felejthesselek,
Sőt örökké dicsérjelek.”

(82/8.10)

Adja Isten, hogy ez megtörténjék mindnyájunk életében! Így legyen! Ámen.

Kassay Géza

Betlehem – a Kenyér háza *

Alapige: Máté 2,6

Bibliaolvasás: 1János 4,7–19

Karácsony történetét az evangéliumok úgy írják le, hogy meglátszódjon annak fénye és ragyogása. Karácsony éjszakáján angyalok jelentek meg és hirdették a Megváltó születését. Az égen feltűnt egy nagy, fényes csillag, és az vezette a keleti bölcseket a megszületett Messiáshoz. Azonban az angyalok éneke és a csillagok ragyogása ellenére is minden karácsonykor felmerül szívünkben egy kérdés, amire szeretnénk feleletet nyerni: Isten Egyszülöttje, a megígért Messiás miért született Júdea legkisebb városában, Betlehemben? Szeretnénk tudni ilyenkor karácsonykor, hogy miben van Betlehem tanítása?

Jöjjetek testvéreim, nézzük meg ezen felséges ünnepi órában, hogy: I. Mit leplez le Betlehem?; II. Mire tanít Betlehem?; III. Mire sürget minket, az 1958-as évben karácsonyt ünneplő embereket Betlehem?

I.

Karácsony története azzal kezdődik, hogy Augustus római császár népszámlálást tartott birodalmában. Azt parancsolta, mindenki menjen oda, ahol született, hogy ott frattassék össze. Mivel abban az időben Palesztina is a Római Birodalomhoz tartozott, így ott is végrehajtották a császár parancsát. Egyszerre megteltek az utak vándorokkal. Mindenki sietett, hogy minél hamarabb elvégezhesse dolgát, és így minél hamarabb otthon lehessen a császári kényszerből elhagyott családi hajlékban. Megteltek a városok idegenekkel, a nyilvántartó irodák összeírándókkal. Aki késlekedett, nem kapott szállást a vendégfogadóknak, nem fért be az összeíró helységebe, és így az utcán rekedve várhatta hetekig, amíg reá kerül a sor.

Ezzel a császári paranccsal üzletté lett a kihágás, gyakorlattá a vesztegetés. Az országutak megteltek rablókkal, akik kirabolták és megölték a gyanútlan utast. Falvak, vá-

---

* Születésének 100. évfordulója alkalmából e prédikáció közlésével emlékezzünk Kassay Géza lelkipásztorra, esperesre, aki 1945–1971 között Kolozsvár–Magyar utcai lelkészként megszervezte a Pata utcai, a Bulgária-telepi, a Téglás úti református gyülekezeteket.

rosok utcáira sátrakat állítottak fel, kereskedtek, árultak és azon a címen, hogy ellátják a szegény utast, megcsalták és kifosztották mindenéből. Jaj volt a szegénynek, a becsültesnek. Nem kapott hajlékot, nem volt betevő falatja. Így következett be Betlehem tragédiája: Isten Fia, a megígért Messiás nem kapott hajlékot, szállást a vendégfogadóban. Istállóban kellett megszületnie! De így lett Betlehem az emberi bűn leleplezője is. Így mutatja meg a betlehemi szegényes istállón keresztül Isten, hogy a bűnös emberi szív nem tud könyörölni. A jóérzés, a műveltség nem menti meg a világot, mert Isten nélkül minden csak külső máz, ami alól hamar kibúvik a bűn, mint vérre szomjúhozó fenevad a bozótból.

Betlehemben azonban nem a bűn leleplezett le. Betlehemben az ember bűne, az én bűnöm lett nyilvánvalóvá. Milyen sokszor volt az én számomra is Krisztus csak olyan vendég, akiből nem reméltem sok hasznot, és ezért egy kézlegyintéssel elküldtem magamtól. Milyen sokszor szégyelltem én is Krisztust, nem akartam, hogy mások lássák a vele való kapcsolatomat, és azért nem engedtem, hogy életemben elfoglalja a főhelyet. Számúztam az istállóba, közben pedig szívemet kitértam a bűn előtt. Ó, testvérem, ne várj és ne remélj boldog és békeséges karácsonyt addig, amíg a leleplezésben magadra nem ismersz, és így meg nem nyitod szívedet. Mert karácsony nem más, mint jóvátenni, amit eddig vétettél, azaz befogadni szívedbe Krisztust, aki előtt eddig bezártad szívednek ajtaját.

II.

Betlehem azonban nemcsak leleplezi az emberi gonoszságot, de megtanít Isten jóságára is. Amikor a mai Igében Isten jóságát kutatjuk, így kell feltegyük a kérdést: vajon miben volt Betlehem nevezetessége, hogy ott kellett a Messiásnak megszületnie? ... Betlehem héberül azt jelenti: kenyér háza. Betlehemnek tehát az volt a nevezetessége, hogy Isten áldotta határa volt. Bőtermő volt a földje, jó volt az éghajlata és így minden esztendőben kétszer termett gabonát. Évente kétszer szántottak határában, és kétszer zendült fel az aratók boldog éneke, és így nem csoda, hogy ezen a bőven termő rónán épült várost Betlehemnek, azaz Kenyér házának nevezték.

Vajon véletlen volt-e, hogy a Messiásnak Betlehemben kellett megszületnie? Ó, nem! Betlehem, a kenyér háza eszünkbe juttatja, hogy milyen fontos a mindennapi kenyér. Mennyi munka, gond, veríték van a kenyér miatt. De a kenyérért nem csak dolgozunk, a kenyérért folyik a létért való harc: gyűlölet, harag, könny, vér jelzi ezt a harcot, hogy több legyen, amivel tápláljuk testünket. Pedig milyen mulandó, milyen semmi ez a test. Ma vagyunk és holnap talán a ravatalon fekszünk. Ezért tanítja a Szentírás: „minden test olyan, mint a fű ... Megszárad a fű, és virága elhull...” (1Pt 1,24)

Ha az elmúló test számára olyan fontos a mindennapi kenyér, mennyivel fontosabb a mennyei kenyér, mely azért küldetett, hogy az örök életre tápláljon. Bizonyára most már megértettük Betlehem tanítását. Isten Atyai bölcsessége azért rendelte, hogy a Messiás Betlehembe szülessen meg, hogy így kitérülhetlenül belevesse a szívekbe a nagy igazságot: Krisztus a mennyei kenyér, a mi örök életre tápláló eledelünk. És ha nélkülözhetetlen a testi kenyér, így milliószorta nélkülözhetetlenebb számunkra Krisztus.

A Krisztus nélkül létezni akaró világ olyan, mint a kenyér nélkül tengődő ember. Tudósok kimutatták, hogy a kenyérgabona héjában van az az értékes tápanyag, amelyet az emberi szervezet nem nélkülözhet. Aki bármilyen okból nem vesz magához kenyeret, előbb-utóbb elpusztul. Először az arca sápad meg, azután az ereje hagyja el, az idegek felmondják a szolgálatot és jön a halál. Ó, értitek-e testvéreim Betlehem karácsonyi tanítását? A szív minden sebe, az élet minden nyomorúsága azért van, mert nem tápláljuk magunkat az élet kenyérével: Krisztussal.

III.

Az elmondottak után most már nem nehéz kitalálni, hogy mire sürget minket Istennek az az Igéje, amit Betlehem városán keresztül üzen nekünk. Betlehemről elmondtuk, hogy héberül azt jelenti: Kenyér háza. A ház otthont jelent, amit úgy kell értenünk, hogy biztos kenyerünk csak a mi otthonunkban van. A Krisztus nélkül, a mennyei kenyér nélkül élni akaró ember otthontalan. Az otthontalan ember pedig mindennél inkább azt kívánja, hogy megtalálja otthonát.

Hogy Isten gondviselő szeretete Krisztus születését összekapcsolta Betlehemmel, a kenyér házával, ez azt jelenti, hogy Isten a bűn miatt otthontalanná vált, és e világban eltévedt embernek újból otthont adott az első karácsony óta. Az otthoni kenyeret a szülői szeretet biztosítja. Hogy Krisztus az örök életre tápláló kenyér, ez azt jelenti, hogy Krisztusban karácsonykor a mennyei Atya szeretete öltött testet. Betlehem ennélfogva egy sürgetést jelent. Arra sürget, hogy karácsonykor lássam meg Isten megbocsátó szeretetét. Hiszen karácsonykor végül is minden erről a megbocsátó szeretetről szól. Az angyalok éneke, a betlehemi csillag ma is éppen úgy, mint kétezer évvel ezelőtt, ezt a legnagyobb karácsonyi örömet, ezt a legdrágább karácsonyi ajándékot hirdeti: Krisztus születése a kezeség arra, hogy Isten nem a kegyetlen, a bűnt megtorló Isten, hanem a mindent megbocsátó, a minket szeretettel körülvevő édes Atya. Betlehem pedig arra sürget, hogy siessünk és ne késsünk elfogadni ezt a megbocsátó, atyai szeretetet.

Hogy megérthesd testvérem, ennek a megbocsátó atyai szeretetnek drága ajándékát, elmondok egy történetet, ami ezelőtt egy pár évvel történt. Japánban egy keresztyén misszionárius utazott a vonaton egyik városból a másikba. Arra lett figyelmes, hogy egy japán fiatalember nagyon idegesen viselkedik a fülkében. Kezét tördeli és állandóan kinéz a vonat ablakán. A misszionáriusnak megesett a szíve, szóba állt ezzel a japán fiatalemberrel és megkérdezte bánatát. A japán ifjú elmondotta, hogy sok évvel ezelőtt nagyon megsértette szüleit, otthagya a szülői házat és azóta egyedül élt a világban. Egy idő óta azonban nagyon vágyott a szülői hajlék után. Írt szüleinek, hogy szeretne hazamenni, de csak akkor, ha készek megbocsátani. Most azért ideges, mert nemsokára az ő falujukon visz keresztül a vonat. A szülői ház kertje a vasúti töltésig nyúlik. Ezért azt írta szüleinek, ha készek rossz fiúknak megbocsátani, a kertben levő cseresznyefák egyikének ágára tűzzenek ki egy fehér zsebkendőt. Ha a zsebkendő ott lesz, akkor ő leszáll, ha nem, akkor tovább utazik. Már nem is akar élni, mert számára, megbocsátó szeretet nélkül, az élet nem élet... Mivel az a japán ifjú azt hajtogatta, hogy olyan nagyon megbántotta szüleit, amire nincs megbocsátás, ezért félni lehetett, hogy kárt tesz magába, ha a fehér zsebkendő nem lesz kitéve, ezért a misszionárius mellette maradt és vigasztalta... A vonat közben állandóan közeledett a fiú falujához. Az ifjú mind idegesebb lett. Arcát a vonat ablakához szorította: mindjárt ott leszünk, mondotta elfúló hangon, és arca sápadt volt, szeme könnyes a félelemtől. Így ért a vonat a kijelölt helyre. És íme, mi történt. A két öreg szülő kint állt a kertben, ölelésre tárt karokkal, és nem az egyik cseresznyefára, de a kert összes cseresznyefáinak ágai tele voltak aggatva fehér kendővel, annak jeléül, hogy a szülők megbocsátottak és várják haza gyermeküket.

Ez a megbocsátó szeretet az igazi karácsony. Így van ez velünk is. Mi is nagyon megbántottuk a mi mennyei Atyánkat, és Ő mégis megbocsátotta nekünk szent Fia által, aki az úrvacsora jegyeinek magunkhoz vétele által születik bele a mi szívünkbe is. Ámen.

Az Ige testté lett

Alapige: János 1,1–5.14
Bibliaolvasás: Máté 1,18–25

A karácsonyi események, ahogyan azokat ismerjük (az angyali üdvözet, a népszámlálás, a napkeleti bölcsek, a pásztorok, a betlehemi gyermekgyilkosság), a négy evangélium közül kettőben, Máté és Lukács evangéliumában állnak előttünk, míg Márk evangéliuma hallgat Jézus születésének a körülményeiről. János apostol evangéliumából, amely a felolvasott mondatokkal kezdődik, szintén hiányoznak a karácsony megszokott szereplői, mert Jánost egészen más szempontok és összefüggések érdeklik. Reményik Sándor a *János evangéliuma* című versében nagyon szépen és a lényegét látóan ír arról, hogy Jánost

*Csillag, csecsemő, angyalok kara,
Jászol, jászol-szag – József és Mária,
Rongy és pólya, királyok, pásztorok, ...
Nem érdeklik...
Nagyobb, nagyobb, ó nagyobb a Titok!*

János erről a nagyobb titokról, erről a mindenk felett való titokról próbál szólni, amikor az Ige testtéletéről beszél. Olyan tömören, sűrítetten beszél az apostol ezekről a kérdésekről, hogy nem csak karácsonyi igehirdetéseknak, hanem általában igehirdetéseknak az alapigéjéül a lelkipásztorok nagyon ritkán szokták választani ezt a szakaszt. Tizenhat évi lelkipásztori szolgálat után én is most először merészkedtem arra, hogy erről az ígéről prédikáljak, mert az úgynevezett Prológus tömörsége, csodálatos egyszerűsége és mégis olyan sok mindent kifejező szavai miatt az emberi szavak elhalványulnak azzal a csodálatos gondolattal, a mindenk felett való titokkal összehasonlítva, amiről János apostol beszél. És mégis prédikálni kell erről, mert e nélkül a jánosi üzenet nélkül mindaz, amit mi Jézus Krisztusról tudunk, hiszünk és gondolunk, sokkal szegényebb lenne. János apostolnak a látása olyan – nagyon sokszor olvassuk az evangéliumában azt a kifejezést, hogy „felülről” –, hogy felülről látatja velünk a dolgokat, megláttat velünk olyan csodákat, amelyek a többi evangéliumokból, sőt az Újszövetség többi könyveiből sem derülnek ki. János Isten szeretetének egy olyan csodálatosan mélységes voltáról tesz bizonyosságot, amely nélkül az egész keresztyén hittünk sokkal szegényebb lenne.

I.

„Kezdetben volt az Ige.” – ezzel a rendkívül tömör mondattal kezdi János apostol az evangéliumot. „Kezdetben” – ahogyan az Ószövetség is azzal kezdődik, hogy „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet.” Máté és Lukács sem csak az első karácsonyra tekint vissza, hiszen közlik Jézus Krisztus úgynevezett nemzetségi táblázatát, amelyben a Megváltó családfáját visszavezetik, egyikük Ábrahámig, másikuk pedig Ádámgig, az ember teremtéséig. János evangélista ennél „messzebb lát” és messzebb láttat: ő nem csak Betlehemig, Ábrahámig, az ember vagy a világ teremtéséig viszi a gondolatainkat, hanem a világ teremtése előtti „időbe” – amikor még idő sem volt, hiszen az időt is a világgal együtt teremtette Isten. János evangéliuma el akarja vezetni gondolatainkat oda, ahol még a lenni szónak sincs értelme, hiszen még semmi nem volt, Istenen kívül. Az

apostol olyan csodálatos messzeségekbe, a gondolatnak, Isten szeretetének, terveinek olyan mélységeibe akar vezetni bennünket, amelyeket emberi ésszel felfogni aligha lehet.

„*Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige.*” – mondja János, és Jézus Krisztusról beszél, hiszen őt illeti az Ige névvel. János apostol azt mondja, hogy az Ige, Jézus Krisztus nem karácsonykor született, nem karácsonykor kapott létet, hanem már a teremtés előtt ott volt Istennél, Istennel és Istenként. Ezzel az emberi ésszel felfoghatatlan, követhetetlen gondolattal János arról tesz bizonyosságot, hogy még mielőtt a világ teremtett volna, még mielőtt ember teremtett volna, még mielőtt bűne miatt az ember elbukott volna és megváltásra szorult volna, Istennek a Jézus Krisztusban megmutató szerete már „készen állott” Isten már a világ teremtése előtt készen volt a kegyelemmel, a szeretettel és azzal, hogy téged, ember, aki még nem vagy, ahogyan még világ sincsen, téged, ember, meg foglak váltani.

Egy kicsit olyan ez, mint amikor egy házaspár szeretettel gyermeket vár: a gyermek élete nem akkor kezdődik, amikor az édesanya világra hozza, nem is akkor, amikor megfog, hanem jóval előbb, hiszen a szeretetükben, a terveikben, az életükben, a várakozásukban már ott van az eljövendő gyermek.

Még nem volt bűn és nem volt még bűnhődés, még nem volt ember és még nem volt világ, nem volt még tér és nem volt még idő, de már ott volt az Ige. Ott volt Jézus Krisztus. Ott volt Jézus Krisztusban és Jézus Krisztus által Istennek az a szerete, ami aztán egészen nyilvánvalóvá, láthatóvá és tapinthatóvá vált az első karácsonykor, a csecsemő Jézus megszületésekor.

A karácsony a szeretet ünnepe – mondjuk –, és arra gondolunk, a karácsony azért a szeretet ünnepe, merthogy ilyenkor, legalább ilyenkor egy-két-három napra megpróbálunk egy kicsit szeretőbbek lenni, egy kicsit több türelmet, nyugalmat és békességet behozni életünkbe. A karácsony valóban a szeretet ünnepe, de nem azért, mert karácsonykor mi próbálunk meg szeretni, hanem azért, mert Isten szeret bennünket. A karácsony azért a szeretet ünnepe, mert Isten szerete ölt testet karácsonykor. Isten az, aki a betlehemi gyermekben eljött erre a világra. Isten az, aki ott fekszik az istálló jászlabában. Egyfelől csodálatos magasságba vagy messzeségbe vezet bennünket az evangélium: az Ige, aki a világ alapjainak megvettése előtt ott van az isteni örökkévalóságban. Másfelől pedig, Máté és Lukács evangéliumában azt olvassuk, hogy amikor az Ige testté lett, akkor egy istálló jászlabában talál menedéket, mert a vendégfogadó háznál nem volt hely. A bennünket kibeszélhetetlenül szerető Istennek, amikor karácsonykor testté lesz, csak egy istállóban van helye. Próbáljuk meg elfelejteni a karácsonyi istállóról alkotott romantikus képeket, amelyek szerint egy szép, tiszta istállóban ott van a szent család, a patyolattiszta szalmán a gyermek Jézussal. Nem erről van szó, hiszen gondolom, hogy mindenki járt már istállóban: az istálló nem ilyenek. Az istállót nem ragyogja be semmilyen földöntúli fény, az istálló nem tiszta, az istálló bűdös, trágyaszagú, nem embereknek, hanem állatoknak a meglehetősen piszkos és visszataszító hajléka. Az az Isten, akiről emberi szavakkal nem is lehet beszélni, csak dadogni, közben jön és leszáll az istálló sötétségébe, piszkába, mindenféle tisztátalanságába, azért, mert ennyire szeret bennünket.

II.

János prologusának a jellegzetessége az, hogy Jézus Krisztust az Igének nevezi. Az eredeti görög szövegben *Logosz*ról beszél az evangélista – ebből származik a logika, logikus szavunk. Azoknak a görög, vagy görög műveltségű embereknek, akik János evangéliumát olvasták, ismerős volt ez a kifejezés, hiszen a görögök a filozófia népe voltak,

akik filozófiai választ kerestek arra, hogy mi a világ célja, értelme, magyarázó elve, logikája. A görögök a logosz alatt azt a belső törvényt, elvet, princípiumot értették, amivel magyarázatot lehet adni a világra. János apostol ezt a görög filozófiai szót veszi kölcsön és arról beszél, hogy igen, a világnak és benne az emberi életnek van értelme, van célja, van logikája: és ez Jézus Krisztus. Ezért mondja János apostol, hogy „*minden általa lett...benne van az élet...a világosság.*” Én tudom, testvéreim, hogy vannak közöttetek olyanok, akik úgy jöttek el ezen a karácsonyi ünnepen ide, a templomba, hogy a lelkükben fájdalmak, csalódások, megpróbáltatások, mélységes sebek, kízó kérdések vannak. Másokról nem tudom ugyan, de sejtem, hogy esetleg az élet valamilyen nagyon nehéz kérdésével viaskodnak. Talán azt is megkérdezték magatokban, amit néha-néha mindannyian megkérdeztünk: van-e egyáltalán értelme az egész életnek? Van-e értelme kínlódnak; minek annyit gürölni, nyomorogni; van-e értelme ennek az egésznek, ha mindenkinek úgyis egy a vége? Bennünk vannak ezek a kérdések, benne vannak az életünkben, a világunkban. János apostol ezekre a kérdésekre is válaszol: Jézus Krisztussal, az Igével, a Logosszal együtt van logikája és értelme az életnek. Nélküle nincsen, nélküle kiüresedik és megüresedik az emberi élet, de vele együtt van. Tudom, hogy sokan súlyos terhekkel, próbatételekkel ültök itt. Jézus Krisztussal együtt a szerettemnek vagy a gyermekemnek az elvesztését is másképpen tudom látni és feldolgozni. Jézus Krisztussal együtt a naponkénti nyomorúságokat, nehézségeket és kísértéseket is másképpen tudom megharcolni. Jézus Krisztussal együtt az egész életemet, a helyemet a világban egészen másképpen tudom látni.

III.

És végül arról is beszél János, hogy a világosság eljött a világba, azért, hogy fényljék a sötétségben, de „*a sötétség nem fogadta be.*” Máté és Lukács erről más szavakkal, más történetek által vallanak: nincsen helye a vendégfogadó háznál; Heródes halálra keresi a megszületettet. Így vagy úgy, az evangéliumok szólnak arról a mélységes emberi gonoszságról, belső sötétségről, amely nem csak akkor, az első karácsonykor, de most sem akarja befogadni Jézus Krisztust. A világ sötétségének ma sem kell Jézus Krisztus, a testté lett Ige, nem kell neki Istennek az a szeretete, amelyet felkínál az embernek. Volt a kommunizmus bő négy évtizede, amikor azt mondták, hogy nem kell karácsony, mert az babona, misztikus dolog, kispolgári csökevény. Aztán fordult a világ és eljött ez a másik kor, amely ugyanolyan sötét lelkülettel, de már sokkal fondorlatosabban és rafináltabban azt mondja, hogy kell nekünk a karácsony, mert az jó üzlet. Kell nekünk a szeretet ünnepe, az emberi szeretet ünnepe, mert szeretetből ugye mindenki jó mélyen belenyúl a zsebébe. Ostobaság lenne eltörölni a karácsonyt, hiszen decemberben – a karácsony miatt – több mindent el lehet adni, mint az év sok más hónapjában együttvéve. A világnak kell a karácsony, eszközként; viszont nem kell az a lényeg, amire a karácsony emlékeztet bennünket.

Gyermekkorom egyik kedves emléke az, hogy édesanyánk a húgomat és engem karácsony előtt mindig elvitt a katolikus templomba, mert ott minden adventben a templom egyik sarkában berendezték a karácsonyi istállót. Valamilyen ügyes kezű mesterember fából kifaragta és szépen megéptette a betlehem-i istállót kicsiben: ott volt benne a jászol a kis Jézussal, József és Mária, a pásztorok, a napkeleti bölcsek és az állatok. Olyan jó volt gyermeki szemmel azt nézni és arra gondolni, hogy körülbelül ilyen lehetett az, ami Betlehemben történt. És nagyon érdekes volt ebben a karácsonyi jelenetben az, hogy minden évben egy kicsit másképpen nézett ki, hiszen nem pontosan ugyanúgy rendezték be az istállót és helyezték el benne a figurákat. Manapság már lehet kapni ilyen játék-betlehemeket az üzletben – Kínában szép ügyesen legyártják műanyag figurákból.

A gyermek kirakhatja magának a karácsonyi istállót, ha pedig megunja, akkor átrendezheti a figurákat a saját tetszése szerint: a pásztorokat egy kicsit előbbre, a bölcseket egy kicsit hátrább, Józsefet balra fordítja, és így tovább. Szép játék ez. Ám az már nem, hogy a világ ugyanígy át akarja rendezni a karácsonyunkat a saját tetszése, ízlése, érdeke szerint; addig, amíg már nem az, aminek lennie kellene. A világ ugyanígy be akar nyúlni a karácsonyunkba, kiveszi onnan Jézus Krisztust, mert ő már unalmas, és beteszi helyette Harry Pottert, mert most ő a menő. Kiveszi Józsefet és Máriát, és beteszi Beckamot és Britney Spearst – vagy bármelyik másik sztárt –, őket mostanság jobban kedvelik. Kiveszi Istent a karácsonyból, mert Ő aztán végképpen nem kell, átrendezi és átalakítja az egészet, mígnem olyan lesz, amilyenek ő akarja.

A világosságot nem fogadja el a sötétség – és nem szabad nem észrevenni azt az áradatot, ami évek óta elborít bennünket karácsony tájékán. Azt az áradatot, ami nem Jézus Krisztussal jön és nem az adventi üzenettel, hanem jön – újabban már kék – mikulásokkal, a Coca Cola mesekamionjával – mert akkor igazán boldog a karácsony, ha a gyermek legalább nyolc liter kólát benyakal –, és jön a mindenféle csillogó-villogó kacattal, de nem azzal jön, amivel jönnie kéne. És mindez nem véletlen, hanem egy fondorlatos, ravasz, előre megfontolt szándékkal elkövetett gaztette annak a sötétségnek, amely el akarja oltani a világosságot és el akarja törölni azt, ami igazán fontos; és át akarja alakítani-gyúrni az egészet valami mássá, valamilyen giccses, felszínes és üres, ámde profitot hozó és az embereket végképpen elbutító maszlaggá.

IV.

János végül arról szól, hogy amikor az Ige testté lett és közöttünk lakozott, akkor „láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya megszületettjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” Bár sötétség van, bár a sötétség nem akarja befogadni a világosságot, mégis az Őt befogadóknak Isten megadja, hogy meglássák ezt a dicsőséget, de legalábbis valamit megsejtsünk abból a kegyelemből és igazságból, amely az első karácsonykor a világra szállt. Ez a mi legnagyobb – végső soron egyetlen – reménységünk, hogy azok számára, akik akarnak látni, akiknek a lelkét teljesen ki nem cserélték, akiket a bennünket elborító szennyáradat még teljesen el nem hűlyített, akiknek a lelkében még van valami, azoknak Isten olyan csodákat, szépségeket és áldásokat ajándékoz, amelyeknek köszönhetően minden sötétség ellenére meglátjuk a kegyelmet és a világosságot. A sötétség nem akarja befogadni a világosságot, de nem kell megijedni a sötétségtől. A sötétség soha nem akarta befogadni a világosságot, a sötétség mindig ellensége volt a világosságnak. A sötétség ezzel csak azt teszi, ami a sötétség dolga. De nekünk Isten a világosság erejét és győzelmét hirdeti.

A sötétség nem „fogadta be” a világosságot – december ötödike óta ez a kifejezés számunkra egy újabb dimenzióval, jelentéssel gazdagodott (ha lehet ezt így mondani). Ez nagyon sokakat eltöltött keserőséggel, dühvel, valamilyen megkeményedéssel – de nem ennek kell eluralkodnia rajtunk. Most karácsony előtt, mint sokan a jelenlevők közül, jó néhány üdvözlőlapot kaptunk családtagoktól, barátoktól, ismerősöktől, hivatalos helyekről. Mindegyik nagyon kedves volt és nagyon jól esett, de az az üdvözlőlap, ami most a kezemben van, olyan emberektől érkezett, akiket nem ismerek. A magyarországi Villányból küldték. Ismeretlen emberek küldték. Nem nekem, hanem az egész gyülekezetnek, sőt minden marosvásárhelyi reformátusnak, hiszen így címezték: „marosvásárhelyi református parókia” Az üdvözlő szövege a következő: „Áldott, békés Karácsonyt kívánunk a marosvásárhelyi ref. gyülekezet tagjainak. Bocsánatot kérünk a történetekért. Változatlanul összetartozunk. A villányi polgári kör nevében a Maurer család.” A sötét-

ség nem akarja befogadni a világosságot, de a sötétség mindig gyengébb a világosság-nál. Hiszen egyetlen családnak néhány sora, néhány szívnek az igazi szeretete sokkal többet tesz, mint a világ összes világossága.

Az Ige azért testté lett. Isten szeretete még a világ teremtése előtt készen volt, hogy megváltson bennünket. Ez a szeretet jött el közénk és ez a szeretet közelít meg bennünket minden karácsonykor, ez a szeretet az, amit be kell fogadni. Ez a szeretet az, amit ha csak morzsáiban vagy szikráiban beengedünk az életünkbe, akkor sok mindent, sőt mindent egészen másképpen látunk. Erről próbál beszélni János apostol – gyenge és erőtelen emberi szavakkal; erről próbáltam szólni én is – a még gyengébb és erőtelenebb emberi szavaimmal és gondolataimmal. Hiszem, hogy valahol erről próbált beszélni ez az üdvözlőlap is, ahogyan erről próbál szólni minden olyan emberi élet, aki a csodálatos Igeből, a világ Logoszából, Jézus Krisztusból csak egy keveset is kapott. Ámen.

Oláh József

Kisbács

Vendégfogadó ház és jászolbölcső

Alapige: Lukács 2,7

Bibliolvasás: Lukács 2,1–14

Ha valaki útra indul, akkor előre lefoglalja a szálláshelyeket, meghatározza útjának irányát, célját. Értesíti ismerőseit, barátait, hogy mikor, hol lehet megtalálni, egyszóval elrendez mindent maga körül. Nem így történik ez abban az esetben, amikor valaki váratlanul indul útnak, nem is tudja, hova kell menni, és azt sem tudja, mit kell tennie, kihez, vagy mihez kell alkalmazkodni, milyen szabályokat kell betartania.

Érkezik egy császári rendelet. A rendeletet kiadó császár Augustus. A rendelet alapján mind az egész föld összeíratatik. A tévedéseket elkerülendő, mindenki a maga városába kell utazzon, születési, származási hely szerint. Nincs kibúvó, haza kell menni, abba a városba vagy faluba, ki hol született. Így indul el József és Mária Betlehembe, a Dávid városába.

Milyen ismerősek a rég elhagyott dombok, házak, hegyek és erdők. Minden a maga módján szeretettel köszönti a rég eltávozottat, aki egyben a most hazatérő. Ismerősen susognak a fák, ismerősen ugatnak a kutyák, ismerősen porzik az út a lábuk alatt, ismerős ösvények vezetnek a vendégfogadó házakig, ismerős emberek nyitnak ajtót, ismerős ajkáról hangzik az elkeserítő kijelentés: minden hely foglalt. Nincs szabad szoba. Próbálkozások máshol! És lassan elfogynak a lehetőségek, nincs több remény, máshol kell kogni, helyet keresni, mert az éjszaka hideg, deres hajnalok emléke kísérték útjukon. Didergős éjszakák kísértének, nincs hely, nincs hova menni. Bár csak egy fedél kerülne, oltalom minden nyomorúság, baj ellen. Megpihenni, fejünket valahol lehajtani, megállni, meggyújtani a reménység tüzét, hogy világítson, melegítsen.

Így haladhatott házról-házra Mária és József. Nem voltak sehova bejelentve. Előttük nem futottak hírvivők, akik megparancsolják az úton haladóknak, hogy álljanak félre, mert jön a Nagyúr. Annál inkább ők álltak sokszor félre. Számukra nem foglaltak előre szobát, hogy majd megérkezik, nem fogadták hajbókoló hordárok, alázatos szobalányok. Csak jöttek, mert jönniük kellett. Jöttek, mert a császári parancs őket is kötelezte. Egy ifjú pár, szépek, fiatalok. Arcukon a sok reménnyel megterhelt jövőd. Mária magával hordozza a jövőd életet. Napjai, vagy talán csak órái vannak még a beteljesedésnek, de nincsen hely. A vendégfogadóban mindenütt visszautasítás, a rokonok elfelejtették a

hozzájuk, hazájukhoz, szülőhelyükhöz hűtelet. Merre lehet most menni, hol van a menedék?

Mária és József a születendő Megváltót házról-házra hordozza ma is. Nem csak a vendégfogadó házakhoz kopog be, bekopog mindenkihez, aki üdvösségre vágyik. Ott kopogtat a szíved ajtaján, bebocsátást kér. Gondoktól, bajoktól megterhelt életedben nincsen számára hely. Élvezetekkel betöltött óráidat nem akarod mások bajával megkeseríteni. Előre jól megtervezett és fáradtsággal biztosított nyugalmaidat nem akarod egy jött-mentért feladni. Lehet, hogy kinézel jól fűtött szobád ablakából az úton didergőre, de csak kezdeddel intesz: nincs több hely nálunk. Pontosan annyian vagyunk, hogy kényelmesen megférünk. Mindenkinek megvan a maga szobája, hogy ne zavarjuk egymást, ha valakit befogadunk, valakik fel kell hogy áldozzák nyugalmaikat, kényelmüket.

Ha Jézus kopog, ha a Megváltó közelít és bebocsátást kér, hogy magához ölelhessen, nem ismered fel, elkergeted. Szívedből úgy kergeted el, mint ahogy elhessegeted magadtól a gondolatot, hogy az ünnepen elmenj a templomba. Indokot keresel, hogy magadat megnyugtathasd. Úgy érzed, hogy hosszú és nehéz volt az ünnepre való készülés, kifáradtál, most az ünnep csendjében meleg otthonodban egy jót pihensz. Túl sok látogatás van betervezve erre a pár szabadnapra, a rokonokat mégis meg kell látogatni, no meg ott vannak a barátok. Öreg szüleidre sem volt már nagyon régen idő, úgy gondolod, hogy ezen az ünnepen pótolod. Meggyőződéssel magyarázod meg magadnak, hogy templomba menetelre már nincsen hely a programodban.

Ha most ezen a karácsonyon vezetne valakinek útja Betlehembe, ha azzal a szent szándékkal akarná megünnepelni a karácsonyt, hogy Betlehembe zárandokol, akkor jó előre le kell foglalnia a szállást, kifizetni az útiköltséget, mert számára sem lesz hely. Ha Mária és József most menne Betlehembe és keresne helyet, ha előre le nem foglalta, nem lenne számára ma sem hely. Ilyen a vendégfogadó. Ilyen volt akkor is és ilyen ma is.

Sok embert kényszerít ma is magához a megszületett gyermek. Mert hitük szerint a várva várt gyermek akkor és ott érkezik meg.

Érkezését hírül adják az angyalok. Első látogatói a betlehemi pásztorok. Majd jönnek a napkeleti bölcsék. Végül évezredekben át a tisztességet tevő világ. Én nem tudom miért, de én is úgy szeretnék megállni egyszer a Jézus Krisztus jászolbölcsőjénél. Hiszem, hogy nem csak egyedül vagyok, aki így gondolkodom, és azt is hiszem, hogy e cél érdekében nem kell Betlehembe zárandokolnom. Voltak nagyon sokan, akik mindezt így gondolták. Lev Tolsztoj a *Két zárandok* című novellájában írta le a jászolhoz való zárandoklatot. Egy orosz szerzetesrend két tagja azért dolgozott és gyűjtögette kevéske jövedelmét, hogy eljuthasson a Jézus születésének színhelyére, a betlehemi jászolbölcsőhöz. A szükséges összeg összegyűlt, így elindultak. Úttalan utakon, ismeretlen tájakon vezette ösvényük őket. Így jutottak el egy olyan helyre, ahol a természeti csapások sorozata pusztított, jégeső után aszály, végül annyira kiaszott a föld, hogy gabonát sem termelt. Éjszakai szállást kerestek. Találtak is két különböző családnál. Másnap reggel indulni készült a két zárandok, de egyik azt mondta, én maradok. Olyan családnál szállt meg, ahol a családfő, az apa, minden vagyonát elzálogosította, hogy szerettei éhen ne haljanak. A zárandok úgy gondolta, hogy élete megspórolt javait nem használhatja a maga javára, neki nem fontos a szent földre, Jézus jászolbölcsőjéhez elzarándokolni, neki most mást kell tennie. Összekuporgatott pénzével kifizette az adósságokat. Visszavásárolta a családnak elveszett barmait: ökröket, lovakat. Magokat vásárolt, hogy a földet gabonával vethessék be. Minden tőle telhetőt megtett, hogy talpra állítsa a családot. Ez idő alatt a másik zárandok megtette az utat Betlehemig, a Jézus Krisztus jászolbölcsőjéig. Amikor megérkezett, egy nagy zárandok csoport tömörült a bölcső köré. Mind hiába próbálkozott közel férkőzni a helyhez, ahol a Megváltó született, bár egy ujjal megérin-

teni, számára ez lehetetlen volt. De ennek ellenére még növelte méltatlankodását az, hogy a társa, aki messze az úton elmaradt, ott van a bölcső mellett, sőt mi több, a jászolban fekvő kisdéd mind reá mosolyog.

Nagyon elégedetlenül indult haza. A megtett út fáradalmi után ólomlábakon vonszolta meggyötört, elcsigázott tagjait. Milyen különös, a mai zarándokok a négysávos autópálya kényelméből bejutva a születési kápolna pompájába látják, de meg nem érinthetik az arannyal bevont jászlat és a felismerés csodájának számító megelégtült arcú kisdédet, s hazatérnek nagyon fáradtan, nagyon elégedetten, hogy ott voltak a születés színhelyén.

Az út hazafelé vezet. Mindenki haza indul. Így tette ezt a zarándok is. Útja már ismerős tájakon vezetett. Nem hagyta el az ismert ösvényt az ismeretlenért, így történhetett meg az, hogy ugyanabban a faluban szállt meg éjszakára, mint a születési hely felé ment. Lelke nem volt nyugodt, mindenkor ott lebegett szeme előtt a társa, aki mindennek ellenére, mert ebben a faluban maradt, mégis közelebb jutott a jászolbölcsőhöz. Kérdések ostromolták: mi lett vele? Hova került? A nyugtot nem hagyó kérdések sora elvezette a családhoz, ahol akkor, azon az éjszakán társa megszállt. Megkérdezte a családfőt, mit tud itt maradt társáról. Nagyon meglepte a felelet. Igen, itt volt, nagyon szeretett mindenkit és őt is nagyon szerette mindenki. Talpra állított bennünket: tartozásainkat kifizette, barmainkat visszaváltotta, földjeinket bevetette, mindent megtett, hogy új életet kezdhessünk. Azután elment, nem mondott semmit, azt sem, hogy hová megy. Azt sem mondta, hogy küldte-e valaki, a nevét sem mondta meg, csak segített, dolgozott velünk, és amikor látta, hogy már egyedül is tudunk boldogulni, egyszerűen elment.

Nagyon szemléletesen magyarázza meg Tolsztoj annak a módját, hogyan lehet a Megváltó közelébe kerülni. Karácsony ünnepén a bennünk fellobbanó szeretet mutatja ezt meg.

Dickens a *Kis karácsonyi ének* című kisregényében írja le, hogy a jövőbe való belelátás mennyire megváltoztathatja az embereket. Az amúgy könyörtelenül zsupori bankár a jótékonyági célokra gyűjtő ügynöknek olyan összegről állít ki utalványt, hogy az megszólalni is képtelen. Az utcán a vágyakozás sóvár mosolyával a kirakat előtt toporgó szegény gyermeknek megvásárolja a vágyálmait betöltő hatalmas pulykát. De ne csak ezekre figyeljünk, a templomból hazamenő család az Ige örömeivel betelve halad. Az apa nyakába ülteti nyomorék kisfiát és a kis Tim ujjongó örömmel megszólal: „Milyen jó, hogy én is ott voltam a templomban, mert az emberek láthatták, hogy aki ma született, az olyan nyomorékokat is meggyógyította, amilyen én vagyok.” Ezek mind-mind egy lépéssel közelebb visznek Jézus Krisztus jászolbölcsőjéhez.

A vendégfogadó ház törvényeit ismerjük. Tudjuk, hogy nekünk ebben a mai világban bárhová megyünk, ott tartózkodásunk idejére helyet kell foglalnunk, mert másképp nincsen számunkra hely. Ha ma kopogna be hozzánk a mi Urunk, bejelentetlenül, vajon mit mondanánk neki? Volna-e számára hely minálunk? Úgy, ahogy a szegény ember hamuba sült pogácsáját meg tudta osztani az éhezővel. Úgy, ahogy Mátyás király szénégetői meg tudták osztani vele a takarójukat, mert a takarójuk a csillagos ég volt. Úgy, ahogy derékaljoknak meg tud maradni a föld, úgy, ahogy vánkossunk maradhat egy jó szó. Így lehet bölcsővé a jászol. Így teremthet megváltást a szüztől fogant élet, a karácsonyi kisdéd. És ha jászlához közeledni akarunk, nem kell mérföldeket megtennünk, nem kell magunkat önsanyargatva megerőltetnünk. A jászol és a Megváltó gyermek közelébe kerülünk, ha jótevő kezünk jót akar tenni.

Ezen a karácsonyon nem marad számunkra más, mint megkeresni azokat, akiken segíteni kell, akiken segíteni lehet. A vendégfogadó ház, a jászolbölcső arra kötelez, amire mindannyian várunk, hogy közelebb kerüljünk hozzá és mindenkor együtt legyünk vele. Ámen.

Növekedjete a kegyelemben és a mi Urunk, üdvözítő Jézus Krisztusunk ismeretében

Alapige: 2Péter 3,14–18
Bibliaviasás: 2Péter 3,1–13

1. Jézus születését hosszú várakozás előzte meg a zsidó nép életében. Közel 300 évig nem szólt hozzájuk Isten próféták által, nem adott újabb kijelentést, nem volt megerősítés arra nézve, hogy a megígért Messiás mikor jön el... S közben, a történelem menetében ez a nép egy minden eddiginél erősebb és hatalmasabb nép sodrásába került. A rómaiak igáját hordták több mint száz éve... Ám ahogy hallottuk, nem késlekedett Isten az ígéréttel. Az idők teljességében elküldte Fiát a világba. Nagyon várták, mégis kevesen ismerték fel benne a Megváltót. Egy politikai Messiást kerestek benne. Mindhiába. A Szentírásból vett részlet azokhoz szólt, akik felismerték Jézusban az Isten Küldöttjét. Ugyanannak a kornak fiaiként éltek, ugyanannak a birodalomnak a fennhatósága alatt. Krisztus-követésükben két fő irányból kapták a próbatételeket: félniük kellett az üldöztetésektől és a hamis tanításoktól. Vigyázatok, hogy ezek el ne sodorjanak titeket! – inti őket a levélíró. Ez a figyelmeztetés ma is aktuális, amikor úgy ünnepejük a karácsonyt, hogy számos sodrása hatása alól kiszabadulunk néhány napra, aztán úszunk tovább az árral...

2. Az egyik legnagyobb veszély a karácsony kapcsán az, hogy csupán egy vásárlási láz betegségét próbáljuk kipihenni úgy, hogy az egész ünnep számunkra egy évenként visszatérő, talán kívánatos, de múló hangulat. Az eredeti üzenetét ha meg is halljuk, ha megértjük is, nem nagyon engedjük, hogy hatással legyen az életünkre. Tegnap arról volt szó, hogy az elszáradt karácsonyfával együtt kidobjuk a Jézus élményeinket, ha voltak egyáltalán. Ennek oka mai igénk szerint az, hogy a sodrástól, amely árad felénk, nem tudjuk magunkat függetleníteni. Erre figyelmeztet most Isten szava: „saját biztos meggyőződéseket el ne veszítsétek!” Van-e, lett-e ezen az ünnepen biztos meggyőződésed arról, hogy Jézus Krisztus személyesen érted született meg, neked hozta el Isten üdvözítő kegyelmét? Lehet erre úgy is válaszolni: hát persze! Ezt már gyermekségem óta tudom és értem! De lehet úgy is, hogy nem is tudom igazán, talán. Lehet a biztos válasz mögött is bizonytalanság, a bizonytalan mögött kétségek sokasága. Lehet a csalódottság: nem ilyenek gondoltam az ünnepet... Lehet félelmed, melyet nem tudtál elhagyni... Lehet kishitűséged, mely nem engedí, hogy valakinek is elmond: ezen a karácsonyon benned is megszületett a Megváltó.

3. Abban a korban, amikor ez a levél íródott, nagyon közelinek gondolták Jézus második eljövételét. A levélíró szinte apokaliptikus képeket használ erre vonatkozóan. Azt is felidézi, hogy mennyi megvetés éri azokat, akik valóban hisznek abban, hogy Jézus ismét el fog jönni. Mindez ma sincs másként. Akik nemcsak egy kicsiny betlehemi gyermeket látunk Jézusban, hanem a hatalmas Urat, Aki eljövendő lesz, ebben a meggyőződésünkben kell megállnunk. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha engedjük, hogy növekedjen az életünk az Ő kegyelmében és megismerésében. Ez pedig azt jelenti, hogy nem vagyunk kiszolgáltatva a világ sodrásainak. Lehet szembe is úszni az árral, ha annak a Krisztusnak az erejében bízunk, aki legyőzte a világot. Hitünknek évről évre próbája az, hogy egy csecsemőben meglássuk a Mindenható Urat, Aki eljött ebbe a világba, Aki felnőtt és feláldozta az életét. Valljuk meg, hogy ezt sokszor nehéz elhinni. Ám Igenk arról

beszél, hogy ennek az Úrnak hosszútűrését üdvösségesnek tartsuk! Ennek a türelemnek köszönhetjük azt, hogy ennek a romlott világnak még nincs vége, s abban még mi is esélyt kapunk „küzdeni erők szerint, a legnemesbékért”. Ehhez a küzdelemhez ad erőt Jézusba vetett hitünk folyamatos megújulása.

A világ számára Jézus egy apropó arra, hogy anyagi erőket mozgasson meg és esetlegesen arra készítse az embereket, hogy egy kicsit jobban figyeljenek oda egymásra, legalább pár napig... Számunkra Jézus az eljövendő Úr, Akit úgy kell várunk, hogy mindazt a hagyatékot, amit Igéjéből ránk bízott, azt továbbadjuk másoknak. Ne engedjük, hogy azokkal sodródjon az életünk, akik a jézusi apropókat gyakorolják, aztán semmi egyebet nem tesznek azért, hogy életükben jelen lehessen és növekedhessen az a betlehemi kisgyermek. A karácsonynak pedig ez lenne a lényege. Koncentrált emlékezés Annak születésére, Aki bennünk és általunk akarja jobbá formálni a világot, de legalábbis környezetünket, otthonunk légkörét, emberi kapcsolatainkat. Ha keressük Őt és engedjük növekedni magunkban, akkor tölti be a küldetését az ünnep, amellyel Isten megajándékozott minket. Ámen.

Sikó Piroska

Kolozs

Karácsonyi beteljesedés

Alapige: Lukács 2,25–31

Bibliaolvasás: Lukács 2,21–23

A karácsonyt megelőző napokban nagy gondot fordítunk az ünnep előkészítésére. Ez az ünnepünk megmozgatja az embereket, kicsinyeket és nagyokat, szegényeket, gazdagokat egyaránt. Lehetőségeinkhez képest igyekszünk előkészíteni mindazt, ami szükséges az ünnepléshez, ami széppé teszi, gazdagítja azt. Megelégedettség, megnyugvás tölti el, ha mindennel, amit elterveztünk elkészülhettünk, és úgy ünnepelehetünk. Valahogy így van ez a lélekkel is. A lelkünket is akkor töltheti el Isten Fia eljövételének öröme, békéje, ha felkészült az ünnepre, ha a sokféle tennivaló között szánunk időt a belső éntünkre is. Nem az ünnep a cél. Az ünnep lehetőség, alkalom az imádatra, a keresésre, a Krisztussal való találkozásra.

Jézus Krisztus világrajövetele Izráel életének egy nehéz korszakára esett. Terhelte a nép életét az idegen hatalom elnyomása, a sok vezető együttműködése az elnyomó hatalommal, az elkeseredettség, a lázadások, a fajgyűlölet, a bonyolult, törvényeskedésbe hajló vallási élet, a belső széthúzás, a prófétai szó megritkulása, a szegénység. Mégis, amikor beteljesedik az ígélet, és az Atya elküldi az egyszülött Fiút a világba, talál olyan embereket, akiket bevonhat ebbe az örömbé, akik valóságnak vették az ígéletet és várták annak beteljesülését. Akiket nem keserített meg vagy tett közönyössé az évezredes várakozás, a jelen nehéz állapota, a korszellem. Élt bennük a Szó, az Ige, és vártak arra, Aki hű marad ígéletéhez. Őket úgy találta Krisztus eljövetele, hogy készen voltak, azaz istenfélelemben, reá való várakozásban voltak. Ránk hogyan talált ez a karácsony, és hogyan talált reánk ezen a karácsonyon Ő, akinek eljövételét ünnepeleljük? Az árral együtt úszva, kompromisszumokat kötve, a félvilágot megnyerve, de lélekben mégis kárvalottan, agyonhajszoltan, felpörgetve, szünni nem akaró külső és belső zajban, haragban, békétlenségben, keserűségben talált-e? Vagy ezek között ugyan, de kereső lélekkel, a bűnbe belenyugodni nem tudó, nem akaró, ellene küzdő magatartással? Megszentelődésre törekvő, abban meg-megbukó, de Krisztusra váró, Krisztus után sóvárgó szívvel?

Felolvasott ígénkből hallottunk Simeonról, akit úgy jellemez Lukács evangélista, hogy igaz, istenfélő, várta Izráel vigasztalását és a Szentlélek volt rajta. Igaz, istenfélő, aki ébren

tartja Isten szava iránti lelki fogékonyságát. Nem tűri meg, hogy eltompítsa belső hallását a hazugság, a szenny, a kétszínűség, a büszkeség, hanem igazságra, alázatra, Isten félelmére törekszik. Van igény lelkében Isten szavának meghallására, meg is teremti magában ennek feltételét. Megnyeri a kijelentést, abban az ígéletben részesül, hogy az ő életében bekövetkezik a Messiás eljövetele, sőt, ő személyesen is megláthatja. A mi belső hallásunk, amellyel Isten szavát fogjuk fel, mennyire éber? Megteszünk-e mindent, hogy tisztán megőrizzük? Van-e a lelkünk számára elkülönített idő, amikor Isten Igéje, Szentlelke csiszolható, tisztogatható, eleveníthető? Vajon mennyit ér Istennek a leggondosabban előkészített karácsony, amelyben viszont a lélekre nem jut (elég) idő, elég energia?

Simeon már idős ember volt. Azt nem tudjuk, *mennyit* várt Isten ígéletének beteljesedésére, de azt tudjuk, hogy *hogyan* várt: intenzíven, „fel nem adom” módra. Ahogy a gyermek várja a karácsonyi ajándékot, biztos abban, hogy kapni fog, csak ki kell várnia a megfelelő pillanatot – és ezért izgalommal várja. Azt a várakozást, amely így számít Isten szavának beteljesedésére, amely kérve várja, hogy eljőjön és mindent helyre állítson, amely Őt várja a szétzilált családi életkehez, a megromlott házastársi, vagy szülő-gyermek kapcsolatokhoz, a szenvedélybetegekhez, gyászolókhöz, árvákhoz, szenvedők-höz, elfásult, elközönyösödött hithez, amely rá várakozik gyűlöletben, reménytelenségben, nehézségekben, széthúzásokban, ellenségeskedésben, azt a várakozást vajon válasz nélkül hagyja-e Isten?

Simeon így várt, ennek a várakozásnak a beteljesedés a gyümölcse, a találkozás öröme. Ennél kevesebbel ne elégedjünk meg mi sem. Ne csupán egy jó ünneplést, kikapcsolódást, remek hangulatot, gyermekeinket és ezekhez hasonlót várjunk karácsonykor. Nem erről szól a karácsony, hanem arról, hogy lehet várni Őt, „aki értünk szállt a földre le”, hogy Megváltónk, társunk, új életre segítőnk legyen. Találkozni lehet vele.

Simeon a Szentlélek indítására a templomba megy. Amikor meglátja a gyermek Jézust, egyszerű, szegény szülők gyermekét, karjaiba veszi, hit által szemléli benne a Messiást. Eltölti szívét a hála, a találkozás öröme. Dicsőíti a hűen cselekvő Isten és prófétát. Simeon elfogadja Istennek a megváltásra vonatkozó tervét. Nem botránkozik meg az egyszerű külsőn, az érthetetlen döntésen, a kicsinységen, a megalázottságon, a nem ígéretes kezdeten, mint sok kortársa. Alázattal áll az Úr előtt, akinek bízik ígéletében, cselekedeteiben, és megsejteni vágyik annak titkát, csodálatos voltát. Nem rabja saját elképzeléseinek. Éppen ezért meglátja Isten cselekedetét, és ezt látva nem elégedetlenség, értetlenség, elutasítás van lelkében, hanem hála, bizalom, békesség. Amikor így várunk a cselekvő Istenre saját életünkben, egyházunk, népünk, a világ életében, amikor alázattal állunk Isten előtt, benne megbízva, vezetésére ráhangolódva, nem az elégedetlenség, értetlenség, zúgolódás jellemez minket sem, hanem eltölt a hála. Ott is meglátjuk Isten cselekedetét, ahol más megbotránkozik, zúgolódik, és dicsőítjük őt. Ott is bízunk benne, ahol elenyészően kicsiny kezdetet látunk.

Simeon felülről megajándékozott ember lett, de egyben ennek az ajándéknak a hordozója, tovább sugárzója is. Az Isten ajándéka úgy a miénk, hogy rajtunk keresztül akar továbbáradni mások fele is. Amikor betölt, egyben igénybe vesz a szolgálatra. Akarod-e, vállalod-e, hogy Isten így ajándékozzon meg önmagával, hogy Krisztust hordozó, Krisztust hirdető, boldog ember légy, aki őt befogadva az élet teljességét nyerte meg? Simeon a gyermek Jézust karjaiban tartva boldogan vallja: most már beteljesedett a várakozásom, teljessé lett az életem, mert látták az én szemeim a te üdvösségedet, Uram, amelyet elkészítettél minden népeknek szeme láttára. Isten nem kevesebbel akar megajándékozni minket sem karácsonykor, mint a teljességgel, magával Krisztussal. Ha már megajándékozhatott vele, megáld, hogy növekedjen az öröm, a hálaadás, a hűség, az engedelmes-ség. Kérjük együtt: legyen meg az Ő akarata! Ámen.

Prédikáció óesztendei istentiszteletre

Gáll Miklós János

Magyargorosló

Vezérel téged az Úr szüntelen

Alapige: Ézsaiás 58,11

Fülünkben és szívünkben még „zsong a hálaének”, amikor naptárunk, mulandóságunk bizonyossága december 31-et mutat, mi pedig a 2004 esztendő utolsó istentiszteletére gyűltünk össze. Néhány nappal ezelőtt örömmel hallgattuk a karácsonyi üzenetet, hiszen Isten cselekvő szeretetéről tett bizonyosságot. Leküldte Fiát, „hogy valaki hiszen Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen”, hogy a világ megtartassék. Általa. Mi mindnyájan érdekeltek vagyunk abban, hogy a kapott öröm betöltse életünk minden területét, ez az öröm serkentőleg hasson jelenünkre és holnapunkra egyaránt.

Istentiszteletünk alapigéje csak jó és szép ígéreteket tartalmaz, olyan Valaki szájából, aki hű önmagához és adott ígéreteihez. Az ígérek szépek, hasznosak, kiváltképpen most, amikor szívünk egy kicsit megremeg a holnap bizonytalanságától. Magam is szeretem hallani ezeket az ígéreteket, és ezek az ígérek meg is nyugtatnának és passzivitásra rendelnének, ha Igénket kiemelve a többi versek közül elemezném és alkalmaznám. De nem ezt az utat mutatták meg nekem tisztelt Tanítóim, akik a Mesterre figyelve irányították annak idején a mi kezdő lépéseinket. Nekem és nektek sem lehet berendezkedni ebbe az egyoldalú szolgálatba, amikor Ő mindent cselekszik, én és te pedig semmit. Van ugyan eset, amikor Izráel fiai „csak” szemlélői Isten munkájának és szabadításának, de nem ez a mérvadó. Nem passzivitásra rendelt minket az Úr, hanem aktív szolgálatra. Miközben ezt az aktív szolgálatot végzed, tapasztalod alapigénk beteljesedésének valóságát és igazságát.

Alapigénk „és” szava éppen ezt a meglevő aktivitást feltételezi és egyben követeli is mindnyájunk életében. A sok jó és szép nem hull senkinek az ölébe, az egy vállalt és elvégzett szolgálat gyümölcse! A követelményt Isten állítja fel, te vállalod és teljesíted azt. Az Ő ígérete pedig Ő- és Újszövetség viszonylatában is ugyanaz: „én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20). Igénk ezt így fejezi ki: „vezérel téged az Úr szüntelen” A lezáruló esztendőben is ezt kellett tapasztalnod, amennyiben szolgálatra, parancsteljesítésre vállalkoztál. Most a kérdés ez: megrövidítettél, kárt szenvedtél, bajba kerültél, mert egy kapott rendelkezésnek eleget tettél? Ha őszinte vagy önmagadhoz, nem tudod azt mondani: igen, megrövidítettem, kárt szenvedtem, bajba kerültem, mert egy szolgálatot vállaltam és teljesítettem. Igent nem mondhatsz, mert nem várt eredményekkel ajándékozott meg téged az Úr ebben a lezáruló esztendőben is!

Nem arról van szó, hogy nem voltak nehezebb időszakok, nem volt talán könny vagy gyász a lezáruló esztendőben, hanem arról biztosított az Ige, hogy mindezekben is Valaki melletted volt és vezérelt, megtartattál, megelégtettél „nagy szárazságban is” Bűnös voltod ellenére sem hagyott el, nem mondott le rólad, bár az élet sokfelé elvezetett téged, minden nap a „bemérség” és „befogottság” állapotában voltál. Katonai kifejezések az időzójelbe tett szavak. Mindkettő azt az eljárást, állapotot jelzi, amikor valakinek a tartózkodási, elérhetőségi lehetőségeit pontosan meghatározzák akár jó, akár rossz szándéktól vezettetve. A te Istened az emberrel ellentétben soha nem akarja halálodat, elpusztításodat. Ő az Ő követelményei szerinti gyarapodásodat akarja. Az első szót inkább a tűzerek, a másikat pedig a rádiósok gyakorolják, használják. Bár te magad is ezt teszed, amikor akár a rádió, akár a tévé valamelyik adását akarod hallani vagy látni. A keresőt addig használod, forgatod, amíg megvan a kívánt hullámsáv, a kívánt hang- és képminőség.

A te „bemértséged” és „befogottságod” célja, de mondhatom következménye az, hogy „csontjaidat megerősíti” A csontrendszer meggyengülése már magában hordozza azt, hogy az illető személy már nem tud teljes szolgálatot vállalni vagy végezni. A mi Urunknak van gondja arra, hogy az elvégzett feladat után egy újabb feladatra is alkalmas legyél. Lehetsz oly idős is, hogy „aktív” tevékenységed egy széken ülésből áll; akkor is feladatot teljesíthetsz Isten dicsőségére! Jelenlétében nem gyengülnek meg úgy csontjaid, hogy áldás ne lehess azok számára, akik között élsz. És itt hadd mondjam el annak az idős embernek az esetét, akire a dédunokának a felügyeletét bízták. Az idős férfiú egész nap az udvaron ült egy széken, alig volt jártányi ereje, és a dédunoka körülötte játszott. Az idős ember csak akkor szólt, amikor a dédunoka kikerült a látószögéből. Az engedelmes dédunoka pedig újra és újra szót fogadott annak, aki reá vigyázott. A szülők és nagyszülők bíztak Isten segítségében, oltalmazó szeretetében. A szeretetben nevelt gyermek és az idős dédnagypapa így teljesíthették kapott megbízásukat. A „csontjaidat megerősíti”-ben benne van az is, hogy Reá figyelve meg tudsz maradni Vele és Mellette minden kísértés ellenére. Van tartásod, hited, amely véd az elhajlástól, nem leszel „hasonlatos a tenger habjához, amelyet a szél hajt és ide s tova hány” (Jak 1,6).

Az Ige tovább részletezi Isten jelenlétét és áldását annak életében, aki hallgat Reá: „olyan lesz, mint a megöntözött kert” A megöntözött kert szépsége akkor nyilvánvaló, amikor szárazság van. A növények vízhiány miatt sínylődnek, nem fejlődnek, ha pedig nincs fejlődés, nincs gyümölcs sem. A kalász szem nélkül marad, a kukorica nem köt, nincs cső és nincs szem a csővön. Sívár, eredmény nélküli az az élet, amely nem fogadja el Isten cselekvő szeretetét a maga életére. Csak vegetál, vagy bibliai szóval: hivalkodik (Mt 20), a vége pedig az enyészet. Igaza van Jézusnak, amikor azt mondja, hogy „nálam nélkül semmit sem cselekedhettek” (Jn 15,5). Vele, segítségével minden korban lehet jó gyümölcsöt teremni, szolgálatoddal valaki mást hálaadásra indítani!

Alapigénk utolsó részében ezt olvassuk: és olyan leszel, „mint vízforrás, amelynek vize el nem fogy” A Bibliából kitűnik, hogy a pátriárkák korában mily értékes volt a forrásvíz. Néha versengés volt egy-egy kút vizéért. Mily nagy volt az öröm, amikor „élő” vizet találtak. A kősziklából fakasztott víz életeteket tart meg. A Bibliában olvasunk olyan forrásról is, amelynek gyógyhatása van (gondoljunk itt a bethesdai betegre). Mindnyájan nagyra értékeltük és értékeljük a jó forrásvizet, melyért kilométereket tettünk és teszünk meg. Elmegyünk a forráshoz, mert arra a vízre van szükségünk, az a forrás oltja szomjunkt, azt a forrásvizet szeretjük. Hogy pedig rajtunk beteljesedjen az Írás, jelen esetben az *és* szó utáni ígéret, Jézus Krisztus közénk jött, testet öltött. Engedd-e, akarsz-e vízforrás lenni, aki másokért van, mások javát szolgálja? A szolgálat útján nem fog veszteség érni, mert Isten ígérete való. Ennél jobban, ennél többet nem tehetett javadra. Hogy mennyire fontos neked Jézus, azt eddigi szolgálataid igazolták. Nem kívánsz változtatni életeden, hogy a következő esztendőben jobban megtapasztalhasd, mily jó az Úr? A történelem igazolja, hogy sokan futottak és meglankadtak, elfáradtak a legkülönbek is; de az Úrban bízva erejük megújult (Ézs 40,29–31). Ez a világ várja azon fiak megjelenését, akiknek szívéből élő víznek folyamai ömlenek (Jn 7,35), mert ezen fiakkal épít Isten sokak szívében holnapot, örökkévaló jövőt! A te hited ne érzés, hanem választás és cselekvés legyen Neve dicsőségére. A te holnapod ígérete ott található a 12. versben, a jó úton haladó és szolgálatot vállalt fiakban, későbbi nemzedékekben.

Minden elhangzó ígéret előtt ott van az *és* szócska, amely lehetővé teszi, hogy Isten ígéretei külön-külön és együtt jelen lehessenek a te életedben. Egy állandó folyamatról van szó, amelynek áldásairól a Mindenható Isten gondoskodik. Közben a te aktivitásodra, hozzáállásodra is számít, a magad helyén és idejében. Engedve kérésének, látva ígéreteit, a 2006-os esztendő napjai javadra és neve dicsőségére legyenek! Ámen!

Imádság óesztendő napján*

Örökkévaló Isten, Mennyei édes Atyám! Ismét lepergett egy év az idő nagy homokóráján, és annak utolsó estéjén szorongó szívvel és ébredő reménységgel járulok a Te királyi széked elé. Egy esztendő Te előtted anyyi, mint egy szempillantás ezred része, de az én rövid, bölcső és sír közé rekesztett pályámnak jókora darabja. Lelkemre nehezdednek a mulandóságnak árnyékai; érzem, hogy olyan vagyok, mint a fű, amely reggel virul és estére megszárad, mint a pára, amely oda lesz a leheletnél hamarabb. Jól esik tehát megnyugodnom a Te szárnyaidnak árnyékában és benned megállanom, mint ingatlatlan kőszálon, óh Örökkévaló!

Áldalak Téged, hogy ezt az esztendőt nekem adtad. Hányan vannak, akikkel együtt indultam az újév pályafutásának, s most csendesen alusszák álmukat odakünn, zúzmarás hantok alatt. Én pedig testi és lelki egészségben áldhatlak és magasztalhatlak Téged. Jótetszésed volt ez és nem az én érdemem, azért, hogy meghosszabbítsad türesem határát és időt engedj nekem a Hozzád térésre. Köszönöm Neked, Mennyei Atyám, hogy az elmúlt esztendőben gondot viseltél reám, kirendelted naponkénti kenyeremet, egészségemet megtartottad, erőmet megnövelted, napi munkáimat végezhettem. Köszönöm Neked, hogy lelkemnek szerzettél ünnepnapokat, azon hirdetteted örökkévaló Igédet, asztalodhoz hívtál engemet és megelégtetted Szent Fiad testének és vérének ételével és itálával. Köszönöm Teneked, hogy anyaszentegyházunkban, mint egy lelki hajóban, helyet jelöltél számomra és bűnnek, halálnak és kárhozatnak vizein vezetted ezt a hajót drága Kormányosa által szent ígéreteid áldott réve felé. Köszönöm Neked, Mennyei Atyám, még azt a fájdalmat is, amit reám szabtal ebben az évben, a keresztet is, amelynek súlya alatt felnyögött a lelkem, a sebeket, amiket szívemen ütött saját kezem vagy a világ keze. Tudom, hogy mindezekkel javamat akartad és azt is tudom, hogy rajtam múlt, ha ebből eddigelé minden áldás még nem térült én reám.

Ha mindezekkel szemben elgondolom, mennyit vétettem Ellened gondolattal, szóval, cselekedettel, hány parancsolatod szegtem meg és hány kötelességet mulasztottam el: égő pirosság önti el arcomat és felsír a töredelem az én ajkamon. Hányszor megfeledkeztem Rólad és arról, hogy Téged imádjalak! Hányszor voltam rest a Te tiszteletedben, és feledékeny a Rólad való megemlékezésben! Mennyire langymeleg voltam a Te Szent Fiad, a Jézus Krisztus iránt! Tündöklő alakjától mindig elvonta a lelkemet e világiak szerelme és a test ezer kívánsága. Néma voltam, mikor mellette szót kellett volna emelnem, és gyáva, mikor bizonyágtételt követelt tőlem Ő, a hű bizonyosság! Elgondolom, mennyit vétkeztem a Te lelked és az én lelkem ellen. Szeretetlen voltam embertársaimmal szemben, irigyeltem vagy kisebbittem, gúnyoltam vagy gyűlöltem őket. Mindezeket megvallom és elismerem. Mindezekért szívem szerint vezekelek a szégyen és a bánat égő tűzével. De mindezek felett belefogózom igaz és ámen ígéretedbe: hívj segítségül engem a te nyomorúságod idején, Én megszabadítlak Téged s Te dicsőítesz engem. Azért segítségül hívlak ez év utolsó estéjén, mint megváltó és bűnbocsátó Istenemet, és kérlek, tekintsd meg elvetett állapotomat, ne szállj perbe én velem, bocsásd meg nekem, amit Ellened vétettem. Moss meg engem izsóppal és fehér leszek, mint a hó. Fedezd el bűneimet az én Uram Jézus Krisztus érdemével, és fogadj el úgy, mintha szentsége az én szentségem, ártatlansága az én ártatlanságom volna. Szent Lelkedet bocsásd ki én reám s annak ereje által erősítsd meg bennem az új embert, hogy növekedjem ma és a következő esztendőben Abban, Aki a fő, a Te Szent Fiadban, mígnem letelik földi életem általad szabott ideje és én megérkezem Te Hozzád, tündöklő palotád ama hajlékába, amelyet kijelölt számomra előrement és érettem drága közbenjárásával esedező Szent Fiad, akinek nevében kérlek, hallgasd meg az én imádságomat. Ámen.

* Átvettük a *Keresztyén nevelés* c. lap 2001/8–9. számából.

A Genezáret partján

Lelkigondozás lelkipásztoroknak

Jerry Bridges

Hálás élet

„Menjete be kapuin hálaénekkal, udvaraiba dicsérettel! Adjatok hálát neki, áldjátok nevét! Mert jó az Úr, örökké tart szeretete és hűsége nemzedékről nemzedékre.” Zsolt 100,4–5

A keresztyén élet egyes jellemvonásai, mint például a szentség, a szeretet és a hűség, isteni tulajdonságok, hiszen Isten jellemét *tükrözik*. Ezek istenképző tulajdonságok. Más vonások azért isteniek, mert *megismertetik és megdicsőítik* Isten jellemét. Léteznek olyan Isten-központú tulajdonságok, melyek fokozzák az Úr iránti odaszánásunkat. Ilyenek például az alázatosság, a megalégedettség és a hálás élet. Az alázatosságban felismerjük Isten méltóságát, a megalégedettségben kegyelmét, a hálás életben pedig jóságát.

Az Isten iránti hálaadás annak felismerése, hogy Isten az ő jóságából és hűségéből gondot viselt rólunk, és mindennel ellátott bennünket testileg és lelkileg egyaránt. Annak belátása, hogy teljesen őtől függünk, vagyis amik vagyunk és amivel rendelkezünk, mind Istentől származik.

Isten tisztelete

Az Isten iránti hálaadás elmulasztása az egyik legsúlyosabb bűn. Amikor Pál a Római levél első részében felsorolja az emberiség tragikus erkölcsi bukásának jellemzőit, akkor azzal az állítással kezdi, hogy „hiszen megismerték Istenet, mégsem dicsőítették, vagy áldották Istenként, hanem hiábavalóságokra jutottak gondolkodásukban, és értetlen szívük elsötétedett” Istenet dicsőíteni annyit jelent, mint elismerni fenségét és személyének méltóságát. Az Isten iránti hálaadás egyenlő az ő bőkezűségének elismerésével, megköszönni, hogy gondot visel rólunk, és mindennel ellát bennünket. Úgy látjuk, hogy amikor a büszke emberiség nem volt hajlandó hálát és dicsőséget adni Istennek azért, ami őt megilleti, akkor Isten átadta őket az állandóan növekvő erkölcstelenségnek és gonoszságnak. Isten ítélete azért következett be, mert az ember nem volt hajlandó dicsőíteni őt és hálát adni neki. Ha a hálaadás elmulasztása ennyire komoly bűn, akkor ez arra késztet bennünket, hogy ápoljuk magunkban az egész életünkre kiterjedő hálás lelkületet.

Az egyik legserkentőbb igeszakasz a hálaadás témájáról a Lk 17,11–19, mely a tíz leprás meggyógyulásáról szóló beszámoló. Tíz ember szenvedett a legszánalmasabb emberi nyomorúságban. Nemcsak a borzasztó és reménytelen betegség támadta meg őket, hanem a társadalom kivetettjei is lettek a betegségük miatt. Senki sem volt, aki képes lett volna könnyíteni szenvedésükön, aki enyhíthette volna testi vagy akár érzelmi nyomorúságukat. S egyszer csak Jézus meggyógyítja őket.

Amikor ezek az emberek elmentek, hogy megmutassák magukat a papnak, és azután visszatérjenek családjaikhoz és barátaikhoz, közülük csak egy volt, aki felismerte, hogy mi történt, és visszatért, hogy megköszönje ezt Jézusnak. Tíz ember gyógyult meg, de csak egy adott hálát. Mennyire hajlamosak vagyunk arra, hogy mi is olyanok legyünk,

mint a másik kilenc. Alig várjuk, hogy kapjunk valamit, de nem érdekel, hogy hálát adjunk. Kérjük Isten beavatkozását az életünkbe, azután gratulálunk magunknak az eredményekért, ahelyett, hogy Istennek köszönnénk meg ezeket. Amikor az egyik amerikai Hold-utazás során az űrhajósok komoly bajba keveredtek néhány évvel ezelőtt, akkor arra kérték az amerikai népet, hogy imádkozzanak az asztronauták szerencsés visszatéréseért. Azután amikor szerencsésen földet értek, akkor mindenki a technológiai vívmányoknak és az amerikai űrkutatás eredményének tartotta a sikert. Senki nem volt hálás a nagy nyilvánosság előtt Istennek. Ez nem szokatlan. Az emberiség természetéből adódóan erre hajlamos.

A tíz leprásról szóló beszámoló azonkívül, hogy rávilágít az emberi természetre, bemutatja Isten is. Számára nagyon fontos, hogy megköszönjük a tőle kapott áldásokat. Jézus ezt kérdezte: „Vajon nem tízen tisztultak meg? Hol van a másik kilenc?” Jézus nagyon is tudatában volt annak, hogy csak egy tért vissza, hogy megköszönje, ami történt. És Isten is számon tartja, ha nem adunk hálát neki a megszokott és a kiemelkedő áldásokért egyaránt, melyeket naponta az ő keze áraszt ránk.

Még az Isten trónját körülvevő angyali lények is hálát adnak neki. A Jel 4,9 beszél arról, hogy dicsőítik, magasztalják, és hálát adnak annak, aki a trónon ül, aki örökké él. Isten az angyalokat és az embereket egyaránt azért teremtette, hogy dicsőítsék őt, és hálát adjanak neki. Ha ezen a területen kudarcot vallunk, akkor nem töltjük be a rendeltetésünket.

A hálaadásra a Biblia felszólítással és példával is tanít. A Krónika első könyvében azt olvassuk, hogy a lévíták, akik részt vettek a templomi istentiszteleten, minden reggel ott álltak, hogy hálát adjanak és dicsőítsék az Urat. A zsoltárokból legalább 35-ször találunk utalást az Isten iránti hálaadásra. Pál a leveleiben 18-szor fejezi ki Isten iránti háláját, és 10 más esetben felszólít bennünket, hogy legyünk hálásak. Összességében megközelítőleg 140 utalás található a Bibliában az Isten iránti hálaadásra. A hálás lelkület Isten szemszögéből nem valami alacsonyrendű alapelv. Sokkal inkább olyan valami, ami elengedhetetlenül szükséges az istenfélelem gyakorlásában.

Dániel életének egy eseménye bemutatja számunkra, hogy Istennek ez az embere milyen nagy fontosságot tulajdonított a hálaadásnak. Valamennyien ismerjük a történetet: „Dániel az oroszlánok vermében” –, de vajon emlékszünk-e arra, hogy jutott ő oda? Dárius királyt egyes Dánielre irigykedő helytartók befolyásolták, hogy adjon ki egy rendeletet – mely 30 napra szól – arról, hogy bárki, aki más embert vagy istent imád Dárius királyon kívül, azt be kell dobni az oroszlánok vermébe. Dániel tudott a határozat megszületéséről, mégis, amint ezt korábban is tette, szobájába ment és háromszor térdre borulva imádkozott; hálát adott az ő Istenének.

Úgy sejtem, ha mi lettünk volna abban a helyzetben és *egyáltalán* imádkoztunk volna ilyen körülmények között, akkor valószínűleg szabadulásért könyörgöttünk volna Istenhez. Kétségtelen, hogy Dániel is imádkozott a szabadulásért, de hálát is adott. Soha nem olyan kétségbeejtő a helyzetünk, hogy ne lenne alkalmas az Istennek való hálaadásra. Pál ezt az alapelvet a Fil 4,6-ban tanítja, amikor ezt mondja: „Semmiért se aggódjatok, hanem az imádság és könyörgés alkalmával mindenkor *hálaadással* vigyétek kéréseiteket az Isten elé.”

Pálnak külön levélben kellett foglalkoznia a kolossébeli gyülekezetbe beszivárgott emberi filozófiával. Miután nyilvánvalóvá tette, hogy a bölcsesség és ismeret minden kincse Krisztusban lett elrejtve, így biztatta a kolosséiakat: „Mivel tehát már elfogadtátok Krisztus Jézust, az Urat, éljete is öbenne. Gyökerezetek meg és épüljete fel öbenne, erősödjete meg a hit által, amint tanultátok, és hálaadásotok legyen egyre bőségebb.” (Kol 2,6–7) Pál itt a hívő élet alapelemeivel foglalkozik, és ezek között említi a hálaadást, mint ami egyike a legalapvetőbb területeknek. Szó szerint azt mondja, hogy

legyen bennetek túlsorduló a hálaadás. A Krisztussal való élő közösség természetes eredménye a hálás lelkület, így abból közvetlenül lemérhető, milyen mértékben valósul meg a mindennapi életünkben ez az egység.

A hálaadás céljai

Az Istennek való hálaadás elsődleges célja az ő jóságának elismerése, és az ő tisztelete. Isten azt mondja a Zsolt 50,23-ban, hogy „Aki hálaadással áldozik, az dicsőít engem.” A Zsolt 106,1–2-ben ezt olvassuk: „Dicséritek az Urat, adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete! Ki tudná elmondani, milyen hatalmas az Úr? Ki beszélhetné el minden dicső tettet?” Amikor hálát adunk az Úrnak, ezzel az ő hatalmas tetteit hirdetjük; elismerjük az ő jóságát.

Isten végtelen jóságú minden teremtménye irányában. „Felhossa napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak, és hamisaknak.” – „Jó az Úr mindenkire, irgalmas minden teremtményéhez.” (Mt 5,45; Zsolt 145,9)

Minden okunk megvan Isten dicsőítésére és a hálaadásra, különösen akkor, ha mi az ő megváltott népe közé tartozunk, mert nemcsak a jelenlegi világban áldott meg bennünket, hanem minden lelki áldással megáldott a mennyekben is (Ef 1,3).

A hálaadás nemcsak Isten dicsőségére utal, hanem a mi alázatunkra is. A bűnös emberi szív – még az újjáteremtett szív is – magának tulajdonítaná az érdemet, ami jogosan csupán Istent illeti meg. Isten számos alkalommal figyelmeztette Izráel fiait erre a hajlamra (Lásd 5Móz 8,11–14; 8,17–18 és 9,47). Amikor Dávid hálát adott a templom számára gyűjtött ajándékokért, akkor elismerte, hogy mindaz a bőség, amit az emberek elhoztak, Istentől származott. Pál szüntelen hálát adott Istennek a gondozása alá tartozó gyülekezetek lelki előrehaladásáért. Pál soha nem tulajdonította magának az érdemet ezért.

A hálaadás a hitünket is mozgásba hozza. A Zsolt 50,14–15-ben Isten összekapcsolja a hálaadó áldozatokat az ő segítségül hívásával a nyomorúság idején. Emlékezve Isten korábbi kegyelmére, felbátorodunk arra, hogy a jelenlegi problémánkban is bízunk irgalmában. Úgy tűnik, ez a gondolat található meg Pálnak az aggodalmaskodásra adott ellenszerében is (Fil 4,6–7).

Végül a hálaadás megelégedettséghez vezet. Kevés dolog kavargat bennünk az elégedetlenséget annyira, mint a belső harcunk a bűnös természet és a Szentlélek uralma között. E harc hevesége Pált arra készítette, hogy így kiáltson fel: „Én nyomorult ember!” De ezután felszabadulást és megelégedést talált az Isten iránti hálaadásban, mert Jézus Krisztusban miénk a szabadulás ígérete (Róm 7,24–25). A hálaadás megelégedettséget eredményez az anyagi javak, a pozíció és az isteni gondviselés területén úgy, hogy gondolatainkat Istennek azokra az áldásaira koncentrálja, amelyeket ő már eddig adott nekünk. Arra készít bennünket, hogy hagyjuk abba az olyan dolgokért való kesergést, amelyekkel nem rendelkezünk. A megelégedettség és a hálás lelkület egymást erősítik.

A hálás lelkület ébrentartása

A hálaadó élet alapja a Krisztussal való közösség. Mint ahogy a Kol 2,6–7 javasolja, a túlsorduló hálaadás Krisztusban gyökerezik és őreá épül. Miközben őbelé épülünk, és látjuk erejét munkálkodni bennünk és általunk, miközben segítségül hívjuk nyomorúságunk idején, és megtapasztaljuk gondviselését, nem tudunk mást tenni, mint hálát adni Istennek. A mennyei jellem más megnyilvánulásaihoz hasonlóan, a hálaadás is a Szentlélek bennünk végzett szolgálatának az eredménye. Ő ad nekünk hálás lelket, de ezt a Krisztussal való közösségünkön keresztül munkálja ki bennünk.

Habár a hálás magatartás a Szentlélek munkája, ugyanakkor a saját erőfeszítésünket is igényli. Ki kell fejlesztenünk azt a szokást, hogy mindig mindenért hálát adunk (Ef

5,20). Ennek egyik módja az, ha kiterjesztjük az étkezés során mondott hálaimát Isten más áldásaira is az ételen kívül. Egy másik lehetőség, hogy a napot hálaadási idővel kezd el, és azzal is fejezd be. A Zsolt 92,2–3 ezt mondja: „Milyen jó hálát adni az Úrnak, és zengeni neved dicséretét, ó Felséges, hirdetni reggel szeretetedet, hűségedet minden éjjel.” Amint reggel felkelünk, megköszönhetjük Istennek az ő szeretetét, amelyet biztosít számunkra az egész nap folyamán. Amikor lefekszünk, köszönetet mondhatunk Isten hűségének a nap folyamán megtapasztalt konkrét megnyilvánulásaiért.

Egy másik gyakorlati javaslat, hogy írd le imatémáidat, kéréseidet, melyeket az Úr elé viszel; azután hagyd a megválaszolt imakéréseket az imalistádon mindaddig, amíg azt nem érzed, hogy igazán meg tudtad köszönni Istennek, hogy válaszolt ezekre. A leírt imatárgyaim mellett készítek egy listát azokról a jelentős áldásokról, amelyekért mindig hálás vagyok. Megpróbálok ezen a felsoroláson hetente kétszer vagy háromszor végigmenni, hogy kifejezzem Istennek hálámat az ő irántam tanúsított jóságáért. Hálaadási listám az alábbi témákat tartalmazza:

- személyes üdvösségem,
- lehetőségeim a lelki növekedésre,
- a Biblia elérhetősége,
- gyülekezetünk tanítása és közössége,
- a hasznos keresztyén könyvek bősége,
- alkalmak a lelki munkára és a szolgálatra,
- istenfélő szüleim,
- hívő feleségem,
- gyermekeim, akik ismerik Krisztust és növekednek őbenne,
- családunk egészsége,
- politikai szabadság,
- anyagi javak a családi szükségletek kielégítésére.

Lehet, hogy a Te személyes hálaadó listád nem tartalmazza mindegyik témát, amit én felírtam, de az is meglehet, hogy még több okot találsz a hálára. A lényeg az, hogy legyen ilyen listád, és használd is. Szentelj időt arra, amikor semmi mást nem csinálsz, csak hálát adsz Istennek a listádon levő, és egyéb, esetleg átmenetibb természetű áldásaiért.

A hálaadásnak jelen kell lennie a rendszeres közbenjáró imádságainkban is. Úgy tűnik, hogy Pál ezt szüntelen gyakorolta. Újból és újból elötlünnek leveleiben az ilyen állítások, mint „Hálát adunk az Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyjának mindenkor, valahányszor értetek imádkozunk” (Kol 1,3). A levél későbbi szakaszában arra buzdítja a kolosséiakat, hogy „Az imádkozásban legyetek kitartóak, és legyetek éberek: ne szünetek meg hálát adni” (4,2). Amikor hálaadás nélkül imádkozunk, ezzel megerőtlenítjük a saját lelkünket és hatástalanná tesszük az imánkat.

A gyakorlati hálaadás kimunkálásával egyidőben emlékeznünk kell arra, hogy az Isten Igéje és az imádság milyen szerepet játszik az istenfélő jellem kifejlesztésében. A háládatlan szívnek (amely valamennyiünk természeti adottsága) át kell formálódnia az értelem megújulásával. Ezt az átalakítást a Szentlélek végzi, miközben az értelmünket betöltjük Isten szavával. Újból arra bátorítalak, hogy tanulj meg a hálaadásról szóló lényeges igeverseket, felhasználva azokat a bibliaverseket, amelyeket ebben a részben is idéztem, vagy más igehelyeket a saját választásod szerint. Miközben elmélkedsz ezeken a bibliaverseken, kérd Istent, hogy adjon neked őszinte hálaadó lelkületet, hogy Te is azok közé tartozz – akiket az egy leprás képviselt, – akik visszatértek Istenhez, hogy hálát adjanak neki.

Alkalmi prédikációk

Igehirdetés FIKE istentiszteletre

Bartos Károly

Kolozsvár

Dávid, a forrófejű kamasz

Alapige: 1Sámuel 17,32–42

Bibliaolvasás: Jelenések 2,12–17

I.

Isten hozott benneteket, sziasztok! Örvendek, hogy 3 hónap után ismét találkozhatunk, és szívből remélem, hogy mindenki tetre kész, mindenki tele van energiával, álmokkal, tervekkel, úgy, ahogy ez egy normális tizen-, huszonéves fiatal esetében természetes. Alig várjátok, hogy fölszippantsátok a sok tudományt, és hogy einsteini koponyával szemlélhessétek a lábatok előtt heverő poros, öreg, szunyókáló világot, igaz? Legalábbis így lenne ez rendjén...

Miközben a mai igehirdetésre készültem, Anthony de Mello egy közismert története jutott az eszembe. Helyszín: ökumenikus teológiai konferencia, ahol jelen van a protestáns, a katolikus, a buddhista és a muzulmán világ színe-java. Téma: van-e élet a halál után? Mindenki izgatott, remeg a levegő, érvek-ellenérvek sorozata röpköd, de mégsem találják meg a megnyugtató választ. A buddhisták szerint a halál után – optimális esetben – a teljes megsemmisülés következik, a protestánsok a kegyelemből való üdvözülésre fektetik a hangsúlyt, a katolikusok a tisztító-tűzzel példálózhatnak, a muzulmánoknak megint ott van a maguk kis szívet melengető elképzelése... és persze a különböző vallásos irányzatokon belül sem teljes a kép. 1. a protestáns liberálisok radikális szárnya azt állítja, hogy Isten országa soha nem lesz anyagi valóság, hiszen nem több mint egy erkölcsi dimenzió, amit itt és most, ezen a földön, ebben az életben kell megvalósítanunk... A vita kifulladásra után észreveszik az ősz-öreg Mestert, aki nyugodtan ül a sarokban, gondolkodik, de nem szól semmit. „Ez az ember biztosan tud valamit – villan át a résztvevők fején –, hiszen olyan visszafogott, olyan bölcsnek tűnik! Menjünk oda és kérdezzük meg tőle...” Oda is mennek, megkérdezik, de a Mester nem válaszol, ül és hallgat.

Megint felpeszdül a vita, megint röpködnek az érvek-ellenérvek, de az eredmény ugyanaz: a semmi. Megint figyelnek a Mester csendes bölcsességére, megint odamennek, és megint megkérdezik: „Mond Mester, van élet a halál után?” – ... és ő megint válasz nélkül hagyja a kérdésüket. És megint kezdődik minden előről, az értelmetlen, eredménytelen vita, a vitába való belefáradás... és a végén – mint utolsó, felcsillanó lehetőség – az öreg bölcs véleményének a megkérdezése. Tehát megint odamennek hozzá, és megint neki szegezik a kérdést: „Mond már uram, van élet a halál után?” Ekkor ő felemeli a tekintetét, végignéz az emberileg, erkölcsileg, teológiailag jól fészült urak társaságán és így szól: „Nem az a kérdés, hogy van-e élet a halál után, hanem az, hogy van-e élet a halál előtt!”

A mai igerészben egy olyan fickóról hallunk, akinek volt élete a halál előtt. Dávid egy mélyen érző, költői lélek volt, aki úgy hárfázott, hogy Saultól – a Szentírás tanúsága

szerint – „eltávozott a gonosz lélek”. De nem csak nagy költő, hanem remek hadvezér is! Voltak víziói, elképzelései, és képes volt megvalósítani azokat. Elfoglalta Jeruzsálemet, központosította az országot, de nem csak hadászati, hanem kultikus szempontból is. Visszaszerezte az ellenség kezébe kerülő frigyládát, és kultushelyet építtet a fővárosban. Szerette a hatalmat, szerette a népét, szerette az életet, fantasztikus álmai voltak...ennek az embernek volt élete. Nem csak végiglötyögte a számára kimért néhány évtizedet, hanem élvezte, kitöltötte, értelmesen – mások javára is – felhasználta az éveit!

II.

A felolvasott igerész e különös ember életének az egyik élet- és jellemformáló pillanatát ragadja meg. Dávid odaáll a sereg és a király – Saul – elé, és közli, hogy megküzd a népét és az „Istenét” gyalázó Góliáttal. Egyszerre néz szembe a külső és a belső veszéllyel. Mi a külső veszély? Nem csak az, hogy Góliát egy hatalmas, kétméteres figura, hanem az is, hogy a két nép – a filiszteus és a zsidó – kortörténeti etolódásban él. Miközben a görög származású filiszteusok már a vaskort tapossák, Saul népe még a bronzkorban él. Miközben a filiszteusok kaszás tengelyű harci kocsikkal rendelkeztek, addig a zsidók „vérmes” szamarakon vágattak a kies pusztában. Míg a filiszteusok vaspáncélban feszítettek, addig a zsidó pajzsok és mellvérték bőrből készültek. A filiszteusok vaskardja úgy szelte ketté a bronzfegyvereket, mint kés a vajaskenyeret.

Dávid tehát óriási külső veszéllyel néz szembe, de a belső veszély sem kisebb. Mert szép és nemes cselekedet az, ha valaki megvédi a nemzetét és „tiszttára mossa” Istene becsületét, de mi lesz akkor, ha győzelme által maga ellen fordítja a tulajdon királyát? Mi történik akkor, ha Saul nem tud örvideni az olyan jellegű éljenző szavaknak, hogy: „Saul is megölte a maga ezerét és Dávid is a maga tízezerét”, és féltékenysége következtében meg akarja ölni hős alattvalóját? Meleg helyzet ez testvérekim: Dávid könnyen otthaghatja a fogát, de az is könnyen előfordulhat, hogy győz, és mégis a fűbe harap! Izgalmas játék, és a belső veszély nem kisebb, mint a külső. Van itt egyáltalán választási lehetőség? Érdemes ebbe belemenni? A napokban beszélgettem egy nagyot az egyik haverommal Dózsa Györgyről, és azt boncolgattuk, hogy minek is kellett ennek a – hogy is mondjam, hogy ne legyen sértő (?) – kedves és különös székely fiúnak bemászni oda, ahol nem volt túl sok keresnivalója. Ahogy a román testvéreink mondják: „De ce-ți bagi nasu acolo, unde nu-ți fierbe oala?” Ő is úgy kezdte, mint Dávid. Végvári vitézként, párbajban többől lecsapva a török vitéz balkarját, a nehézségi erő hatására elindult felfele a katonai ranglétrán, és meg sem állt a tüzes trónusig. A végvári vitézséggel nem volt baj, és a párbaj is a helyén volt – de miért avatkozott szabad székelyként a jobbágyok ügyei-be? Gazdálkodhatott volna Dálnokon, vagy megakadályozhatta volna a Kárpátokon keresztül beszivárgó nomád juhpásztorok áramlását! Szép, nemes székely feladat, miért volt szükség önnön szerepének ilyen torz túlértékelésére?

Valami ilyesmit tesz Dávid is. Nem gondol a külső veszélyre, nem gondol a belső veszélyre, szinte gyermekfejjel odaáll Saul elé és – szerepét túlértékelve – közli vele, hogy ő majd megverekszik a filiszteus óriással!

III.

Kedves testvéreim, annyi rosszat mondunk erről a Saulról: hogy a fejébe szállt a dicsőség, hogy elszakadt Istentől és hogy uralkodása végén már csak a saját elképzelése szerint irányította az országot! Ez mind igaz. De figyeljük meg ezt a gyöngédséget, amivel ebben a történetben Dávidhoz fordul! „Nem mehetsz te e Filiszteus ellen, hogy megvívj vele, mert te gyermek vagy, ő pedig ifjúságától fogva hadakozó férfit!” (33.) Itt

még szó sincs féltékenységről! Itt a népét vezető király felelősség-tudatáról, és – szinte azt mondhatom – apai szeretetéről, féltéséről olvashatunk! Nem kezeli le a még szinte gyermek Dávidot, nem mondja azt, hogy „mars a sarokba Öcsi, tessék, van itt egy meséskönyv, színezd ki, és öt év múlva, ha még élünk, gyere vissza”! Szó sincs gögről, szó sincs fölényeskedésről, hanem tapintatosan, szeretettel próbálja megállítani a fiatalembert: „Dávid, te még olyan fiatal vagy, az ott egy vérengző, tapasztalt harcos, kérlek, ne játssz az életeddel! Egy olyan férfi van ott, akitől az én képzett katonáim is félnek! Értsd meg, kérlek, hogy nem mehetsz oda.”

Drága testvérem, hadd kérdezzem meg tőled: *Ismered és beszéled ezt a nyelvet? Ott-hon ezt használják veled szemben? És te ezt használod a környezetekben?* Tudod mit jelent úgy óvni valakit, hogy közben nem infantilizáljuk? Robert Bly amerikai költő szerint a primitív afrikai népek népmeséi közt van egy érdekes és kegyetlennek tűnő történet. A fiát szekerével megsebesítő apa története. Apa és fiú elmennek vadászni, az apa fog egy kicsi rágsálót, majd rábízta azt a fiára, és elmegy, hogy fogjon még valamit. Este azonban fáradtan és üres kézzel tér vissza, és kéri a gyerektől a rábízott állatot. Az nem tudja visszaadni, közben eldobta. Arra gondolt, hogy úgymint a állat, az apja fog majd nagyobb, minek megtartani. Amikor ezt az apa megtudja, büntetésből leüti a szekercéjével, és a történet igazi érdekessége az, hogy az azt mesélő fiúk (most már férfiak) mind pontosan tudják – és saját élettapasztalatukból építik be a történetbe – azt, hogy hová is ütött az apa. Van, aki a fejére, van, aki az ágyékára, van, aki a mellkasára kapta az ütést! Szimbolikus dolgok ezek!

Saul nem üt, nem alázza meg, nem neveti ki a gyereket, hanem féltőn óvja! „Vigyázz Dávid, ez egy félelmetes katona, talán várnod kellene a küzdelemmel.” Kedves testvérem, nem azt akarom mondani, hogy az embernek nincs szüksége sebekre. A kezemben tartom a Háttér kiadó egyik érdekes könyvét. Címe: Szükséges veszteségeink. A szerző azt állítja, hogy „veszteségeink, sebeink is hozzájárulnak ahhoz, hogy érett, örülni és alkotni képes, néha szenvedő, de gyakrabban boldog, az életet élvezni tudó személyiséggé váljunk” És valóban, néha, amikor szükségünk van rá, még Isten is „megsebez”! (Gondoljunk csak Jákob Jabbok révénél vívott küzdelmére.) De csak akkor, ha az embernek valóban szüksége van rá a fejlődéséhez, ahhoz, hogy tovább lépjen! Isten nem vagdalkozó Isten! Nincsenek fölösleges ültegei. És itt még Saulnak sincsenek. Óvatosan, finoman, tapintatosan figyelmezteti Dávidot: „kérlek fiacskám, vigyázz magadra! Ez nem »bandzsi dzsámping«! Itt elszakadhat a kötél, és akkor kitöröd a nyakadat!”

IV.

És itt kezd érdekessé válni a történet! Dávid – ez a forrófejű kamasz – szemtelenül nem mond Saul szeretetteljes figyelmeztetésére: „Veszélyes ez a filiszteus? Na és? Pásztor volt a te szolgád, és ha jött az oroszlán és a medve és elragadott egyet a nyájából, akkor én elkaptam és elintéztem.” Varga László nyugdíjas lelkipásztor testvérünk áhítatos könyvét olvasgatva döböntem rá arra, ami eddig elkerülte a figyelmemet: Dávid itt állt. Az, ami itt elhangzik, nem több, mint kamaszos nagyotmondás! Dehogy képes arra ő, hogy az oroszlánt szakállánál fogva forgassa a feje fölött, de olyan jól hangzik, és addig is, amíg kimondja, növekszik az önbizalma! Tudjátok, ki jut eszembe Dávidról? A jó öreg Popey, miután megette a spenótot. Az, hogy beindult karizmaiban a tank vagy a légkalapács, és elkezdte forgatni feje fölött Brúnót, az ellenlábását. Dávid is ilyen: „bekapja a spenótot”, elkapja az oroszlán farkát vagy a szakállát, és elkezd pörgetni a szegény jószágot! Kamaszos nagyotmondás! Szemtelen önbizalom! Ismerős jelenség nem? Ott kezdődik valahol óvodáskorban: „Az én édesapám olyan okos, hogy a fejében van

az egész Larousse enciklopédia. Az enyém olyan erős, hogy mindenkit legyőz, még a te édesapád is. Az én édesanyám olyan szép, mint Naomi Chambel". Aztán telnek az évek, nő a kis krapek és eljut abba a fázisba, hogy „én vagyok olyan okos..., és én vagyok olyan ügyes”, és a végén azt mondja, hogy – bár lehet, hogy már nem kamasz, lehet, hogy 22 éves egyetemista – „ember, én csak egy éjszakát tanultam, és mégis megkaptam a tízesemet!” Ismeritek, nem? Vagy: „Én olyan pasas vagyok, hogy döglenek utánam a nők, mint az AIDS-es szomszéd után.” Szoktatok ilyeneket mondani, nem? Nem?!? Én annak idején, huszoneves koromban, bizony mondtam. És Dávid is mondott, mert ő itt még – érzékelitek a lényegét? – nem több, mint egy nagyképű, nagypofájú gyerek. Nem egy érett férfi, á...dehogy! Csak egy nagyképű, nagypofájú kamasz hiheti azt magáról, hogy képes fejre állítani az egész világot, és amit én külön szeretek az az, hogy ráadásul jól is áll neki: Úgy mondja, hogy közben még ő is elhiszi!

Persze, azért nem ilyen egyszerű a történet: Dávid azért füllent, mert harcolni akar! Annyira szereti Istent, és annyira szereti a saját nemzetét, hogy képtelen elviselni a filiszteus gyalázkodását! Amikor látja, hogy az övéi közül senki sem mozdul, mindent megtesz annak érdekében, hogy kiküszöbölje a csorbát. Nem akármilyen motiváció ez kérem szépen! „Lehet, hogy ti pipogyák vagytok – veled az élen Saul! (Ezt nem mondja ki, de benne van!) –, de én képes vagyok arra, hogy megmentsem népemet a gyalázattól!”

Kedves testvéreim! Két dolgot szeretnék tőletek megkérdezni. Az egyik az, hogy *megvan-e még bennetek ez a lelkület?* Ez a kamaszos, fiatalos lelkület, ami mondjuk úgy 15 évesen kezdődik, és optimális esetben átnyúlik a húszas évek közepéig? Van még benned ilyesmi? Mersz ennyire szemtelenül, pofátlanul hinni magadban? Én már harminc fölötti vagyok, és a napokban vizsgálgattam a generációmat. Az egyik haverom fogtechnikus. Reggeltől estig dolgozik. Este, mivel van egy ágy a munkahelyén, ledől – vagy kidől? –, alszik néhány órát, majd felkel és folytatja a munkáját reggelig. És a párja még egy tányér levest sem visz be neki. Azt hiszitek, hogy ez az ember még hisz magában? Szó sincs róla! Vagy ott van a volt osztálytársam, aki négygyerekes családapa... Sokat mosolyog ...mert valóban nagyon jól él mosolygó feleségével. Kedvesek, ki-egyensúlyozottak, de nincs már bennük egy szemernyi tűz. Élik a szép – és adjon Isten mindenkinek ilyet(!) –, egészséges polgári életet. Mert harminc után már ez a fontos. De ti még nem vagytok harminc fölöttiek! Van-e még bennetek tűz? Van-e még bennetek láng? Asztalra mertek-e csapni, ki mertek-e állni azzal, hogy: „Azt a mindenit ennek a slattyogó világnak, én úgy is képes vagyok rá!”

És hadd kérdezzem meg azt is, hogy *hisztek-e valamiben ennyire, ilyen mélyen, ilyen elkötelezetten? Hisztek-e valamiben úgy, ahogy Dávid hitt Istenben?* Hisztek-e ennyire a nemzetetekben, hisztek-e a közösség megtartó erejében? Hisztek így, ilyen intenzitással Istenben? Vagy lehet, hogy ezek ma már divatjamúlt, lejárt fogalmak...? Hisztek-e ennyire a szerelemben? Hogy azt mondjátok: „Én a szerelmemért fejre állok, és úgy is szeretem azt, akit szeretek, még akkor is szeretem, ha a szüleim nap mint nap azt zúgják, hogy rosszul választottam...”

Az északi népek egy igen tanulságos meséje a *Vas Jankó*. Egy szüleivel lakó királyfiról szól, akinek az udvarán ketrecbe zárva egy hatalmas, szőrös óriás él. Az óriás szabadságért könyörög, de kis gazdája képtelen elengedni, mert a ketrec kulcsát szülei ott őrzik az édesanyja, azaz a királynő párnája alatt. Egy alkalommal, miközben a királyfi az udvaron játszik, labdája beesik a rácsok mögé, ezért választásra kényszerül: vagy megszerzi a ketrec kulcsát, vagy végkép lemondhat az aranylabdacskáról. Gyorsan dönt, megvárja, amíg a szülők elmennek otthonról, akkor felszalad a szobába, benyúl az anyja párnája alá, kiveszi a kulcsot és kiengedi a szörnyeteget. Az a vállára kapja, elviszi egy

sűrű erdőbe, és leülteti egy színarany tó mellé, ahol csodálatos dolgok történnek: amikor a királyfi megérinti a tó felszínét, bearanyozódik az ujjja, és amikor beleérinti a haját, akkor arannyá válik a teljes üstöke.

Kedves testvérem! Elhiszed-e azt, hogy amihez hozzáérsz, az „arannyá válhat”? *Elhiszed-e azt, hogy a gondolataid a legteljesebb gondolatnak, magának Jézus Krisztusnak, Isten teremő szavának, akaratának a hordozóivá válhatnak?* Elhiszed-e azt, hogy Isten csatornájaként örökkévaló értékeket hozhatsz a pillanat számára? Vagy maradjunk ennél a – picit kópés, kamaszos – „dávidi” nyelvezetnél: elhiszed azt, hogy te és Isten jó csapat vagytok? Mert Dávid elhitte! Pofátlanul, szemtelenül, nyeglén, éretlen kamaszként ugyan, de kiállt Saul elé, és megvívott Góliáttal!

Ami különösen érdekes ebben a történetben, az, hogy Dávid nem csak Saullal szemben, hanem még *Istennel szemben is neveletlenül viselkedik*. A történet előtt nem konzultált vele! Nem kérdezi meg Tőle, hogy: „Uram, ha én most kimegyek, akkor Te valóban velem leszel?” Úgy indul a küzdőtérré, mintha Istennek „kutya kötelessége” lenne az, hogy támogassa őt a harcában. Úgy is fogalmazhatunk, hogy amit nem tett meg az oroszlánok esetében – nem fogta meg az oroszlánok szakállát –, Isten esetében megtette. Istent „szakállon ragadja”, megfogja Isten „gyenge pontját”. Mit értek ezalatt? Isten a Szentírásban azt ígéri nekünk, hogy minden olyan esetben, amikor valóban az Ő nevében, valóban az Ő országának a megvalósulásáért küzdünk, szolgálunk, akkor velünk van. Lehet bármit kérni ...és lehet, hogy nem adja meg, de abban az esetben, amikor küldetésünk betöltésén fáradozunk, abban az esetben számíthatunk az atyai támogatásra. Istent szaván lehet fogni, és Dávid csak ezt tette, semmi többet: szaván fogta Istent! „Én most érted harcolok, a választott népért harcolok, gyere, légy mellettem!” Szemtelen kis fickó ez a Dávid? Nagypofájú fickó? Kamaszlélek van benne? *Igen, de mindez egy felnőtt ember hitével párosul.*

V.

Egy dolgot szeretnék még kiemelni a történetből. Saul még ezek után is pozitívan viszonyul Dávidhoz. Megáldja és rá akarja adni a saját fegyverzetét. Csodálatos ez a szeretet... és még döbbenetesebb az, hogy Dávid megint nemet mond, mert nem tud mozogni Saul páncéljában. Túl tágas a páncél, túl nagy a pajzs, nincs elég ereje ahhoz, hogy felemelje a kardot... Tágítsuk egy picit a sauli fegyverzet fogalmának a tartalmát... túl nagy Saul diplomáciai érzéke, túl nagy az intelligenciája, túl nagy a Saul státusa. Dávid még kicsi... egyszerűen nem tud mit kezdeni ezekkel.

Van Popper Péternek egy gyönyörű története, címe: *Kék balett*. Lényege: a szerelmes férfi megöli a párját és annak szeretőjét. Amikor rádöbben tette súlyára, magába roskad, kétségbeesik, és szörnyen magányos lesz. Hogy valamiképpen oldja ezt a rettenetes magányt, odaáll a tükör elé, és megpróbálja előhívni belőle a saját képmását. A történet alapjaiban működik is, csak az a baj, hogy a két halott testétől elváló lelke – bosszúból – mozgatni, hajlíthatni kezdi (domborítja, homorítja) a tükröt. Így a saját képmás helyett mindig egy torzó lép ki a valóságba. Kilép az érzelmi vámpír, a zsebdiktátor, a papucshős és legvégül: a kislány nagy cipőben. Tudjátok, mennyire félelmetes az az állapot, amikor az emberen olyan „ruha” van, ami sokkal nagyobb, mint az ő mérete? Vagy ha olyan feladat van előtte, ami vagy intellektuálisan, vagy lelkileg meghaladja? A saját bőrömmön tapasztaltam: Három évig voltam a Farkas utca segédlelkésze úgy, hogy közben a főnököm folyamatosan betegeskedett. Intellektuálisan talán érett voltam a feladatra, de szakmailag és emberileg semmiképp. Félelmetes dolog: kislány nagy cipőben... És Dávid erre mond nemet. Van annyi esze, hogy szembenézzen azzal a ténnyel, hogy Saul fegyverzetében ő nem tud otthonosan, magabiztosan mozogni, és ezért inkább elhá-

rítja a felkínált lehetőséget: „Nem kell a pajzsod, nem kell a lándzsád, nem kell nekem a státusod, nem kell az intelligenciád, maradok a kis a parittyámmal, az bőven elég!”

Kedves testvéreim! Négy-öt évig vagytok Kolozsváron és lehet, hogy sok küzdelem lesz az életetekben, mert Isten föl akarja használni ezt az időszakot. Talán azt akarja, hogy tanuljatok meg harcolni a Góliátok ellen. És most nem ideológiákra gondolok, vagy nem csak elnyomó hatalmakra elsősorban, hanem a belső Góliátok sokaságára: az elszürkülésre, a közömbösségre, az egzisztenciális vagy identitásbeli elbizonytalanodásra... A megkeményedésre, ami az évek alatt szép lassan megkeményíti az érzékeny szívedet. Szóval, bőven van, ami ellen küzdeni, és előfordulhat, hogy Isten ilyen csatákra akar behívni téged. És biztos, hogy keresni fogod majd a példaképet, hogy kit lehet és kit érdemes követni, kiktől lehet megtanulni az értékes túlélés művészetét. Keresel egy tanárt, egy lelkészt, egy közéleti személyiséget, de bárki is legyen az, egy dolgot meg kell tanulnod: Az Istennel való együttjárás képességét nem lehet másoktól eltanulni. Ne érsetek félre! Nem arról van itt szó, hogy nem fontos a közösség, hiszen mindannyian tudjuk, hogy „egymás hite által” épülő emberek vagyunk! Csupán azt mondom ezzel, hogy mindenkinek meg kell küzdenie a saját Jabbok révi küzdelmét.

Én letérek, és úgy imádkozom. A haverom hasra fekszik, mert neki arra van szüksége. Én így élem meg a hitéletemet, ő úgy. Érdemes lenne ezt másolni, ha nincs tartalom? Kívülről megtanulva nincs sok értelme, csak a megküzdött, személyes kapcsolat az, ami építő és megtartó lehet. Személyes kapcsolat, saját fegyverzet, élő kommunikáció, ez a hitteles hitélet. Egymás hite által épülhetünk, de sem a hitruhám, sem az intellektusom ruháját, semmit nem vehetsz magadra. Neked meg kell harcolnod a saját harcaidat.

Dávid ezt tette. Lenyúlt, és vett egy kicsi kövecskét. Nagyon sok jelképe a van a kőnek a Szentírásban. Egyet emelek ki: hallottuk a lekióban, a testvérünk olvasta a *Jelenések könyvéből*, hogy van egy kicsi kő, amire rá van írva valami. És ez Jézus Krisztusnak a szimbóluma. Az öskeresztyének, mielőtt beléptek a katakombákba, mindig felmutattak egy kicsi fehér követ, amin azt írta, hogy Ichthus. És ez azt jelentette, hogy Jézus Krisztus Isten fia, a Megváltó. Dávidnak ez a fegyver kellett. Isten közelsége kellett, Istent akarta megragadni.

Kedves testvéreim, Ő, Jézus Krisztus az egyetlen, állandó, maradandó, minden körülmények között használható fegyver, mert annak ellenére, hogy esetleg kicsi kőnek tűnik, tulajdonképpen kőszikla. Rá lehet állni, és rajta élve le lehet élni egy életet. Értelmesen, tartalmasan. Bármilyen küzdelem van az életedben, engedd, hogy megragadjon, megtartsa, kapaszkodj bele nyugodtan. Dávid ezt tette. Felvette a követ.

Egyetlenegy dolgot fogadott el Saultól, és ez Saulnak az áldása volt. Van egy lelkész barátom, aki, amikor elmegy otthonról a párja – annak ellenére, hogy református –, mindig egy apró keresztet rajzol a homlokára. És a párja is ezt teszi, amikor ő lép ki az ajtón. Megáldják egymás útját, életét. Én csak azt kívánom nektek, hogy valahányszor eljöttök otthonról, ha nem is ilyen gesztussal, de édesapátoktól, édesanyátoktól áldással gyertek. Azt kívánom, hogy a tanáraitok ebben a 3–4–5 évben úgy vértessenek fel, hogy valóban áldás legyen az, amit tőlük kaptok. Ez a maximum, amit adhatunk nektek. De tulajdonképpen ez sem tőlünk érkezik, hanem attól az Atyától, aki közel jött és áldássá lett számunkra Jézus Krisztusban. Adja az Úr, hogy legyünk ebben az áldástovábbításban az Ő eszközei. Ámen.

Rádioprédikáció

Sikó Csaba
Kolozsokara

Méltó – nem méltó

Alapige: Lukács 7,1–10

Kedves Testvéreim!

A karácsony előtti adventi időszak keresztyén egyházaink hite szerint a Jézus visszavárásának, az Ő visszajövetelére való várakozásnak az ideje. Ilyenkor megpróbálunk jobban figyelni arra, hogy bármikor visszajöhet a mi Urunk, és minket akaratának cselekvése közben kell találnia. Azonban nem mindegy, hogyan várjuk Őt, hogyan készülünk elébe állni, amikor majd megjelenik, miképpen az sem mindegy, hogy a mindennapi istenkeresésünkben hogyan állunk eléje. A Jézus elé való helyes készülésben akar segítségünkre lenni a felolvasott ígérés, amely arról tudósít, hogy a római százados szolgája súlyos beteg, már halálán van, de a százados még mindig nem adta fel a reményt, hogy meggyógyulhat. Azt olvassuk, hogy amint meghallja, hogy Jézus a városban tartózkodik, hozzáküldi a zsidó előljárókat, hogy kérjék meg, menjen el, gyógyítsa meg beteg szolgáját. A történetből a rendelkezésemre álló időre való tekintettel csak egy fontos részt emelek ki: A zsidó előljárók azt mondják Jézusnak: „Méltó arra, hogy megtedd ezt neki, mert szereti népünket, ő építtette a zsinagógát is nekünk.” (4–5) A százados pedig így szól: „Uram, nem vagyok méltó arra, hogy a hajlékomba jöjj... csak szólj, és meggyógyul a szolgám.” (6–7) Kinek van tehát igaza közülük?

És a mi életünkben hogy van ez? Méltóknak gondoljuk magunkat arra, hogy Isten megsegítsen, kegyelmével körülvegyen, vagy pedig méltatlanoknak? Az udvarias, kegyes válasz ugyebár az, hogy természetesen méltatlanoknak.

Mégis, sokszor megkísérti a keresztyén embert az, hogy méltónak gondolja magát arra, hogy Isten jóban részesítse őt. Persze, hogy ezt így nem mondjuk ki, de a gondolkodásunk, Istenhez való közeledésünk, viszonyulásunk mégis erről árulkodik. Például akkor, amikor valamit nagyon kérünk imádságban Istentől, és úgy gondoljuk, hogy meg kellene adnia, mert az utóbbi időben emlékezetünk szerint nem vétkeztünk ellene. Vagy: előfordul, hogy ha nem vagyunk benne biztosak, hogy Isten egyik-másik kérésünket megadja, igyekszünk valami jót tenni (például adunk a koldusnak, vagy többet teszünk a perselybe), hogy jócselekedettel kiérdemeljük Isten segítségét, jóindulatát. Vannak olyan felekezetek, amelyek azt tanítják, hogy a jócselekedeteinknek Isten előtt érdemszerző jellege van, tehát kiérdemelhetjük velük Isten irántunk való jóindulatát. Íme, testvéreim, mennyire közel áll hozzánk a történetbeli zsidó vezetők gondolkodása, akik így kéri Jézust: „Méltó arra, hogy megtedd ezt neki, mert szereti népünket, ő építtette a zsinagógát is nekünk.”

Jézus azonban nem erősíti meg a zsidó főemberek véleményét – bár elindul velük a százados háza felé –, és nem javítja ki a százados önminőségét. És ez engem elgondolkoztatott: vajon miért nem javítja ki? Azt hiszem, azért, mert Jézus jól tudja – amit mi nem nagyon fogunk fel –, hogy nincs a földön olyan dolog, amit ha megtennénk, méltókká válnánk az Isten jóindulatára. Még ha templomot építenénk, mint itt a történetbeli százados tette, akkor sem!

Mert lássuk csak: ha adunk egy koldusnak, méltók vagyunk a koldus hálájára – de nem az Isten irgalmára; ha segítünk felebarátunkon, méltók vagyunk az ő köszönetére –

de ez nem jelenti azt, hogy Isten is lekötelezve kell hogy érezze magát irántunk emiatt. És bármit is hoznék föl – csendben mondom, mert hát sokszor megadatik, hogy nagy dolgokat tegyünk, akár Isten dicsőségére is –, mégis a valóság ez: nincs a földön olyan dolog, amit megtehetnénk azért, hogy ezáltal méltókká váljunk Isten jóindulatára. Ezért nem javítja ki Jézus a százados alázatos szavait. És ez az egyetlen helyes közeledés Jézushoz: Uram, nem vagyok méltó, hogy meghallgasd imáimat, hogy segíts rajtam, vesződj velem...

Jó, ha elgondolkodunk azon, hogy vajon *mi* mi miatt (vagy mi minden miatt) nem vagyunk méltók Isten kegyelmére. És Isten ígéje, Szentlelke és a lelkiismeretünk segítségünkre vannak abban, hogy ezt felismerjük. Lehet, hogy azzal kell szembesülnünk: tisztátalan ajkú vagyok, káromkodó, hazug; vagy azzal, hogy tisztátalan szívű vagyok, parázna vagyok, vagy büszke és hiú vagyok; vagy szeretetlen, vagy anyagiás..., sokszor még mi sem tudjuk igazán, mi minden lakozik bennünk.

Bármi is legyen életemben, amit Isten bűnnek mond, a szent és igazságos Isten előtt, a korbácsütéseket, köpéseket, töviskoronát és végül a keresztníkjait a mi bűneinkért elszenvető Isten Fia előtt, ha helyén van a lelkiismeretem, csak úgy állhatok meg: Uram, nem vagyok méltó...

Testvérem, léptél-e be a templomba ígét hallgatni szívedben ezzel az érzéssel? Kulcsoltad-e kezéd imára ezzel a gondolattal: Uram, ezért meg ezért nem vagyok méltó, hogy kegyelmes légy hozzám, törődj velem? Készültél-e valaha így Úrvacsorát venni?

Amikor felismerem és számba veszem, hogy mi mindenért nem vagyok méltó Isten kegyelmére, és megalázkodom, bűnbánatot tartok, akkor élhetem át azt a csodát, amit itt az ígében a százados is, hogy Jézus méltat arra, hogy könyörüljön rajtam. Bár nem vagyok méltó, de ő méltat rá. Hiszen azért jött, hogy könyörüljön rajtunk, segítsen rajtunk, méltatlanokon! Ezért nem szégyenült meg a százados, így folytatván a mondatot: „csak szólj, és meggyógyul a szolgám”. Ezért kérhetjük mi is őt alázatos reménységgel: Uram, nem vagyok méltó kegyelmedre, mert szennyes szívű, tévelygő gyermeked vagyok, de csak szólj, és megtisztulok, hitetlenségemből hitre jutok, bűneimből hozzád térek, hitemben megújulok.

Milyen reményteljes dolog így várni őt adventben, így kérni őt, hogy jöjjön, áldja meg a karácsonyunkat, tisztítsa meg az életünket! Isten áldjon meg bennünket sok ilyen Jézus elé járulással. Ámen.

Keresztelési igehirdetés

Felházi Zoltán

Magyarvista

A legnagyobb Ajándék

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves testvéreim! Kedves szülők, keresztszülők, nagyszülők! Legelőször egy nagy-nagy ajándékról szeretnék beszélni, mely minden embernek, így nektek is adatott. Ez a nagy ajándék az Úr Jézus Krisztus. Milyen örömmel és boldogan szoktuk énekelni: „Szívünk vígsággal ma bétölt / Mert ígéret szerint felkölt...” (204. Úé.) Évszázadokkal ezelőtt Ézsaiás próféta így írja: „Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és az uralom az ő vállán lészen, és hívják nevét: csodálatosnak, tanácsosnak, erős Isten-

nek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének.” (Ézs 9,6) A most elhangzott szerzetesi Igében pedig Ő maga az, aki hozzánk szól: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön”, és „ímé, én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig”

Mi emberek az ajándékozásnak különböző formáit ismerjük és gyakoroljuk. Mindezek mellett, vagy mindezek felett, amit bárki kaphat és kap is, az maga az Úr Jézus Krisztus és az Ő ereje. Az Ő kegyelme és az Ő közelsége.

Kedves szülők, keresztszülők, gyülekezet! Megkaptátok-e már azt a fentről jövő nagy ajándékot? Érzitek-e Krisztusnak közelségét és erejét a ti életetekben? S ha igen, akkor lássuk, ma ez mire kötelez minket?

Először is azt mondja az Úr Jézus a szerzetesi igében, hogy tegyetek tanítványokká minden népeket. Vagyis az én követőimmé. Hangsúlyos szó itt az, hogy minden népeket. Nemcsak azt, akit könnyű azzá tenni. Nemcsak a legkisebbet, hanem még a legtávolabbit is. A legföltettebbet is. A legelesettebbet is. Mondjátok: ezt én parancsoltam.

Másodszor azt mondja Jézus: megkeresztelni őket az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében. Vagyis ellátni azzal a pecséttel, amiről messziről meglátszik: én az Úr Jézus Krisztusé vagyok. Ez engem mindenkor és mindenben biztosít és bátorít, hogy én Hozzá tartozom. Krisztusban, a Szentlélek segítségével, Vele és Benne akarok élni. Nemcsak ma (talán ma az örvendezés közepette a legnehezebb!), hanem mindenkor.

Ezt jelenti az, hogy „tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek” Persze, nehéz dolog ez. Talán a legnehezebb. Amikor valami fáj, akkor nyugodt maradjak és azt mondjam: „Velem van az Úr, nem félek...” (Zsolt 56,5) Vagy amikor valaki gyűlöl, akkor jusson eszembe, az Úr Jézus azt tanította: szeressétek ellenségeiteket... De Krisztus azt mondja: én segítségetekre vagyok ebben. „Én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” Bízhatok, ne féljete! Merjétek vállalni ti, szülők is, és majd ez a kisgyermek is a krisztusi életvitelt. Ámen.

Esketési igehirdetés

Szűcs Zoltán

Magyarcsaholy

A szeretet győzelme

Alapige: 1Korinthus 13,4a.7

Azzal a szent elhatározással jöttetek ide, Isten hajlékába, hogy házas életetekre Isten áldását kérjétek. Igen, Istentől áldást kérjete! Amikor életünkben egy új fejezet kezdődik, akkor azt Isten áldásával be akarjuk biztosítani. Nem idegen ez a gondolat az Ószövetség világától sem, hiszen akkor, amikor az ósatyák új élethelyzetbe kerültek, amikor egy új út előtt álltak, akkor Istentől kértek áldást.

A most felolvasott igevers a világirodalomnak is egyik legszebb alkotása. Nem más ez, mint az Első Korinthusi levélben található *Szeretet himnusza*. Az írója ennek a csodálatos alkotásnak maga a társusi születésű Pál apostol. Az a Pál, aki minden körülmények között bővölködni tudott: a börtön legmélyén is, a betegségben is, az üldöztetésben is.

A felolvasott Ige a szeretet külső győzelméről szól. Mert a szeretetnek célja van azzal, hogy mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, és mindent eltűr. Házaséletek első pillanatától tisztában kell lennetek azzal, hogy Istennek a szeretet által célja van

veletek. Kérdezhetjük azt, hogy miben áll a szeretet győzelme? Abban, hogy a szeretet le akarja győzni azt, aki vétkezett ellene. Igen, mert az egész 13. fejezetben nem a viszont szeretetről van szó, mely szereti azt, aki őt szereti, hanem arról a szeretetről, amely legyőzi még azt is, aki őt *nem* szereti. Gyakorlásával az ember a szeretet világában nőni akar. Szándéka az, hogy győzelmein keresztül mind többen szeressenek. Házassági együttlétünknek is mi más lehet az alapja, mint az, hogy az Isten által mellénk rendelt társat a legnagyobb önfeláldozással el tudjuk fogadni, és ki tudjuk mondani azt, hogy szeretem; szeretetből veszem el őt (megyek hozzá) feleségül.

Nézzük meg most azt, hogy milyen is ez a győzelmes szeretet!

I.

A szeretet mindent elfedez

A világnak van egy olyan viselkedési formája, hogy szereti a vétket felfedni – és rögtön nyilvánosságra hozza annak a nevét, aki vétkezett. Milyen ezzel szemben a szeretet? A szeretet ezzel szemben a vétket elfedi, eltakarja. A szeretet elfedi a vétket azáltal, hogy másoknak nem beszél róla. A tiszta, őszinte házasságban ez történik – nem proklamáljuk, nem hirdetjük ki házastársunk gyenge pontjait, örömeit és bánatait. A szeretet nem beszél a házastárs vétkéről azért, hogy számára nehegy fájdalmat okozzon. Krisztus a bűnösöknek úgy volt a Megváltója, hogy együtt tudott érezni a vétkezővel. Amikor mások vádolták, ő így védelmezte a vétkest: „eredj el, és többé ne vétkezz”. Sokszor úgy is védett, hogy megszégyenítette a vádlókat: „az dobja reá az első követ, aki maga is nem bűnös” – mondotta. A szeretet elfedezi a vétket úgy, hogy megbocsátja azt. Amikor úgy érzitek majd, hogy nagyon tudtok egymásra haragudni, jusson eszetekbe a most szívetekre kötött Ige: a szeretet mindent, de mindent el tud fedezni – mindent meg tud bocsátani! Valóban mindent!

II.

A szeretet mindent hisz

A szeretet hisz annak a megváltozásában, akit szeret. A szerető ember nem gyanakvó ember. A szeretet látja a hamisságot, és hisz az igazságban. Látja a vétket, és hisz a győzelemben. Az ember hajlamos arra, hogy a másik embert gyanakvóan és bizalmatlanul kezelje. Ha ilyen bizalmatlanul lépünk be a házasságba – akkor ez a bizalmatlanság csak bizalmatlanságot fog szülni szüntelen, az élet minden területén. A bizalomra olyan szükség van egy házasságban, miképpen a háznak szüksége van a tartógerendára (mestergerendára). Ha ez a gerenda megroppan, akkor az egész ház a tetejétől az aljáig megrepedezik. Már csak azt lehet várni, hogy mikor fognak kidőlni a falai. A szeretetből megépített háznak szüksége van a bizalom gerendájára.

A szeretet mindig a jót, vagy a mindig jobbat hiszi. A szeretet is szüntelen reménykedik a társ, a felebarát megjobbulásában. Augustinus édesanyja, Mónika is minden nap reménykedett, és hitte azt, hogy fia egy napon megváltozik, és ebben a hitben tudott mindenkor imádkozni. A szeretet hiszi, hogy Jézus Krisztus meg tud szabadítani a bűn fogságából és képes összetörni a bűn szolgaságának a láncát. Hiszi, hogy a Szentlélek hatalma meg tudja változtatni a bűnös szívét, kőszív helyett hús szívét tud neki adni. Milyen csodálatos biztatás ez a ti számotokra is! Jöjjenek hullámvölgyek életetekben, legyenek fát kidöntő viharok – ha hisztek együttesen a szeretet eme törvényének, életetek vizsgáztatást nyerhet –, mert a szeretet felül áll a mi emberi csalódásainkon, szenvedése-

inken, mert akkor is hisz, ha más következett be, mint amit mi vártunk. A szeretet mindent hisz – hisz abban, hogy a kiválasztott társhoz mindenkor hűek maradunk, hogy vele megelégszünk, vele szentül élünk, vele tűrünk, és vele szenvedünk – de mindez akkor lehetséges és akkor valósul meg, ha igazán hiszünk az isteni szeretet eget-földet átkaroló megvalósulásában.

III.

A szeretet mindent remél

A reménység az előrenéző hit. Hiszi, hogy a jövő neki dolgozik, bármilyen sötét is a jelen. A vámszedőasztalnál ülő Máté tanítványa lehetett, a csaló Zákheus a jövőben adakozó kedvűvé válik. Jézus ebben a reménységben nem mondott le senkiről. Mint áldott orvos, reménykedett a legsúlyosabb beteg gyógyulásában is. Mi hányszor lemondóak vagyunk? Hányszor lemondunk embertársainkról. Még sokszor az orvostudomány is milyen lemondóvá válik. Kiadják betegeiket sokszor a kórházból is, mert nem lehet segíteni – mondják. A szeretet nem ilyen lemondó. A szeretet mindenkor, minden élethelyzetben reménykedni tud. Pál így tanít bennünket: „a reménység meg nem szégyenít”. Nem a reménységünket kell szégyellnünk, hanem a mi szegényes, aggódó reménytelenségünket.

Kedves ifjú pár! Én hiszem, hogy ti most úgy álltok itt Isten és a gyülekezet színe előtt, mint akik tele vagytok reménységgel. Mert ez a bennetek lévő reménység kell mindenkor táplálja, gondolja a ti együttléteteket. Csak ezzel a szeretetből jövő reménységgel nézhetek a jövő felé. Mert a szeretet reménysége előtt a múlt a valóságos, a jövő pedig lehetséges. A reménység az a tűz, mely szüntelen ott kell lobogjon családi hajlékokban. A jövőt nem tudjuk – de egyet tudunk, ha a hit reménységében jártok, akkor biztos a jövődőtök.

IV.

A szeretet mindent eltűr

A szeretetnek a tűrése abban áll, hogy nem rója fel a gonoszt, mert a szeretet hosszútűrő. Szeretetlenküliségünknek az oka, hogy mindenkor patvarkodunk, civakodunk, és sokat veszekszünk. Nem tudjuk elviselni a mellettünk lévő társunknak a másságát. Ha ezt nem tudjuk elviselni, akkor azonnal ellentmondunk. Azt az embert, akit a szeretet irányít, az mindenkor le tudja győzni a maga pillanatnyi felháborodását, rossz hangulatát. Jézus a Golgota fáján eltűrte és elszenvetde a mocskoló világ gaztetteit. Nem kiabált, nem utasította rendre az öt verő katonákat, hanem mindent eltűrte, elhordozott azért, hogy eleget tegyen az Atya igazságos ítéletének. Isten büntetését Krisztus az embervilágon keresztül kapta, azokban az arccsapásokban és leköpködésekben, amelyben a csöcselék részesítette. Igen, az Atya a Fiú által engesztelődött ki. Mi hogyan tűrjük a világtól, embertársainktól kapott arculsapásainkat? Alázatosan? Vagy háborgunk miatta? Krisztus példát mutatott számunkra végtelen nagy szeretetével, hosszútűrésével. Íme, a példa itt áll előttünk. Amikor pofonokat, arculsapásokat szenvedtek el – egymástól vagy világtól –, akkor hosszútűréssel hordozták. Mert a szeretet mindent eltűr! Valóban mindent eltűr!

Adja a kegyelem Istene, hogy világítson életetekben mindenkor az isteni szeretetnek ez a lángja. Ámen.

Temetési igehirdetés

Szép Eduárd

Magyarbükös

Gyász és világosság

Alapige: Ézsaiás 60,19–20

Valahányszor az élet és halál közötti határhoz közeledünk, valami különös érzés fog el bennünket, amit így fogalmazhatunk meg: belső fájdalom. Ennek látható jele a szomorúság és könnyhullatás. Megtanultuk, hogy a különös, furcsa érzéseinket is megnevezzük. Belső fájdalom, csüggedés, szomorúság, könnyhullatás egy szóban tömörül: gyász. Bizonyára nagyon sokszor találkozunk vele. Hol közvetlenül érint és saját gyászunkat fejezzük ki, hol mások belső fájdalmára, csüggedésére utalunk vele. Saját lelki világunkban érzékeljük a gyász nagyságát, mélységét, attól függően, hogy mennyire állt közel hozzánk az a személy, aki számára véget ért a földi élet.

Kedves gyászoló testvéreim, most ti tapasztaltátok meg a legjobban a gyász mélységeit. Ezért nektek kell a legtöbbet meríteni Isten üzenetéből, vigasztaló igéjéből.

I. A gyász nem önmagában, egyedül van jelen életünkben, hanem a halál kíséretéül jelentkezik. A mi utolsó ellenségünk hozza magával. Az az ellenség, amely a bűnnel együtt tört be a világba. Ezért nagyon komolyan kell ellenőriznünk mindazt, amit a gyász idéz elő bennünk.

A gyász lehet melegágya a kétségbeesésnek, reménytelenségnek, akkor úgy gondoljuk, hogy mindennek vége, nincs értelme az életünknek, ha ilyen nagy veszteség ért. Kétségbeesetten meggyengül az Istenbe vetett bizalmunk és megkérdőjelezzük az Ő szeretetét. Pedig szeretete és hűsége a nehézség és próbatétel idején is megmarad, hogy arra támaszkodhassunk. Boldog az az ember, aki tudja, hogy Isten szeretete és hűsége nagyobb minden nyomorúságnál. A gyász táplálhat bennünk hamis reménységet, hiszen nem egyszer halljuk a hitelenség szavát: mindennek vége a halállal, nincs feltámadás, nincs számonkérés, végérvényesen, egyszer s mindenkorra megnyugszik az ember. Sőt az ember itt a földön tovább él az emlékezetben, gyermekeiben és abban, amit alkotott. A hamis reménység veszélyesebb a reménytelenségnél, mert megoldásnak találja az ember, helyes útnak véli a hamisat és megnyugszik. Isten azonban nem hamis békességet, hanem élő reménységet és igazi békességet akar táplálni bennünk, mely szerint nem csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban.

Hitünk a gyász nehézségében és megpróbáltatásában lássa meg Isten felénk kinyújtott kezét és vegye észre, hogy ez a kéz le akar törölni a szemünkről minden könnyet.

II. A gyász sötétsége csak az Úr világosságával oszlik!

Az előttünk levő igében egy, a mindennapi életből származó képpel mondja el Ézsaiás próféta a megoldást. A gyász napjai nem akárhogy szakadnak meg, a gyásznak nem akárhogy lesz vége. Nem természetesen, magától, megszokott cselekedetek és rend által, ahogy a Nap világít nappal és a Hold világít éjszaka, hanem Isten beavatkozására, az Ő jelenléte által.

Ézsaiás korában és minden korban, a miénkben is oszlatni akarta és akarja Isten a gyász sötétségét, ezért ígerte és *ígéri igéje által ma is a világosságot, saját magát világosság gyanánt.*

Kedves testvéreim, a gyász sötétségében, reménytelenségében nem adhat Isten ennél többet Nektek, hiszen a legtöbbet, a legnagyobbat adja: *Önmagát*, mint egyetlen utat és lehetőséget arra, hogy a gyász sötétsége oszoljon. Sőt, mi több, *egy csodálatos csere történik, az Úr maga, mint világosság lép a gyász helyére*. Íme, ezt ajánlja fel Isten mindazoknak, akik gyászt hordoznak a szívükben. Ne azt várjátok, hogy az idő oldja meg e kérdést az életetekben. Az idő sok mindent el tud feledtetni velünk, de gyökeresen nem oldja meg gyászunk kérdését. *Az idő Ura* azonban, aki eljött sokféle korlátokkal körülhatárolt világunkba, igazi megoldást jelent számunkra, mert *győzött a bűn, halál és gyász fölött*. Bárcsak Rá tudnánk figyelni és kérni arra, hogy Önmagával töltsen be életünket és tegyen bennünket készekké, hogy az Ő világosságában járjunk!

III. Az Úr világossága örökkévaló.

Az a reménység, melyet felkínál nekünk *Isten*, abban áll, hogy *elénk tárja* tárgyilagosan *mindazt, ami megkeserít, ami nehézséget okoz, ami sötétséget áraszt, de ezekről ki-mondja, hogy végesek, körülhatároltak. Isten mindenhatósága, irántunk való szeretete, érettünk kinyújtott segítő keze határolja körül.*

Ígéret van az igében: „gyászod napjainak vége szakad” Miért? Mert a gyász okozóját, a halált győzte le az eljött Messiás.

Az Úr világossága örökkévaló, ami azt jelenti, hogy már ezen a földön be akar tölteni Isten az Ő világosságával. Aki drágának, értékesnek tartja ezt a fényt, annak a halál árnyékától, a gyász sötétségétől sem kell félnie. *Ez a világosság örök, gyászra, halálra és halál utánra is kiterjed*. Íme, kedves testvéreim, Isten vigasztalása ebben rejlik!

A gyász következő napjai a legnehezebbek. Milyen útravalót nyújt Isten a közeljövőre? Mindenek előtt járjatok Isten világosságában – kedves gyászoló testvéreim, mert aki a világ világosságát követi, „nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága” (Jn 8,12b). Ámen.

Karácsonyi versek Túrmezei Erzsébettől

Ádventi harangszó

Borússzemű, gondbarázdált,
fáradtarcú emberek.
Itt is egy és ott is egy.
Vége sincs és száma sincs.
Mellettem sodródnak el
mind az utcaforgatagban.
Várja őket íróasztal,
akta, gép, katedra, műhely,
munka terhe, kenyér gondja.
A nagy város ontja, ontja
őket végtelen tömegben.
Gondbarázdált, fáradt arccal
tovatűnnek, elsietnek.
Itt is egy és ott is egy.
Vége sincs és száma sincs.

Valamikor, nem is régen ...
csak húsz éve ... negyven éve ...
mind ez a sok fáradt ember
hívó, boldog gyermekszemmel
tekintett a nagyvilágba.
Csodákat várt! Szelíd szárnyon,
ha közelgett szent karácsony,
tekintete csodavárón,
csodahívón csillogott.
Jaj, a hajszás nagy robot
szeme fényét kioltotta.
Sose csillog benne most a
csodavárás öröme.

Valamikor nekik is volt
gyertyafényes fenyőfájuk.
Évről-évre kevesebb lett
rajt' a gyertya ... és az ágát
szelek törték, tördelgették!..
Most már nincsen. Minek várnák
szent karácsony közeledtét?
A mennyország csukva, zárva.
Nem suhog az angyal szárnya.
A gyermekkor szép világa
s vele minden – oda rég.
Most ők vesznek karácsonyfát,
alkudozva, olcsó pénzen,
és ők mondanak mesét.

Zúg az ádventi harangszó.
Gyermekszemek lámpácskái
felragyognak – fénylenek.
Ők csak mennek fejlehtva.
Másé már az üzenet.
Istenem, zúgó haranggal
teremtsd most a szívemet.
Istenem, harangozok:
ádventet harangozok.
Fáradtléptű embereknek
ádventet harangozok.

Bim-bam! Higyjete megint!
Legyen ádvent bennetek.
Csodahívó szemetek
Világítsa a világba ...
Benne várakozás lángja,
benne ádventi remény.
Mert eljő a Messiás!
Szeretete fénylő fáját
lángra gyújtja, ahol várják.
Fülnemhallott, szemnemlátott
égi békét, boldogságot,
el nem múló szép karácsonyt
irgalommal osztogat.
Önmagát is úgy megosztja,
hű szívét is – szeretettel.
Rózsásarcú kis gyerekekkel,
fáradtléptű emberekkel
úgy megosztja önmagát!

Jaj, a hajszás nagy robot
annyi szemnek Krisztus-vágyó
tisza lángját kioltotta.
Sose csillog benne most a
csodavárás öröme ...
Istenem, harangozok.
Ádventet harangozok.
Fáradtarcú embereknek
ádventet harangozok.

Először!

Úgy-e, sose volt még karácsony?
Követei a messze mennynek
először hoznak hószín szárnyon
fényességes, nagy örömet!
És titkos útján Betlehemnek
a pásztorok először mennek
a hírre, hogy egy kicsiny Gyermekek
fekszik jászlon, barmok között.
Földünk felett először száll ma
ujjongó angyali hozsánna!
S ragyogóarcú kisgyerek:
a pásztorokkal Betlehemben,
hova sietve hívtak engem,
én is először térdelek.
Kis imádságom félve mondom.
Csudálkozom a csodadolgon,
a jászlon és a Gyermeken ...
ezen a koldús-királyságon,
égigujjongó éneken.

Karácsonyt keresünk

A város szürkeségbe dermed.
Mefogom most a Jancsikák, Juliskák
kicsiny, meleg kezét,
s az ő útjukon indulok eléd,
ó ajándékozó, királyi Gyermekek.

Karácsonyt keresünk.
Utunkra halkan hulldogál a hó.
Karácsonyt keresünk,
s a hópihék mesélnek.
Mesét füttyül a kismadár az ágon.
Mesél a hólepett fenyő.
Mesél az erdő, a tisztás, a rét ...
Halk, biztató mesét
susog a szellő.
Parányi nyomot hágy a tiszta hóban
minden kis csizma, minden csöpp cipellő
Karácsonyt keresünk!
S minden meséli, mondja, zúgja,
hogy eljössz hozzánk,
s amit kívánunk, meghozod nekünk.
Aranyhajú babát és meleg kendőt,
kiszvonatot és táltosparipát.
Télikabátot, zengő trombitát!

Belelépek a könnyű lábnyomokba,
és bizakodó szívvel, mosolyogva
követem át a hólepett világon
a sok kicsiny Juliskát, Jancsikát.
Úgy-e, nekem is hozol valamit?
Meg is írom halk, hófehér levélbe'
és elküldöm az égbe, mit szeretnék.
Ha meg is nőttem, úgy-e, hogy lehet még?
Hozz nekem új szemet!

– Olyat szeretnék,
hogy felhőn, ködön, mindenén túllásson,
túl a múláson,
jelen sivárságán,
és lássa meg
tavaszi rügyek titkos duzzadását
levéltelen fák téli, halott ágán.
És lásson Téged,
lásson szüntelen,
mindenki felett diadalmasan!
Gyógyítsd meg a szemem.
... A régi fáj és szomorún sóvárog.
Uram, én karácsonyra újat várok,
hívót és ragyogót!
Akkor is azt,
ha körül minden szürkeségbe dermed.
Hozz új szemet,
ó ajándékozó királyi Gyermekek!

Megyek a Jancsikák, Juliskák útján.
Mesél az erdő és mesél a rét.
Halk, biztató mesét
susog a szellő.
Parányi nyomot hágy a tiszta hóban
minden kis csizma, minden csöpp cipellő.
S én bizakodó szívvel, mosolyogva
belelépek a könnyű lábnyomokba.
Karácsonyt keresünk.

Karácsony nyári reggelen

Karácsony ... fenyőillat, gyertyafény.
A rét, az erdő hólepett, fehér.
De első igazi karácsonyunk,
amikor szívünkbe Jézus betér.

Talán nem hólepett, fehér úton,
talán ragyogó nyári reggelen.

Belép az életünkbe csendesen,
és a szívünk lesz boldog Betlehem.

Nem zendül-kondul ünnepi harang.
Fenyőillat és gyertyafény se kell...
de a szívünk lesz boldog Betlehem,
s az angyalokkal együtt énekel.

Szívembe is betértél, Jézusom.
Engem is átölelt a kegyelem.
Akkor lett igazi karácsonyom
egy napsugaras nyári reggelen.

Nem kísért fenyőillat, gyertyafény.
Nyári virágok nyíltak nyomodon.
S az a harmatos, üde reggel volt
az én első igaz karácsonyom.

Parancsol a gyermek

Merő csoda a gyermek.
Erőtlen, gyengén jelenik meg köztünk,
kicsinynek látszik és igénytelennek.
Pedig hatalmas, nagy követelés
minden lehelet, minden szívverés.
Néki növekednie kell.
És utolsó hely néki nem elég,
naptalan zúg, elhasznált levegő,
az eledelből ami megmarad.
Ő első akar lenni, nem utolsó,
mert neki az utolsóság köporsó,
Ő parancsoló, győztes akarat.
Néki növekednie kell.

Vétkes, aki parancsát megtagadja:
csenevésznedni, halványodni hagyja,
s odaadja a halálnak.
Igazán azok cselekesznek,
akik nagy alázattal félreállnak.
Kiknek kis szíve dobbanása törvény.
Dolgoznak érte testük-lelkük törvén,
s szemük szüntelen, aggódva figyel:
fejlődik-e, növekszik-e? Hiszen
néki növekednie kell.

Ilyen csoda a gyermek.
Erőtlen, gyengén jelenik meg köztünk,
kicsinynek látszik és igénytelennek.

S minden lehelet, minden szívverés
hatalmas, új követelés.
Így érkezett el Krisztus is közénk.

A szűk istálló szegény jászolán
mint gyermek fekszik Ő és követel.
Néki növekednie kell.
Néki növekednie kell
nagygyá, nagyobbá és a legnagyobbá,
szent Messiássá, szabadító Úrrá,
úgy adhat üdvöt, úgy teremthet újjá.

Ó szállj szegény szívembe, titkos Gyermekek.
Jöjj, növekedj, töltsd be az életem.
Teneked mindig nagyobbá kell lenned
és kisebbé nekem.
Földi borún, halálon, elmúláson
hogy Te vihess engem, kicsinyt, keresztül,
nagy, erős Messiásom!

Kérdez a gyermek

„Ott fenn lakott a csillagok felett,
de amikor karácsony este lett,
lejött a földre, mint kicsiny gyerek.
És ó, a hidegszívű emberek!
Kis istállóban kellett hálnia.
Szalmán feküdt Ő, az Isten Fia.
Elhagyta érettünk az egeket.
Úgy-e, apukám, nagyon szereted?”

Az apa nem szól. Olyan hallgatag.
De a kis kedvenc nem vár szavakat,
Odaszorítja vállára meleg,
kipirult arcát, s tovább csicsereg.
„Kicsiny gyermek lett, gyenge és szegény,
és ott aludt az állatok helyén,
szűk istállóban. Nem is érthetem.
Milyen meleg ágyacskám van nekem,
pedig csak a te kis lányod vagyok.
S Ő, Isten Fia, Ő, a legnagyobb,
szalmán feküdt, amikor született.
Úgy-e, apukám, nagyon szereted?”

Kint csillagfényes hideg este ... tél ...
Bent apja ölen kis leány beszél.
„Ott se nyughatott szalma-fekhelyén.
Futniuk kellett éjnek-éjjelén.

Halálra keresték a katonák.
Menekültek a pusztaságon át.
Milyen keserves útjuk lehetett.
Úgy-e, apukám, nagyon szereted?”

Az apa leteszi a gyermeket.
„Úgy-e, szereted? Úgy-e, szereted?”
Nem bírja már, el kell rohannia.
A jászolban fekvő Isten Fia
karácsonyesti képe kergeti.
Feledte és most nem feledheti.
Most a szeméből könnyre-könny fakad.
Most vádakot hall, kízó vádakot.
Elmenekülne még, de nem lehet.
Most utolérte az a szeretet.

S míg a szívébe égi béke tér,
mintha körül a hólepett, fehér
tetők, utak felett távol zene,
angyalok tiszta hangja zengene
szívet szólongató, szép éneket:
„Szegény lett érted. Úgy-e, szereted?”

Karácsonyi karének

„Megtaláltak” téged a pásztorok,
és karácsonyi örömmondók lettek.
„Megtaláltak” téged csillagvezette,
gazdag bölcsei távol Napkeletnek.

„Megtaláltak” az első tanítványok,
és boldogan a Te nyomodba léptek.
„Megtaláltuk!” – ujjongja millió hang,
visszhangozzák századok, ezredévek.

„A Szabadítót! Az Isten Fiát!
Az Életet, kegyelmet, békességet!”
Nagy karácsonyi karban énekel
Krisztus Jézus, aki megtalál téged.

S egy hang abban a karácsonyi karban,
hálaénekeket boldogan zengem,
mióta én is „megtaláltalak” –
mert Te eljöttél, s megtaláltál ... engem.

Találkozó a jászol mellett

Messze vagyunk, s talán magunk vagyunk,
de most találkozót adunk,
és a jászolnál mind-mind ott leszünk.
A Királynak tisztességet teszünk,
a Királynak, aki lejött közénk,
s nem volt, hová fejét lehajtsa.
Mi, boldog népe,
odatérdepelünk elébe,
s meghallgatjuk, mi a parancsa:
Örömhírt vinni szerteszét!
Világosságot, mert nagy a sötét!
Elhirdetni, hogy Ő itt van jelen!
Futni a fénnel át az éjjelen!
Őrizni reggelig!

Szívünk a szent örömmel megtelik.
Hiszen ha ez a Gyermeke a miénk lett,
feledtet minden fájó veszteséget,
minden keserű könnyet letörül.
Karácsonyi béke ölel körül.

Győzve a távolságon, téren,
boldog betlehemi találkozóra
várlak, testvérem.

1951

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

